

Fågelrapport för Västmanland 2013

Rrk: Markus Rehnberg, Anders Carlberg, Gunilla Hammarström, Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg, Thomas Pettersson & Roland Thuvander.

Detta är den 39:e fågelrapporten som presenteras av den regionala rapportkommittén (Rrk) i Västmanland. I huvudsak behandlar rapporten de fågelobservationer som gjordes inom landskapet Västmanland (se figur 1) under år 2013. Grundarbetet till fågelrapporten har likt tidigare år lagts i Artportalen. Inkomna observationer har där granskats och administrerats kontinuerligt.

Figur 1. Det rapporteringsområde som behandlas i denna fågelrapport utgörs av landskapet Västmanland. Av kartan framgår de ingående kommunernas geografiska läge.

Den kommunvisa administrationen har i Artportalen hanterats av :
Anders Carlberg (Nora), Gunilla Hammarström (Kungsör & Arboga), Lillebror Hammarström (Lindsberg & Skinnskatteberg), Jörgen Lindberg (Köping), Thomas Pettersson

(Västerås, Hallstahammar, Surahammar & Ludvika), Markus Rehnberg (Sala, Fagersta & Norberg) och Roland Thuvander (Örebro, Ljusnarsberg & Hällefors).

Fågelrapporten ska ses som en gemensam produkt av rapportkommittén. Under arbetets

gång har dock olika personer ansvarat för olika arter eller artgrupper. Medarbetarnas namn redovisas därför i anslutning till respektive art. Ansvarat för produktens slutliga utseende har legat på Markus Rehnberg som också har försökt att summera fågelåret 2013.

Genom Thomas Petterssons försorg har det lagts en hel del energi på att få de fågeldata som ligger i artportalen så komplett som möjligt. Art för art läggs samtliga kända uppgifter in och administreras, dvs. kvalitetssäkras. Så här långt finns bl.a. samtliga rariteter komplett inlagda, men också en rad andra arter, t.ex. flertalet vadararter.

Rapportens utformning

Till sin utformning är årets rapport lik sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalanvisningarna hänvisar till det delområde (vilket oftast är likställt med socken eller församling) där lokalerna är belägna. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som här förkortas Nb.

För vissa arter (eller raser) redovisas inom parentes fyra siffror. Dessa står för medianen (inte medelvärdet!) av antalet fynd (i vissa fall antalet ex. eller antalet fågeldagar [FD], se nedan) eller häckningar (H = konstaterad häckning; h = trolig häckning) i Västmanland, perioderna 1983-1992, 1993-2002, 2003-2012 och 2013.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel oavsett om det är samma individ som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för t.ex. 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar.

I brist på bättre alternativ används måttet för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelser mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD10, FD100 som beskriver ”10-fågeldagar”, ”100-fågeldagar” osv.

Samtliga i fågelrapporten uppräknade fynd är kontrollerade och bedömda av Rrk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning av Rrk och sådana fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innefattar även ett antal arter och raser som ska granskas av Birdlife Sveriges raritetskommitté (Rk) före publicering. Endast av Rk godkända fynd återfinns i denna rapport, vilka är markerade med en dubbel asterisk (**).

Systematik och namnsättning

Den systematiska uppställningen av denna rapport samt svenska och vetenskapliga namn följer den ordning och det språkbruk som rekommenderas av SOF:s Taxonomikommitté (Tk). I Vår fågelvärld (2/2014) presenteras en sammanfattning av den senaste reviderade genomgången av Holarktiska fåglar. Revideringen medför att några smärre förändringar även måste göras i den västmanländska fågellistan.

Stavningen av taiga ändras till tajga för att bättre stämma överens med den nationella språkstandarden. När den lyckliga stunden kommer får man vänja sig vid att skriva tajgasångare i stället för taigasångare i anteckningsboken.

Listan över vadare som förs till släktet *Calidris* har i och med den senaste revideringen blivit längre. Tillsammans med bl.a. prärielöpare och skedsnäppa förs nu även brushane och myrsnäppa till *Calidris*-släktet.

Vid Norsa i Munktorp noterades i oktober 2011 en isabellatörnskata. Fyndet som är det enda av arten i landskapet blev dock aldrig rasbestämt.

När man nu har valt att dela upp isabellatörnskatan i två arter – isabellatörnskata (*Lanius isabellinus*) och turkestantörnskata (*Lanius phoenicuroides*) – blir konsekvensen att vårt fynd i framtiden kommer att betraktas som obestämd, dvs. antingen isabella- eller turkestantörnskata. ■

Fågelåret 2013

Året bjöd på många spännande upptäckter, inte minst i april och maj. De rariteter som noterades bidrog starkt till att vi under året nådde en milstolpe. För första gången någonsin var vi fler än 1 000 personer som under ett år rapporterade fågelfynd gjorda inom landskapet Västmanland.

Tillsammans har vi bidragit till att över 98 200 (!) rapporter om fåglar har registrerats i artportalen. Ungefär 22 %, dvs. 21 500, utgör sådant som har efterfrågats i enlighet med den regionala rapportmall och som ligger till grund för denna sammanställning. Trots att antalet rapporter fortsätter att öka kan vi inte se samma markanta ökning bland de fynd som efterfrågats särskilt av rrk (figur 2).

Figur 2. Antalet i Artportalen registrerade fågelrapporter från landskapet Västmanland, åren 2004-2013. Grön stapel illustrerar antalet rapporter som i enlighet med rapportmallen har kvalitetsgranskats av den regionala rapportkommittén (rrk).

Ny art för Västmanland

Under året förädrades landskapet med en ny art, nämligen större beckasinsnäppa. Siffran över antalet funna arter i landskapet Västmanland kvarstår dock på 331 eftersom ett tidigare fynd av isabellatörmskata nu betraktas som obestämd – antingen isabella- eller turkestantörmskata (se ovan under rubriken systematik och namnsättning).

Övriga lite mer ovanliga inslag i rullorna var fjällgås, amerikansk bläsand (3:e fyndet), gulkindad kricka (2:a fyndet, kategori D), vitnäbbad islom (3:e fyndet), ägretthäger, stäpphök, aftonfalk, vitvingad tärna, biätare (4:e

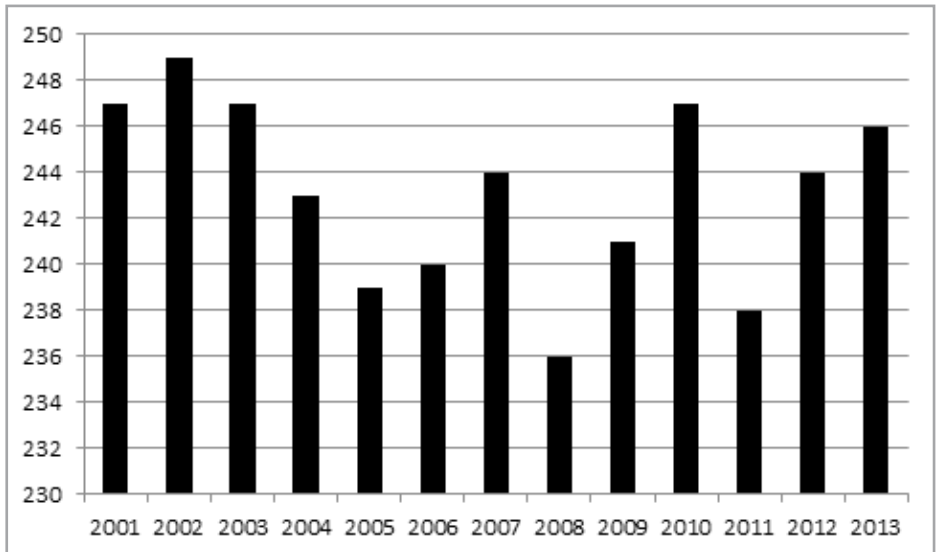
fyndet), härfågel, större piplärka, vassångare, höksångare, lundsångare, tajgasångare och lavskrika.

Någon som inte hamnade i anteckningsböckerna var ”Tönn”, den numera riksbekanta och satellitsändarförsedda större skrikörn, som återigen passerade landskapet. Detta var fjärde året i rad som detta skedde, men hitintills har ingen kikarförsedd person lyckats se honom i landskapet.

Året inleddes kylslaget, med snö och islagda sjöar. Inte minst i sydost satte stora flockar med framför allt steglits sin prägel på vinter-skådandet. I flockarnas släptåg följde även bo-

Under 2013 noterades 246 arter i landskapet Västmanland. Ett antal som kan beskrivas som bra men inte exceptionellt (figur 3).

Figur 3. Årligt antal rapporterade arter i landskapet Västmanland, åren 2001-2013. Källa: artportalen.se

och bergfinkar samt en och annan hämpling. Vintern höll ett stadigt grepp och draperade landskapet i vitt ända till mitten av april.

Därmed blev också vårrastningen för en del arter tämligen kort. När april var slut hade merparten av alla svanar och gäss både rastat och lämnat landskapet. Den sena våren, med sen islossning kan delvis även beskyllas för det låga antalet fynd av sjöorre.

Månadsskiftet april – maj kommer annars att minnas som en ovanligt raritetstät period, med större beckasinsnäppa, vitvingad tärna och ägretthäger vid Askövik och ett drygt stenkast därifrån, vid Frövisjön i Skultuna, även gulkindad kricka och amerikansk bläsand.

Fenologi

Fåglarnas tidsmässiga uppträdande (fenologi) i landskapet intresserar säkerligen många. Likt tidigare år kan man kortfattat summera att vissa arter anlände tidigare medan andra anlände senare än normalt. Årstidens väder har stor inverkan på när fåglarna anländer till vår del av landet.

Kunskapen om när fåglarna normal dyker upp i landskapet kan många gånger vara till stor hjälp då man står inför en svårbestämning. Är det t.ex. troligt med en bivräk i början av april eller en gulärta i mars? Den allt stridare strömmen av fågelrapporter för titt som tätt med sig osannolika (?) uppgifter om för tidigt anlända fåglar som inte borde ha blivit om man hade kunskap om fåglarnas tidsrytm.

För många arter anges det tidsspänn då den specifika arten noterades under året. En tanke är att man till kommande fågelrapporter sammanställer dessa fenologiska uppgifter i en lättöverskådlig form.

Försommarens nattliga fågelturer gav som vanligt ett omväxlat utfall. Denna sommar noterades lite fler kornknarrar och nattskäror än vanligt. Även flodsångare och busksångare hittades i fler exemplar än brukligt.

Till nattsångarkören torde man väl även kunna räkna in göken som även den tycks ha haft ett mycket bra år i landskapet under 2013.

I den andra änden av spektrat, på förlorarsidan, hittas bl.a. vakteln och gräshoppsångaren som båda hade ett något sämre år.

Den röda gladan noterades i vanlig ordning med något enstaka exemplar under årets första hälft. Öväntat var dock det inflöde som skedde med start i början av juli. Förmodligen föreligger en viss dubbelräkning, men oavsett det har vi i modern tid aldrig upplevt något liknande i Västmanland.

I Västerås och Sala noterades även mindre ansamlingar med glador. I de fall där åldersan-

givelser har lämnats rörde det sig uteslutande om äldre glador (2K+). Detta skulle kunna tolkas som att upprinnelsen till rörelsen hade sin grund i en misslyckad häckningssäsong, förmodligen till följd av födobrist, i deras normala hemområden och en därpå mycket omfattande utflyttning. Spridda fynd av glador gjordes därefter fram till och med mitten av september.

Under den höst som aldrig riktigt ville släppa greppet om landskapet noterades osedvanligt höga antal av salskrake. Vid Askövikens inräknades rekordsumman 77 ex. i slutet av oktober. I slutet av december rådde fortfarande höstligt väder och fortsatt fanns en hel del sjöfågel kvar i landskapet.

Riksinventeringsarten

Fiskgjusen hade av Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) utsett till riksinventeringsart 2013. I likhet med flera tidigare år har ambitionsnivån varit tämligen låg och ingen heltäckande inventering genomfördes i landskapet under 2013. De uppgifter som ändå har lämnats visar på en art som fortsatt är spridd över hela landskapet. Häckningsindikerande uppgifter har lämnats från 43 av landskapets 423 5 x 5 km-rutor (s.k. atlasrutor).

Markus Rehnberg

I rapporten använda förkortningar:

ad.	adult	ex.	exemplar
f/ff	hona/honor	f:g	församling
honf.	honfärgad	juv.	juvenil
K	kalenderår	k:a	kyrka
k:n/k:r	kommun, -er	m.	i mitten
m/mm	hane/hannar	pr.	I början
pull.	pullus/pulli	r.	rastande
sj.	sjungande	s:n	socken
so. dr.	sommardräkt	sp.	spelande
str.	Sträckande.	subad.	subadult
tr.	trummande	ult.	i slutet
vi. dr.	vinterdräkt		

I anslutning till några av fågelnamnen förekommer den aktuella hotkategorin i enlighet med Rödlistade arter i Sverige 2010. Nedan följer en förklaring till förkortningarna.

Förklaring till förkortningarna

NT	Nära hotad (Near Threatened)
VU	Sårbar (Vulnerable)
EN	Starkt hotad (Endangered)
CR	Akut hotad (Critically Endangered)
RE	Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med "F1" om arten är upptagen i bilaga 1 till EG:s fågeldirektiv.

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med "F1" om arten är upptagen i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv.

Artlistan

FOTO: JÖRGEN LINDBERG DÅR
INGEN FOTOGRAF ANGES

Knölsvan *Cygnus olor*

(19 H, 12 H, 5 H, 5 H)

Fem (5) häckningar rapporterades vilka fördelade sig på Västerås (1), Sala (1), Ljusnarsberg (1, misslyckad), Ludvika (1) och Hällefors (1) k.r. I december gjordes fem (5) fynd om sammanlagt 56 ex.

Följande större (minst 10 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 27 r. Askövikén, V.-Barkarö, 2-31.10 (Robert Ekberg m.fl.). 29 r. Askövikén 1-26.11 (Robert Ekberg m.fl.). 18 r. Askövikén 1-6.12 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 11 str. (SV) Lindsnäs, Dingtuna, 3.12 (Inger Hedlund, Henry Hedlund).

Fa: 18 str. (S) Ängelsberg, Västervåla, 11.12 (Staffan Liljeqvist, Tommy Persson).

Lillebror Hammarström

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus* - F1

(15 ex., 36 ex., 56 ex., 53 ex.)

Vårsträcket passerade under perioden 26.3-20.5, då sammanlagt minst 53 individer iaktogs. Dessa fördelade sig på Västerås (35), Sala (6), Surahammars (3), Lindsbergs (4), Norbergs (1) och Fagersta (4) k.r. Under hösten gjordes två fynd.

Vä: 2 r. Rudö, Rytterne, 3.11 (Per Lif).

Su: 1 ad r. Storängen, Ramnäs, 19.10 (Ralf Lundmark).

Lillebror Hammarström

Sångsvan *Cygnus cygnus* - F1

(22 h, 31 h, 32 h, 23 h)

Tjugoen (23) häckningar eller troliga häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (4), Lindsberg (5), Nora (3), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Större flockar (över 500 ex.) har under året rapporterats från Sala, Surahammar och Fagersta. Störst antal under vårsträcket var 910 ex. vid Norrgårso i Västerfärnebo 16.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). Under höststräcket rapporterades inga större ansamlingar.

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades betydligt färre sångsvanar än i fjol, endast ca 255 fåglar. Den kommunvisa fördelningen var följande: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (11), Sala (71), Surahammar (16), Lindsberg (81), Nora (19), Fagersta (26), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (5) och Hällefors (5). I december var antalet rapporterade sångsvanar något större än under den första vinterperioden. Sammanlagt ca 533 sångsvanar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (99), Hallstahammar

(57), Köping (28), Kungsör (18), Sala (36), Surahammar (73), Lindsberg (89), Örebro (4), Nora (41), Skinnskatteberg (42), Ljusnarsberg (4) och Hällefors (42). Antalet häckningar eller troliga häckningar är det lägsta på många år! Endast 21 jämfört med rekordåret 2011 då hela 75 häckningar eller troliga häckningar rapporterades! Är sångsvanen på tillbakagång som häckningsfågel i landskapet? Eller är vi sämre på att kolla häckplatserna?

Lillebror Hammarström

Sädgås *Anser fabalis* - NT

Sädgåsen är under våren observerad mellan den 12.4 och 12.6 samt under hösten mellan 1.9 och 21.11. Under våren fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss vid följande lokaler:

Vä: Max 550 r. Bocksjön, Tortuna, 14-30.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 500 r. Skrämma, Haraker, 19.4 (Pentti J. Tatti).

Under våren rapporterades dessutom två större sträck-siffror (minst 500 ex.).

Su: 1108 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson). 667 str. (NO) Gnien, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Under höstflyttningen finns inga rapporter om större rastande flockar (minst 500 ex.). Däremot en större sträck-siffra.

Vä: 500 str. (SV) Askövikén, V.-Barkarö, 24.9 (Pontus Lindberg, Robert Ekberg).

Sommarfynd (1.6-31.7):

Vä: 3 2K+ r. Askövikén 12-20.6 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 1.6 (Berndt Söderlund).

Inga vinterfynd har rapporterats under året.

Sammanlagt har tio fynd av sädgäss uppvisande karaktärer för rasen *Anser fabalis rossicus* (s.k. tundra-sädgås) gjorts under året. Dessa fördelade sig på våren (8; 14.4-19.5) och hösten (2; 25.8-20.9). Totalt rörde uppträdandet minst 22 ex. (0 ex., 2 ex., 18 ex., 22 ex.), vilket är betydligt färre än de två närmast föregående åren. Samtliga fynd:

Vä: 2 r. Frövisjön, Skultuna, 14-15.4 (Markus Rehnberg). 6 r. Skepplinge, Haraker, 21.4 (Markus Rehnberg). 2 r. Lövsta-pumpen, Askövikén, Dingtuna, 22.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 6 r. Bocksjön, Tortuna, 24-26.4 (Thomas Strid m.fl.). 1 r. Frövisjön 7-11.5 (Markus Rehnberg, Arvid Landgren). 1 str. (SV) Rudö, Rytterne, 25.8 (Åsa och Robert Ekberg).

Sa: 1 r. Sörsalbo, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz, David Hammarberg). 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz).

Su: 1 r. Lisjö ångar, Sura 20.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 19.5 (Mattias Rudenvall).

Lillebror Hammarström

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

(14 FD, 89 FD, 507 FD, 523 FD)

Spetsbergsgåsen är observerad 1.4-9.6 samt 17.9-2.11. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (309), Hallstahammar (11), Köping (1), Kungsör (9), Sala (54), Surahammar (45), Lindesberg (7), Örebro (2), Nora (2), Fagersta (78) och Ludvika (2). Den månadsvisa fördelningen var följande: januari-mars (0), april (365), maj (96), juni (3), juli-augusti (0), september (9), oktober (45), november (5), december (0).

Större (> 10 ex.) flockar eller ansamlingar:

Vä: 11 r. Frövisjön, Skultuna, 7.4 (Johan Brenander m.fl.). 16 r. Frövisjön 15.4 (Markus Rehnberg). 16 r. Bocksjön, Tortuna, 16.4 (Pentti J. Tatti). 20 r. Skrämma, Haraker, 19.4 (Pentti J. Tatti). 28 r. Frövisjön 26.4 (Thomas Strid m.fl.). 10 r. Frövisjön 27-28.4 (Måns Grundsten m.fl.). 12 r. Asköviken, V.-Barkarö, 6.10 (Bjarne Eriksson, Johan Karlsson).

Sa: 17 r. Sörgårbo, Västerfärnebo, 18.4 (Jan Fahlström).

Su: 16 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson). 21 str. (NO) Gnien, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Fa: 18 str. (N) Brandbo, Västanfors, 3.4 (Roland Narfström). 52 str. (NO) Västervåla 10.5 (Jan Hellström).

*Lillebror Hammarström***Bläsgås** *Anser albifrons*

(27 FD, 153 FD, 609 FD, 371 FD)

Bläsgåsen blev tidsmässigt observerad mellan 29.3-20.6 och 15.9-6.11(29.12). Antalet fågeldagar fördelade sig på Västerås (181), Hallstahammars (6), Köpings (23), Arboga (2), Sala (137), Surahammars (15), Lindesbergs (2), Örebro (1), Nora (1) samt Fagersta (3) k:r. Fyndens månadsvisa fördelning var januari-februari (0), mars (1), april (292), maj (65), juni (3), juli-augusti (0), september (1), oktober (2), november (5), december (2).

Två sommarfynd gjordes, båda vid Asköviken, V.-Barkarö. 2 ad. 2.6 samt 1 ad r. 20.6 (Torbjörn Hegedüs). Ett vinterfynd om två individer gjordes 2013.

Vä: 2 ad. förbifl. Frövisjön, Skultuna, 29.12 (Bernt Larsson).

Under året har följande större flockar, ansamlingar och sträcksummer (minst 10 ex.) rapporterats: Vä: 12 r. Bocksjön, Tortuna, 23-24.4 (Pentti J. Tatti m.fl.). 18 2K+ r. Bocksjön 26.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 32 r. Bocksjön 27.4 (Pentti J. Tatti, Mats Magnusson). 14 2K+ r. Bocksjön 30.4 (Markus Rehnberg).

Sa: 12 r. Hällby, Västerfärnebo, 21.4 (Håkan Johansson). 23 r. Hällby 29.4 (Johan Södercrantz, Berndt Söderlund). 27 r. Hällby 3.5 (Berndt Söderlund). 34 r. Hällby 5.5 (Johan Södercrantz).

*Lillebror Hammarström***Fjällgås** *Anser erythropus* - CR/F1

(2 ex., 7 ex., 9 ex., 5 ex.)

Nedanstående fynd är de första i Västmanland sedan 2010. Även om inga konkreta bevis finns, skulle man

ändå kunna tänka sig att flera av fynden rör en och samma kringfläckande individ. Här har vi dock valt att betrakta fåglarna som olika individer, men av okänt ursprung.

Vä: 1 ad. r. Asköviken, V.-Barkarö 21.4 (Janne Virking m.fl.). 1 ad r. Hässlö flygplats, Västerås, 4-5.5 (Johan Brenander m.fl.). 1 ad r. Asköviken 6-10.5 (Bo Runesson m.fl.). 1 r. Asköviken 25-28.5 (Johan Brenander m.fl.). 1 ad r. Frövisjön, Skultuna, 30.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

*Lillebror Hammarström***Grågås** *Anser anser*

(6 H, 28 H, 76 H, 38 H)

Konstaterade häckningar har rapporterats från femton (15) lokaler med sammanlagt minst 38 par. Häckningarna fördelade sig enligt följande: Västerås (8 lokaler/14 par), Köping (2/15), Arboga (2/6), Surahammar (2/2) och Lindesberg (1/1).

Större ansamlingar (minst 500 ex.) har under våren (27.3-30.4) noterats enligt följande:

Vä: 500 r. Asköviken, V.-Barkarö, 27.3-30.4 (Arne Holgersson, m.fl.). Max 520 r. Trådarängarna, Irsta, 31.3-7.4 (Markus Rehnberg, Joachim Karlsson).

Under sommaren (1.5-31.8) noterades följande större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 2000 r. Asköviken 1.5-31.8 (Magnus Hallgren m.fl.).

Ha: Max 750 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 27-31.8 (Per Hedenbo, Kaj Engberg).

Kö: Max 800 r. Norsa, Munktorp, 14-25.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 500 r. Koldammen, Malmö, Köping, 25.8 (Daniel Brehmer).

Li: 780 r. Sällingsjön, Fellingsbro, 21.8 (Sven-Olof Eriksson). 980 r. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 29.8 (Sven Larsson).

Under hösten (1.9-2.11) noterades större (minst 500 ex.) ansamlingar enligt följande:

Vä: Max 2500 r. Asköviken 1.9-10.11 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.). Max 700 r. Prästholmen, Ångsö, 4-12.9 (Bjarne Eriksson). Max 500 r. Dyudden, Irsta, 14.9-2.11 (Bengt Stridh).

Ha: Max 600 r. Lagårdssjön 16.10-3.11 (Per Lif, Ulf Carlsson).

Kö: Max 930 r. Norsa 1.9-6.10 (Staffan Ekelund m.fl). 700 r. Vallby, Munktorp, 2.10 (Staffan Ekelund).

Ku: 600 r. Sjöholmen, Björskog, 5.10 (Staffan Ekelund). 900 r. Barkarövikens, K. Barkarö, 11.10 (Peter Ekelund).

Sa: Max 7000 r. Näs, Fläckebo, 17.9-6.11 (Berndt Söderlund m.fl.)

Li: 540 r. Österhammarssjön, Fellingsbro, 10.9 (Sven-Olof Eriksson). 540 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 5.10 (Johan Andersson).

Från den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades inga grågäss. I december rapporterades följande fynd:

Kö: 28 förbifl. Köpings hamn 23.12 (Mikael Rhönnsstad). 1 förbifl. Norsa 31.12 (Claes-Göran Carlsson, Sören Björklind).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 30.12 (Stefan Karlsson).

Lillebror Hammarström

Prutgås *Branta bernicla*

(2, 6, 7, 2)

Under året endast två (2) fynd om sammanlagt 51 ex.:

Vä: 17 str. (SV) Bovallen, Skultuna, 17.9 (Tom Sävsström).

Su: 34 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 24.9 (Sören Larsson).

Lillebror Hammarström

Vitkindad gås *Branta leucopsis* - F1

Den vitkindade gåsen blev under året observerad mellan 10.3 och 18.11. Det har inte inkommit några rapporter som rör säkra eller troliga häckningar. Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor har rapporterats:

Vä: 200 str. Askövikens, V.-Barkarö, 14.10 (Robert Ekberg, Janne Virking). 91 r. Askövikens 15.10 (Robert Ekberg).

Ha: Max 56 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 2-7.11 (Per Lif, Ulf Carlsson).

No: 115 str. (NO) Södra Ås, Nora, 22.5 (Anders Carlberg).

Lillebror Hammarström

Kanadagås *Branta canadensis*

(14 FD300, 23 FD300, 46 FD300, 47 FD300)

Den månadsvisa fördelningen på 300-fågeldagarna (FD300) var januari-mars (0), april (1), maj-juli (0), augusti (4), september (2), oktober (6), november (30) och december (4).

Följande större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Ha: Max 650 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 27-31.8 (Daniel Hedenbo m.fl.). 1320 str. (S) Skidbacken, Hallstahammar, 19.10 (Daniel Hedenbo). Max 1412 r. Lagårdssjön 13.11-3.12 (Ulf Carlsson m.fl.).

Kö: Max 1500 r. Lersta, Kolsva, 2-5.11 (Staffan Ekelund m.fl.).

I början av året (1.1-15.2) gjordes fem (5) fynd om sammanlagt fem (5) individer i Lindesbergs (3) och Fagersta (2) k.r.

I december (1-31.12) gjordes fyra (4) fynd om sammanlagt ca 1175 individer i Västerås (22), Hallstahammar (800), Köping (350) och Örebro (3).

Lillebror Hammarström

Hybridgås

I Västmanland är hybridkonstellationen mellan kanadagås och grågås vanligast förekommande. Under året rapporterades 30 fynd av denna korsning, fördelat på Västerås (7), Hallstahammar (3), Köping (2), Kungsör (1), Sala (2), Surahammar (1), Lindesberg (9) och Nora (5). Att uppskatta antalet individer är förstas vanskligt, men gissningsvis rörde det sig om cirka 61 ex. En tämligen normal fyndbild. Det ena fyndet i Köping rörde en konstaterad häckning mellan en grågås och en kanadagås, vilket resulterade i att fyra (4) nya hybridgässlingar kläcktes fram.

Den andra hybridkonstellationen som är tämligen vanlig i landskapet är den mellan vitkindad gås och kanadagås. Av den korsningen gjordes fem (5) fynd om 25 ex., vilket är något lägre än åren dessförinnan.

Vä: 1 r. Skarvsta, Skultuna, 7.4 (Markus Rehnberg). 2 r. Frövisjön, Skultuna, 19-21.4 (Markus Rehnberg, Johan Karlsson).

Ha: 9 ex. Trångfors, Hallstahammar, 14.4 (Daniel Hedenbo). 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 16.4 (Arvid Landgren). 12 r. Lagårdssjön 18.11 (Ulf Carlsson).

Lillebror Hammarström

Gravand *Tadorna tadorna*

(3 ex., 8 ex., 7 ex., 6 ex.)

Vä: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 19.4 (Ulf Andersson).

Kö: 1 m död (påkörd av bil) Västlandaholm, V. Skedvi, 24.4 (Kjell Ekelund, Hasse Jansson).

Su: 1 str. (S) Lisjöviken, Sura, 25.8 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 20.4 (Johan Andersson).

Hä: 2 r. Flosjöhyttan, Grythyttan, 6.10 (Nils Hultman).

Thomas Pettersson

Bläsand *Anas penelope*

(4 h, 12 h, 13 h, 19 h)

Observerad 8.4-27.10. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid 13 lokaler, motsvarande ca 19 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikens (6 mm, 4 ff; 15 ex.). Frövisjön, Skultuna (45 mm, 3 ff). Tovan, V.-Barkarö (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (17 mm, 2 ff).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (6 mm, 1 f).
Fläcksjön vid Näs, Fläckebo (3 mm).
Su: Gnien, Ramnäs (3 mm, 1 f). Turkiesjön, Ramnäs (1 m, 1 f). Näcksjön, Ramnäs (1 m).
Li: Ullersättersviken, Näsby (1 m).
Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m). Västervåla k:a, Västervåla (1 m).
Lu: Hötjärn (1 honf.).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: 100 r. Asköviken, V.-Barkarö, 19.4 (Joachim Carlsson m.fl.). 100 r. Bocksjön, Tortuna, 23.4 (Pentti J. Tatti). Asköviken 19-22.9, som mest 130 r. 22.9 (Torbjörn Hegedüs).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 29.4-3.5, som mest 115 r. 3.5 (Berndt Söderlund). Fläckebo, 11.9-11.10, som mest 285 r. 23.9 (Berndt Söderlund).

Höga (minst 100 ex.) sträckssiffror:

Ku: 125 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 20.9 (Börje Wennerström).

Thomas Pettersson

Amerikansk blåsand *Anas americana*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Frövisjön, Skultuna, 9-15.5 (Markus Rehnberg, Bjarne Eriksson m.fl.)*.

Årets individ, som förmodligen var en 2K-fågel, höll mestadels ihop med en europeisk blåsand av samma kön och ålder. En kort tid efter att Frövisjön hade lämnats dök förmodligen samma konstellation upp i sjön Björken i Värmland. Sedan tidigare fanns två fynd av amerikansk blåsand i Västmanland. Båda gjordes vid Nötmyran i Västerfärnebo (3-11.5 1977 och 25-28.4 1978), men det är inte helt uteslutet att det de gångerna rörde sig om en och samma återvändande individ.

Markus Rehnberg

Snatterand *Anas strepera*

(2 h, 4 h, 10 h, 14 h)

Observerad 2.4-20.10. En konstaterad häckning har rapporterats:

Vä: 1 f + 9 pulli Asköviken, V.-Barkarö, 13-14.7 (Magnus Hallgren m.fl.).

Därutöver är arten är funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 10 lokaler, motsvarande ytterligare ca 13 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Gimpelstenarna, Ångsö (1 m, 1 f). Skorvflisen, Rytterne (1 m, 1 f). Asköviken, V.-Barkarö (6 mm, 2 ff). Frövisjön, Skultuna (4 mm, 2 ff).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (5 mm, 3 ff).

Li: Ullersättersviken, Näsby (1 m, 1 f). Hagaberg, Frövi, Näsby (1 m, 1 f). Arbogaån vid Västvalla (1 m, 1 f).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 10 r. Asköviken, V.-Barkarö, 16.8 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking).

Sa: 24 honf. r. Fläcksjön, Fläckebo, 31.8 (Berndt Söderlund).

Sk: 10 (6 mm, 4 ff) r. Sörtulingesjön vid Gottland, Hed, 19.4 (Claes-Göran Carlsson).

Thomas Pettersson

Kricka *Anas crecca*

(12 FD100, 77 FD100, 45 FD100, 147 FD100)

Observerad 29.3-12.11. Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: 500 r. Bocksjön, Tortuna, 23.4 (Pentti J. Tatti).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 22-24.4, som mest 1000 ex. 22.4 (Berndt Söderlund).

Inget vinterfynd gjordes 2013.

Thomas Pettersson

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Vä: Djuphamnen, Västerås, 2-29.1, som mest 1200 r. 2.1 (Markus Rehnberg). Munkängan, Västerås, 14.1-8.2, som mest 700 r. 14.1 (Janne Virking). 500 r. Munkängan 2-4.4, som mest 600 r. 4.4 (Pentti J. Tatti). 500 r. Asköviken, V.-Barkarö, 30.8 (Pontus Lindberg, Janne Virking). 500 r. Munkängan 14.9 (Johan Carlsson). 500 r. Munkängan 14.12 (Johan Carlsson m.fl.).

Kö: 500 r. Köpings hamn, Köping, 29.10 (Staffan Ekelund). Sa: 500 r. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 23.9 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Stjärtand *Anas acuta* - NT

(1 h, 2 h, 1 h, 1 h)

Observerad (1.-) 16.4-28.10 (-31.12). Fynd under omständigheter som kan tyda på häckning:

Vä: 1 m Frövisjön, Skultuna, 6-18.6 (Nils Arvidsson m.fl.)

Vinterfynd (samtliga fynd torde gälla samma individ och som huserat i samma område tre vintrar i rad):

Vä: 1 f Svartån vid Prästbron, Västerås, 1.1-20.4 (Janne Virking m.fl.) och 20-31.12 (Henrik Berg m.fl.). 1 f Munkängan, Västerås, 18.10-10.12 (Janne Virking m.fl.).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Su: 50 str. (SV) Norrby, Ramnäs, 3.9 (Sören Larsson).

Thomas Pettersson

Årta *Anas querquedula* - VU

(13 h, 13 h, 9 h, 6 h)

Observerad 21.4-14.8. Någon konstaterad häckning rapporterades inte i år, men årtan är funnen vid 5 lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande

6 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikén (3 mm, 1 f). Frövisjön, Skultuna (2 mm, 1 f). Svartån vid Ekeby, Skultuna (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (2 mm, 2 ff).

No: Gyttopps reningsdamm, Nora (1 m).

Inga större (minst 10 ex.) ansamlingar rapporterades i år.

Det tycks gå ordentligt utför för årtan i Västmanland. Förutom ett toppår 2006 är tendensen stadigt vikande sedan åtminstone mitten av 1990-talet.

Thomas Pettersson

Skedand *Anas clypeata*

(12 h, 19 h, 16 h, 19 h)

Observerad 14.4-27.10. Fyra konstaterade häckningar:

Vä: 5 pulli Hälsingtorp, Skultuna, 27.6 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 f + 8 1K Frövisjön, Skultuna, 14-21.7 (Ingrid Åkerberg, Markus Rehnberg). 1 f + 8 1K Askövikén, V.-Barkarö, 15-19.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Su: 1 f + 9 pulli Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 17-20.6 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 12 lokaler, med sammanlagt 19 troliga och säkra häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Frövisjön, Skultuna (10 mm, 3 ff). Svartån vid Ekeby, Skultuna (2 mm). Askövikén (4 mm, 3 ff).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m).

Kö: Norsa, Munktorp (1 m).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo (9 mm, 1 f). Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (4 mm, 1 f).

Su: Gnien, Ramnäs (5 mm, 2 ff). Glåpen, Sura (1 m).

Li: Hagaberg, Frövi, Näsby (1 m, 1 f). Ullersättersviken, Näsby (2 mm, 2 ff).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m, 1 f).

Större (minst 15 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövikén, V.-Barkarö, 29.4-1.5, som mest 20 ex. (10 mm, 10 ff) 1.5 (Marcus Teveborg m.fl.). 17 honf. r. Frövisjön, Skultuna, 21.7 (Markus Rehnberg).

Skedanden tycks klara sig bättre än t.ex. årtan och beståndet har legat rätt stabilt de senaste tjugo åren, men förstas med mellanårsvariationer.

Thomas Pettersson

Brunand *Aythya ferina* - NT

(8 h, 11 h, 7 h, 8 h)

Observerad 17.4-8.10. Under häckningstid (1.5-30.6) funnen vid 8 lokaler, motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikén, V.-Barkarö (1 m, 1 f). Frövisjön, Skultuna (3 mm, 1 f).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo (3 mm, 1 f). Fläcksjön, Fläckebo (1 m).

Su: Sägdammen, Ramnäs (1 m).

Li: Ullersättersviken, Näsby (1 m).

Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m).

Lu: Jan-Matsdammen (1 m).

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller vinterfynd rapporterade.

Thomas Pettersson

Vitögdynd *Aythya nyroca* - F1

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Fa: 1 ad. m r. Stora Aspen, Västanfors, 15.9 (Roland Narfström m.fl.)*.

Landskapets femte fynd upptäcktes då anden låg och guppade på Stora Aspen utanför observatörens tomt. Tidigare fynd av arten har noterats vid Västanfors kyrka (april 1970), Gnien i Ramnäs (maj 1977), Fläcksjön i Fläckebo (april 1980) och i Stora Lindessjön i Lindes (juni 1992). Samtliga fynd utom det i Lindes har avsett hannar.

Markus Rehnberg

Vigg *Aythya fuligula*

Observerad 4.3-31.12. Endast sju (7) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Nora (5), Ludvika (2). Ansamlingar med minst 100 viggas rapporterades enligt följande:

Vä: 102 r. Ridöfjärden vid Sjöboda, Kärbo, 10.11 (Bengt Stridh). Bocksjön, Tortuna, 25-30.4, som mest 150 r. 25.4 (Arvid Landgren).

Ha: Galten vid Sävholmen, Kolbäck, 5-30.10, som mest 350 r. 5.10 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Sa: 200 r. Fläcksjön, Fläckebo, 28.9 (Jesper Andersson m.fl.).

Inte ett enda fynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-15.2). Fynd i december (56 ex.):

Vä: Askövikén, V.-Barkarö, 6-31.12, som mest 24 r. 31.12 (Torbjörn Hegedüs). Västeråsfjärden, Västerås, 6-30.12, som mest 19 ex. vid Djuphamnen 29.12 (Henry Hedlund m.fl.).

Ku: 10 r. Galten vid Suggorna, K. Barkarö, 30.12 (Patrik Rhönstad).

No: 3 mm r. Norasjön, Nora, 1.12 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Bergand *Aythya marila* - VU

(8, 7, 9, 9)

Vä: 3 (1 m, 2 ff) str. (Ö) Ridöfjärden, V.-Barkarö, 16.5 (Markus Rehnberg). 2 (1 m, 1 f) r. Västeråsfjärden, Västerås, 16.5 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Ha: 1 m r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlsson).

Ku: 6 (3 mm, 3 ff) r. Galten vid Suggorna, K. Barkarö, 30.12 (Patrik Rhönstad).

Sa: 2 (1 m, 1 f) r. Fläcksjön, Fläckebo, 14.5 (Håkan Johansson). 1 honf. r. Fläcksjön 22.11 (Berndt Söderlund).

Su: 2 honf. r. Östersjön, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark).

No: 1 f r. Norasjön, Nora, 24.4 (Håkan Lavebratt, Anders Carlberg).

Lu: 2 (1 m, 1 f) r. Södra Hörken vid Hörksbyn, Grängesberg, 11.5 (Bertil Rahm).

Vinterfynd är relativt ovanligt, men årets fynd i december bör kanske snarare betraktas som ett sent höstfynd.

Thomas Pettersson

Alfågel *Clangula hyemalis*

(6, 7, 10, 7)

Sa: 2 (m, f) r. Fläcksjön, Fläckebo, 25.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 honf. r. Fläcksjön 19-21.10 (Håkan Johansson m.fl.). 1 1K r. Bysjön, Västerfärnebo, 13-14.10 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Su: 1 m r. Glåpen, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark).

No: 1 f r. Gyttorps reningsdamm, Nora, 7-10.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Sk: 1 f r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 30.4 (Leif Johansson, Sören Björklind).

Lu: 1 1K r. Hötjärn 16-17.11 (Bertil Rahm m.fl.).

Thomas Pettersson

Sjöorre *Melanitta nigra*

(25, 54, 120, 67)

Observerad 16.4-7.6 och (29.7) 5.9-17.12).

Vä: 10 obs. av 51 ex. 28.4-22.5. 1 honf. r. Granfjärden, Ångö 9.12 (Robert Ekberg).

Ha: 7 obs. av 94 ex. 27.4-2.6, bl.a. 66 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 24.5 (Patrik Rhönstad, Mikael Rhönstad). 3 (1 m, 2 ff) r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 5.9 (Ulf Carlsson). 1 r. Galten vid Klovstenen 7.9 (Christer Andersson, Daniel Hedenbo).

Sa: 2 r. Fläcksjön, Fläckebo, 5.5 (Håkan Johansson). 2 (m, f) r. Fläcksjön 2.6 (Roland Thuvander). 3 mm r. Fläcksjön 25.10 (Jan Fahlström). 14 honf. r. Rörbosjön, Fläckebo 17.11 (Håkan Johansson).

Su: 7 obs. av 19 ex. 19.4-26.5. 1 r. St. Nadden, Ramnäs 22.11 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 honf. r. Kolbäck-sån vid Seglingsberg, Ramnäs 11-17.12 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 5 obs. av 24 ex. 30.4-2.6.

No: 1 honf. r. Norasjön, Nora 25.9 (Håkan Lavebratt). 1 honf. r. Norasjön 11.10 (Håkan Lavebratt). 8 honf. r. Norasjön 7.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Fa: 8 obs. av 64 ex. 23.4-14.5, bl.a. 44 r. St. Aspen, Västanfors 14.5 (Roland Narfström m.fl.). 19 r. St. Aspen 7.11 (Roland Narfström). 2 honf. r. St. Aspen 8.11 (Roland Narfström, Staffan Liljeqvist).

Sk: 4 obs. av 29 ex. 3.5-7.6, bl.a. 18 (4 mm, 14 honf.) r. Långsvan vid Årsbäcken, Gunnilbo 7.6 (Per Eriksson). 9 honf. r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 11.10 (Leif Johansson).

Lj: 1 f r. Hörken 30.4 (Sten-Erik Bohlin).

Lu: 2 (m, f) r. Södra Hörken vid Hörksbyn 3.5 (Bertil Rahm). 33 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 22.5 (Bertil Rahm). 13 (4 mm, 9 ff) r. Södra Hörken vid Hörksbyn

6.6 (Bertil Rahm). 4 mm r. Södra Hörken vid Hörksbyn 29.7 (Bertil Rahm). 2 honf. r. Södra Hörken vid Hörksbyn 17.11 (Bertil Rahm).

Hä: 4 obs. av 14 ex. 16.4-2.6. 2 r. Torrvärpen vid Hammar, Grythyttan 11.11 (Nils Hultman).

Sammantaget ett lågt antal fynd, troligen mest beroende på den sena islossningen och därmed avsaknaden av rastlokaler.

Thomas Pettersson

Svärta *Melanitta fusca* - NT

(4, 11, 17, 19)

Vä: 3 mm r. Västeråsfjärden, Västerås, 20.5 (Pentti J. Tatti). 17+8 (4 mm, 4 ff) r. Granfjärden, Ångö, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 11 r. Västeråsfjärden 24.5 (Pentti J. Tatti). 24 str. (N) Granfjärden 2.6 (Pentti J. Tatti).

Ha: 5 (3 mm, 2 ff) r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlsson). 1 m r. Galten vid Klovstenen 24.5 (Patrik Rhönstad, Mikael Rhönstad).

Sa: 3 mm r. Fläcksjön, Fläckebo, 21.5 (Daniel Green). 2 (m, f) r. Fläcksjön 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 5 honf. r. Fläcksjön 20.10 (Anette & Rune Berglinn).

Su: 2 r. Kolbäck-sån vid Mantestorp, Ramnäs, 5.1 (Sören Larsson m.fl.). 1 honf. r. Östersjön, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark). 3 1K r. Glåpen, Sura, 15.10 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. Glåpen 21.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Li: 1 m r. Vibyvikén, Väringen, Näsby, 2.6 (Johan Andersson, Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 f r. Norasjön, Nora, 9-13.11 (Anders Carlberg m.fl.).

Fa: 2 (m, f) r. St. Aspen, Västanfors, 14.5 (Roland Narfström m.fl.). 1 f r. St. Aspen 15.5 (Bo Persson). 5 (3 mm, 2 ff) r. St. Aspen 21.5 (Roland Narfström).

Lu: 6 (4 mm, 2 ff) r. Södra Hörken vid Hörksbyn 21.5 (Bertil Rahm).

Thomas Pettersson

Knipa *Bucephala clangula*

(8 FD50, 39 FD50, 12 FD50, 22 FD50)

Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Su: 119 r. Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson).

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 122 knipor, kommunvis fördelade: Hallstahammar (2), Köping (2), Arboga (4), Sala (8), Surahammar (2), Lindesberg (67), Nora (24), Fagersta (8), Skinnskatteberg (2), Hällefors (3). Från december rapporterades sammanlagt ca 53 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Arboga (7), Lindesberg (19), Nora (4), Ljusnarsberg (1), Hällefors (6).

Thomas Pettersson

Salskrake *Mergus albellus* - NT/F1

(263 FD, 610 FD, 466 FD, 1561FD)

Förutom sommarfynden, se nedan, observerad 6.4-4.5 och 26.9-26.11. Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (119) resp. efteråret (1442): Västerås (53/1310), Hallstahammar (5/7), Köping (6/12), Kungsör (1/0), Arboga (12/0), Sala (8/59), Surahammar (17/52), Lindsberg (12/1), Nora (2/0), Fagersta (3/0), Ludvika (0/1).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövik, V.-Barkarö, 14.10-9.11, som mest 77 (!) r. 21.10 (Robert Ekberg).

Sommarfynd (1.6-31.8):

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 18.6-5.7 (Pentti J. Tatti m.fl.) och 2-31.8 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.). Fågeln rapporterades som en hanne under den första perioden och som honfärgad under den andra. Det antas att den höll sig gömd, ruggande, under mellanperioden.

Kö: 2 honf. r. Norså, Munktorp, 8.7 (Peter Ekelund m.fl.).

Inga vinterfynd rapporterade, vare sig i januari-februari eller i december.

Samtidigt som antalet vårflyttande salskrakar var osedvanligt lågt, mest sannolikt beroende på den sena våren och därmed sammandragna flyttningsperioden, var höstuppträdandet desto talrikare. Ansamlingarna var Askövik under hösten var rekordstora. Det tidigare rekordet på lokalen och i landskapet löd på 70 ex., som noterades både 1.11 och 9.11 1975 (MVOF 6:39, MVOF 7[2]:2).

Thomas Pettersson

Småskrake *Mergus serrator*

(-, 192 FD, 269 FD, 252 FD)

Observerad 17.4-10.11. Sex (6) konstaterade häckningar (1 H, 2 H, 2 H, 7 H):

Fa: 1 f med 5 pulli St. Aspen, Västanfors, 24.6 (Roland Narfström). 4 pulli Åmänningen vid Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 2 ff med 4+7 pulli L. Aspen, Västanfors, 1-25.8 (Bo Persson, Lennart Andersson).

Lu: 2 ff med 5+6 pulli Södra Hörken vid Hörksbyn 14-29.7 (Bertil Rahm).

Hä: 1 f med 7 pulli Halvarsnoren vid Vångsviken, Grythyttan, 2.8 (Christina & Jonny Kvist).

Dessutom gjordes följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8):

Vä: 1 m Tallgås, Kärro, 16.7 (Thomas Pettersson).

Ha: 4 ff Klovstenen, Kolbäck, 2.6 (Ulf Carlson).

Li: 1 f Ullersättersviken, Näsby, 1.6 (Jan-Erik Malmstigen). 1 par Ullersättersviken 4.6 (Jan-Erik Malmstigen). 2 mm Usken, Linds, 8.6 (Hans Norelius).

Fa: 1 m Granöarna, Åmänningen, Västervåla, 7.7 (Bo Persson). 2 ff Flogan, Västanfors, 8.7 (Lennart Andersson).

Sk: 2 mm Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 26.6 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Hä: 1 par Torrvärpen vid Björskogsås, Grythyttan, 2.6 (Lennart Eriksson). 1 m Torrvärpen 11.6 (Leif

Carlsson).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (23), Hallstahammar (6), Sala (3), Surahammar (6), Lindsberg (7), Nora (21), Fagersta (95), Skinnskatteberg (6), Ludvika (34), Hällefors (51). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (55), maj (114), juni (26), juli (8), augusti (5), september (19), oktober (24), november (1), december (0). Höga (minst 10 ex.) sträcksummor och ansamlingar:

Vä: 13 (6 mm, 7 ff) r. Granfjärden vid Dyvikskvarn, Ångsö, 1.5 (Bernt Larsson).

Thomas Pettersson

Storskrake *Mergus merganser*

(11 H, 9 H, 8 H, 9 H)

Nio (9) konstaterade häckningar rapporterade:

Li: 9 pulli Usken vid Uskavi, Linds, 22.6 (Oscar Axelsson). 1 f med 5 1K St. Kloten, Ramsberg, 12.7 (Leif Edberg). 1 f med 5 pulli Norrsjön, Ramsberg, 30.7 (Stefan Risberg). 1 f med 7 1K Usken, Linds, 14-17.8 (Hans Norelius).

No: 1 f med 1 pullus Fåsjön, Nora, 18.7 (Hans Norelius). 1 f med 4 pulli Hammarbydammen, Nora, 18.8 (Anders Carlberg).

Fa: 1 f med 2 pulli St. Aspen, Västanfors, 7.7 (Bo Persson).

Hä: 1 f ruvande Loka brunn, Grythyttan, 31.5 (Jonny Kvist). 1 f med 6 pulli Halvarsnoren (södra delen), Grythyttan, 16.7 (Mats Eriksson).

Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Vä: Askövik, V.-Barkarö, 15-26.11, som mest 444 r. 26.11 (Robert Ekberg). 350 r. Granfjärden vid Skarpan, Ångsö, 20.11 (Bjarne Eriksson).

Kö: Västlandasjön, V. Skedvi, 27.10-2.11, som mest 500 r. 2.11 (Lennart Andersson, Sören Björklind).

Sa: 370 r. Fläcksjön, Fläckebo, 1.11 (Torbjörn Hegedüs). 400 r. Hallaren, Möklinta, 12.11 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Fynd under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 86 fåglar, kommunvis fördelade: Västerås (43), Arboga (3), Surahammar (2), Lindsberg (19), Nora (9), Fagersta (2), Skinnskatteberg (3), Hällefors (5).

I december sågs sammanlagt ca 759 storskrakar, kommunvis fördelade: Västerås (452), Köping (25), Surahammar (8), Lindsberg (52), Nora (132), Fagersta (85), Skinnskatteberg (5).

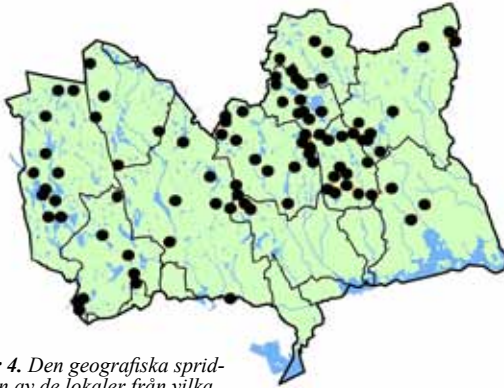
Thomas Pettersson

Järpe *Tetrastes bonasia* - F1

(14 H, 4 H, 4 H, 3H)

Tre (3) konstaterade häckningar i Surahammar (1), Norberg (1) och Ljusnarsberg (1). I övrigt är järpe rapporterad från 94 olika lokaler (se figur 4). På flera/många av dessa är det nog troligt att det skett ytterligare häckningar.

Anders Carlberg

Figur 4. Den geografiska spridningen av de lokaler från vilka järpe har rapporterats under 2013.

Orre *Lyrurus tetrix* - F1

Åtta (8) spellokaler med minst fem tuppar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Sala (2), Surahammar (2), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (3). Sammanlagt har spel hörts eller fåglar påträffats under häckningstid (1.4-1.6) vid 91 olika lokaler.

Anders Carlberg

Tjäder *Tetrao urogallus* - F1

Tre (3) konstaterade häckningar har rapporterats från Surahammar (1), Fagersta (1) och Lindesberg (1). Åven tio (10) spelplatser har rapporterats i Köpings (1), Surahammars (5), Lindesbergs (2), Skinnskattebergs (1) och Ljusnarsbergs (1) k.r.

Anders Carlberg

Rapphöna *Perdix perdix* - NT

Funnen vid tolv (12) lokaler fördelat på Västerås (5), Hallstahammars (2), Sala (1), Lindesbergs (3) och Örebro (1) k.r.

Anders Carlberg

Vaktel *Coturnix coturnix* - NT

(10 ex., 38 ex., 101 ex., 48 ex.)

Under året har sammanlagt 48 spelande vaktlar med följande kommunvisa fördelning rapporterats: Västerås (8), Hallstahammars (5), Köping (4), Kungsör (3), Arboga (13), Sala (7), Surahammar (1), Lindesberg (4), Nora (2) och Norberg (1). Med 48 spelande vaktlar blev 2013 ett skralt år och en minskning med hela 60 % jämfört med året innan. Under senare år har det bara hörts färre antal vaktlar år 2010 då 40 ex. noterades (figur 5). Det är mer regel än undantag att antalet vaktlar varierar stort mellan åren

och har med stor sannolikhet att göra med det rådande väderläget under vaktlarnas flyttningstid. Vaktlar har i år hörts spela mellan 12 maj och 13 augusti, vilket faller inom den normala tiden.

Anders Carlberg

Smålom *Gavia stellata* - NT/F1

(15 h, 56 h, 33 h, 32h)

Smålommar observerades mellan 31.3 och 15.9. Trettiotvå (32) troliga häckningar rapporterades från Köping (1), Lindesbergs (7), Nora (5), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (17) k.r.

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Li: 24 ex. Räsvalen, Linde 24.4 (Mats

Andersson).

Lu: Större ansamling har rapporterats vid fyra tillfällen mellan 25.6 och 26.7, som mest noterades 22 ad. 26.7. Samtliga observationer är från Södra Hörken vid Hörksbyn i Grängesberg (Bertil Rahm).

Från Hällefors kärnområde Knuthöjdsmossen med Hammarmossen rapporterades 14 häckningar med okänt häckningresultat och inga ungfåglar noterades från de lokalerna enligt Artportalen.

Roland Thuvander

Storlom *Gavia arctica* - F1

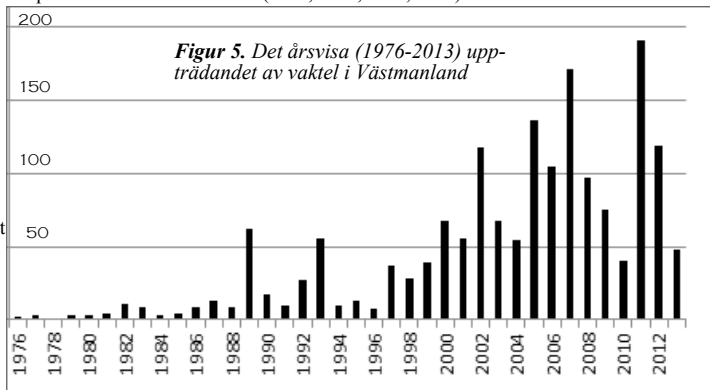
(37 h, 40 h, 50 h, 54 h)

Storlommen är rapporterad mellan 18.4 och 10.11. Femtiofyra (54) troliga häckningar rapporterades i Västerås (1), Köping (1), Sala (6), Surahammar (4), Lindesberg (8), Nora (3), Norberg (7), Fagersta (3), Skinnskatteberg (7), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (12) k.r.

Roland Thuvander

Vitnåbbad *islom Gavia adamsii*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 2K r. Blacken, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg)*.

Landskapets tredje "vitnäsa" noterades då den rastade på Blacken mellan St. Skorven och St. Jungfrun. Observationen blev dock tillfälligen kort. En snabbgående båt skrämdelommen på vingarna, som då valde att sträcka vidare mot öster. Tidigare "vitnäso" har noterats i Gläpen i Sura (dec. 2000) och vid Granfjärden i Ängsö (maj 2006).

Markus Rehnberg

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

(7 ex., 7 ex., 15 ex., 21 ex.)

Någon konstaterad häckning har inte rapporterats, men häckningsförsök kan ändå ha ägt rum på en lokal:

Vä: 1-2 ex. Kvistberga, Kungsåra, 19-22.5, bl.a. spel 22.5 (Annika Johansson, Kenneth Olausson), och 11.7 (Annika Johansson, Kenneth Olausson).

Övriga fynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1-20.1 (Bernt Larsson m.fl.), dock 2 ex. 12.1 (Sara Wändell, Elisabeth Evjen). 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 23.4 (Kjetil Jensen). 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 29.4-7.5 (Pekka Westin m.fl.). 1 ad. Frövisjön 14.7 (Ingrid Åkerberg). 1 ex. Frövisjön 31.7 (Zsombor Károlyi). 1 1K Vasaparken, Västerås, 6.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 2 ex. Frövisjön 7-10.8 (Kaj Engberg m.fl.). 1 ex. Frövisjön 29.8 (Pentti J. Tatti). 1 1K Frövisjön 31.8 (Markus Rehnberg). 1 ad. Frövisjön 2.9 (Pentti J. Tatti).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 20-26.4 (Peter Ekelund m.fl.). 1 1K Norsa 6.9 (Peter Ekelund).

Sa: 1 ex. Svartån vid Färjebron, Fläckebo, 11-12.1 (Hans Fahlström m.fl.). 1 ex. Svartån vid Ålsvarta, Västerfärnebo, 16.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ex. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 17.10 (Berndt Söderlund).

Su: 1 ex. Kolbäcksan vid Ramnäs, Ramnäs, 2-6.1 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.). 1 ex. Näcksjön, Ramnäs, 11.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 ex. Arbogaån vid Storbron, Fellingsbro, 28.1-11.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

No: 1 ex. Gyttorps reningsdamm, Nora, 25.10-2.11 (Anders Carlberg).

Sammanlagt drygt 20 individer är ett ganska högt antal, särskilt med tanke på den hårda vintern och den sena våren. Fem (5) individer påbörjade övervintring på fyra lokaler, men ingen fullbordades. Observationerna vid Frövisjön kan förstås tyda på att häckningsförsök ägt rum, men med tanke på dels att lokalen är synnerligen välbevakad, dels att sträckande fåglar börjar uppträda redan under högsommaren borde ännu fler iakttagelser i så fall ha gjorts.

Thomas Pettersson

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Observerad 6.4-11.12. Större kolonier (minst 10 par):

Vä: Asköviken 21.4-24.5, som mest 180 ex. 3.5 (Ulf Johansson, Roger Kaufmann).

Sa: 20 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 7-30.5 (Berndt Söderlund).

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar i övrigt rapporterade. Vinterfynd:

Vä: 1 r. Fulleröfjärden, V.-Barkarö, 11.12 (Henrik Dahl).

No: 1 1K r. Norasjön, Nora, 1.12 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

(7 ex., 7 ex., 15 ex., 6 ex.)

Häckningar:

Vä: 1 par (bobygge) Frövisjön, Skultuna, 26.4-14.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna, 2.5 (Peter Svensson, Lisbeth Eurén).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 5.5 (Håkan Johansson).

Li: 1 r. Ullersättersviken, Värigen, Näsby, 21.5 (Jan-Erik Malmstigen, Sven-Olof Eriksson).

Fa: 1 r. St. Aspen, Västanfors, 26-28.4 (Jonas Hietala m.fl.).

Fjärde året i följd med häckningsförsök vid Frövisjön. Däremot bröts den sjuåriga sviten 2006-12 av häckningar vid Noren i Norberg. I övrigt ett förhållandevis lågt antal observerade individer i jämförelse med senare år.

Thomas Pettersson

Svarthakedopping *Podiceps auritus* - NT/F1

(15 h, 12 h, 15 h, 11 h)

Observerad 14.4-5.10. Elva (11) häckningar, eller troliga häckningar, på 7 lokaler rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4+1+1+2=8), Surahammar (1), Lindesberg (1+1=2). Övriga observationer under vårflyttningen, 22.4-28.5:

Vä: 3 r. Hällsjön, Haraker, 25.4 (Torbjörn Jansson). 1 r. Hällsjön 5.5 (Håkan Johansson). 2 r. Asköviken, V.-Barkarö, 17.5 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 r. Asköviken 28.5 (Mats Magnussen).

Ha: 1 r. Freden, Säby, 25.4 (Ulf Carlsson).

Li: 1 r. Morskogasjön, Ramsberg, 22.4 (Sven-Olof Eriksson) och 24.4 (Lennart Andersson).

Fa: 2 r. St. Aspen, Västanfors, 26.4 (Bo Persson).

Sk: 1 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 27.4 (Torbjörn Hegedüs, Mikael Rhönstad).

Hå: 1 r. Vangsviken, Grythyttan, 29.4 (Jonny Kvist). 1 r. Vangsviken 6-7.5 (Jonny Kvist).

Höstfynd:

Vä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 2.10 (Robert Ekberg) och 5.10 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 1 r. Galten vid Bärlingen, Kolbäck, 5.10 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Lu: 1 r. Jan-Matsdammen 5.7-17.8 (Bertil Rahm m.fl.).

Svarthakedoppingen biter sig kvar som häckande fågelart i Västmanland, trots en allt annan än positiv utveckling under de tre senaste decennierna. Förekomsten tycks dock i mycket hög grad vara avhängig tillgängligheten av artificiella och därmed födorika vatten. Nio av årets elva häckningsförsök ägde rum i sådana miljöer.

Thomas Pettersson

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

(0 H, 82 H, 353 H, 379 H)

Tre (3) kolonier med sammanlagt 379 aktiva bon, alla i Mälaren, innebär en marginell ökning jämfört med 2012, men trendbrottet 2009 (447 bon) är ändå tydligt. De häckande fåglarna presenteras av rasen Ph. c. sinensis ("mellanskarv"). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Fulleröfjärden, V.-Barkarö, 2.12 (Lars Ström). Västeråsfjärden, Västerås, 2-31.12, som mest 8 ex. 23.12 (Jesper Andersson). 4 ex. Kvikvsund, Rytterne, 31.12 (Kjell Ingeström).

Li: 1 ex. Björkhammar, Linds, 24.1-1.2 (Jan Myhlback m.fl.).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna och sträcksummor:

Vä: 50 r. Kvikvsund, Rytterne, 15.4 (Kjell Ingeström). 68 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 21.5 (Torbjörn Hegedüs) och 25.5 (Åsa & Robert Ekberg, Henry Hedlund). 82 ex. Asköviken 28.5 (Janne Virking, Mats Magnussen). 50 ex. Asköviken 13.7 (Magnus Hallgren). 78 str. (V) Kvikvsund 11.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 50 str. (SV) Asköviken 29.8 (Robert Ekberg). 74 r. Skommarn, Ångsö, 4.9 (Bjarne Eriksson). 58 r. Skommarn 12.9 (Bjarne Eriksson).

Kö: 80 str. (SV) Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilson).

Su: 55 str. (SV) Östersjön, Sura, 6.10 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Thomas Pettersson

Rördrom *Botaurus stellaris* - NT/F1

(20 sj., 40 sj., 54 sj., 40 sj.)

Denna vår hördes rördrommar böla under perioden 2.4-21.6. Med den sedvanliga reservationen för dubbelräkning eller andra osäkerheter kan sammanlagt 40 revirhävdande hannar bokföras 2013, varav 20 (50 %) i Mälaren. Kommunvis fördelade sig de bölande rördrommarna enligt följande: Västerås (14), Hallstaham-

mar (5), Köping (4), Kungsör (1), Arboga (4), Sala (5), Lindsberg (6), Skinnskatteberg (1). Övriga fynd under vår och sommar (t.o.m. 31.8):

Vä: 1 förbifl. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 20.6, 22.6 och 28.6 (Lars Ström). 1 ex. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 30.6-18.7 (Thomas Pettersson, Christer Svensk). 1 ex. Asköviken vid Harholmen, Rytterne, 17.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 4.5 (Claes-Göran Carlsson, Sören Björklind).

Ku: 1 förbifl. Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönstad). 1 ad. förbifl. Barkarövikens, K. Barkarö, 30.8 (Börje Wennerström).

Li: 1 r. i skog (!) Morskoga, Ramsberg, 10.4 (Lars Jäderberg gm Johan Månsson).

Inget höstfynd (fr.o.m. 1.9) rapporterat. Efter en minskning från en nivå på 50-60 hannar runt senaste sekelskiftet tycks beståndet nu ha stabiliserats runt 40 bölande hannar. Det kan också anmärkas att inte en enda rördrom rapporterades från Surahammars k:n, vilket är första gången sedan 1997.

Thomas Pettersson

Ägretthäger *Egretta alba* - F1

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 22.4 (Jesper Andersson, Henrik Hamrefors m.fl.)*. 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 27.10 (Bjarne Eriksson)*.

Fler observationer har rapporterats, men de har inte beskrivits så som sig bör.

Thomas Pettersson

Gråhäger *Ardea cinerea*

(94 H, 111 H, 56 H, 22 H)

Sju (7) små kolonier rapporterade med sammanlagt 22 konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (2 kolonier/5 par), Sala (1/3), Surahammar (1/7), Fagersta (2/5), Hällefors (1/2). Under den första vinterperioden (1.1-28.2) gjordes två fynd, båda i början av januari:

Vä: 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 1-6.1 (Niclas Lignell, Torbjörn Hegedüs).

Su: 1 ex. Kvarnforsen, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark).

Första vårfyndet gjordes 5.3. I december sågs sammanlagt högst 10 individer, kommunvis fördelade: Västerås (7), Köping (2), Kungsör (1). Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Frövisjön, Skultuna, 21.7-22.8, som mest 100 ex. 5.8 (Markus Rehnberg).

Thomas Pettersson

Vit stork *Ciconia ciconia* - RE/F1

(1 ex., 2 ex., 1 ex., 4 ex.)

Ha: 1 ad. r. Svedvi k:a, Hallstahammar, 31.7-14.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 1 r. Hällby, Västerfärnebo, 16.6 (Jan Fahlström, Anne Timm).

Li: 1 str. (SV) Lindesberg, Lindes, 31.5 (Mats Andersson). 1 r. Granberga, Fellingsbro, 28-31.7 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). Efter två års frånvaro gästades vi av flera vita storkar i år. Kan hända att det delvis kan ha varit samma individ som siktats, särskilt de två fynden under högsommaren i Fellingsbro resp. Hallstahammar.

Thomas Pettersson

Bivråk *Pernis apivorus* - **VU/F1**

(28 h, 38 h, 55 h, 76 h)

Observerad 9.5-19.9. Sjuttiosex (76) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (18), Hallstahammar (3), Köping (5), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (9), Lindesberg (11), Nora (4), Norberg (4), Fagersta (7), Ljusnarsberg (4), Hällefors (4). Inga högre (minst 10 ex.) sträcksummor rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Brun glada *Milvus migrans* - **F1**

(1 ex., 4 ex., 6 ex., 6 ex.)

Vä: 1 ex. Frösiväbäcken, Romfartuna, 16.4 (Henry Hirsimäki). 1 ad. Askövikén, Dingtuna, 18.4 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 6.8 (Janne Virking m.fl.).

Kö: 1 ad. Odensvi kyrka, Odensvi, 16.8 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 ex. Näs, Fläckebo, 20.6 (Berndt Söderlund).

Su: 1 ex. Lisjö, Sura, 20.4 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Som vanligt gjordes ett antal ströfynd, främst under flyttningstider men också under häckningstid i ett fall. I övrigt ingen indikation på häckning.

Thomas Pettersson

Röd glada *Milvus milvus* - **F1**

(2 ex., 5 ex., 6 ex., 44 ex.)

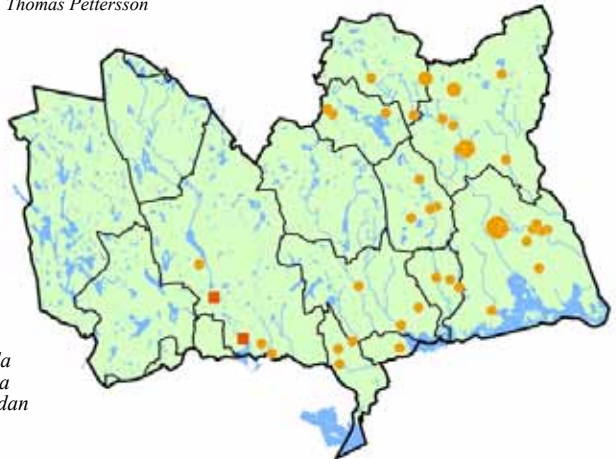
Två vårfynd:

Li: 1 ex.
Frövi, Näsby, 4.4 (Peter Dahlström gm Bo Dahlström). 1 ex.
Rya, Lindes, 31.5 (Peter Ahlin).

I slutet av juli dök glador upp i en omfattning som aldrig tidigare har skådats. Uppträdandet kan närmast betecknas som invasionsartat och pågick till mitten av september men med en kulmen i början av augusti. Det handlade uppenbarligen mest om ettåriga fåglar (2K) men också en och annan äldre, dock har inga årsungar rapporterats. På flera håll rapporterades ansamlingar av flera glador, som mest fem fåglar vid Frövi i Skultuna den 6 augusti och 3 ex. vid Hullberget i Fläckebo den 7 augusti (figur 6). Det är förstås mycket vanskligt att försöka sig på en bedömning av hur många individer totalt som setts, men det torde ha handlat om åtminstone 42 (!) fåglar. Samtliga fynd under perioden 3.7-14.9:

Vä: 1 ex. Hubbo k:a, Hubbo, 3.8 (Zsombor Károlyi). 1-5 (!) ex. Frövisjön, Skultuna, 6-15.8 (Eva Johansson m.fl.). 1 2K+ Syrilsberg, Skultuna, 6.8 (Markus Rehnberg). 1 ex. Lövsta, Dingtuna, 9.8 (Elias Ernvik). 1 ex. Hedensberg, Tillberga, 16.8-8.9 (Håkan Johansson m.fl.). 1 2K+ Tillbergaby, Tillberga, 17.8 (Jan Hellstrand). 1 ex. Igelsta, Tillberga, 20.8 (Thomas Johansson, Jan Hellström). 1 ex. Bocksjön, Tortuna, 8.9

Figur 6. Uppträdandet av röd glada i Västmanland under 2013. De båda kvadraterna illustrerar vårfynd medan massuppträdandet i juli-september illustreras med cirklar.

(Markus Rehnberg). 1 2K Brunnby, Irsta, 13.9 (Petter Haldén).

Ha: 1 ex. Åskebro, Säby, 1-2.8 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 1 ex. Svedvi k:a, Hallstahammar, 6.8 (Karin Sandberg m.fl.). 1 str. (V) Frössvi, Hallstahammar, 16.8 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ex. Munktorp 1.8 (Per Lindh). 1 ex. Guttsta, Kolsva, 12.8 (Yvonne Örn). 1 ex. Norsa, Munktorp, 13.8 (Bo Persson). 1 ex. Davids backe, Himmeta, 1.9 (Kjell Ekelund).

Ku: 1 ex. Hovgården, K. Barkarö, 1.8 (Olle Sköld).

Ar: 1 ex. Jädersbruk, Arboga, 1.8 (Erik Törnvall). 1 ex. Vrethberga, Medåker, 3.8 (Mats Feldin gm Ulf Eriksson).

Sa: 3 2K+ Hullberget, Fläckebo, 7.8 (Daniel Green, Eva Johansson). 1 2K+ Västervad, Möklinta, 11.8 (Maud Andersson). 1 ex. Grällsta, Kila, 23.8 (Anders Jägeberg). 1 ad. Ålsvarta, Västerfärnebo, 1.9 (Jan Fahlström). 1 ex. Hammartorp, Västerfärnebo, 1.9 (Anders Lindholm). 1 ex. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo, 3.9 (Daniel Green). 2 2K+ Kilboslätten, Västerfärnebo, 7.9 (Yngve Hareland).

Su: 1 3K+ Gnien, Ramnäs, 29.7 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 ex. Storängen, Ramnäs, 3.8 (Tom Sävström). 1 ex. Gnien 6-12.8 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 ad. Turkiesjön, Ramnäs, 17.8 (Ralf Lundmark). 1 ad. Djupebo, Ramnäs, 17.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 1 ex. Rynninge, Fellingsbro, 30.7-2.8 (Jan-Erik Malmstigen, Tomas Axén Haraldsson). 1 ex. Ullersäter, Näsby, 30.7 (Mattias Rudenvall). 1 ad. Fornaboda, Lindes, 8.9 (Jonas Kling).

Nb: 1 ex. Nyhyttan, Karbenning, 20.7 (Tommy Paulsen gm Petter Lindholm). 1 ex. Rosendal, Norberg, 31.7 (Bengt Lindberg). 2 ad. St. Klingbo, Karbenning, 8.9 (Hans Fahlström).

Fa: 1 ex. Hedkärra, Västanfors, 3.7 (Pentti Korhonen). 1 ex. Oti, Västanfors, 30.7 (Arne Reldin). 1 str. (S) Floda, Ängelsberg, Västervåla, 14.9 (Staffan Liljeqvist).

Thomas Pettersson

Havsörn *Haliaeetus albicilla* - NT/F1

Nio (9) konstaterade häckningar med totalt 16 ungar rapporterades, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning på ytterligare fyra (4) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (1), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (2).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: Granfjärden, Ängsö, 14.1-2.3, som mest 57 (!) ex. 1.2 (Pontus Lindberg m.fl.).

Ansamlingen vid Granfjärden är rekordstor.

Thomas Pettersson

Brun kärrhök *Circus aeruginosus* - F1

Observerad 4.4-22.10. Häckningar, säkerställda såväl som troliga (19 h, 27 h, 47 h, 43 h), rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (15), Hallstahammar (3), Köping (3), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (7), Surahammar (3), Lindesberg (6), Fagersta (1), Ludvika (1). Större (minst 5 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna:

Vä: 13 (7 mm, 6 ff) r. Hässlö, Västerås, 18.4 (Marcus Teveberg, Rasmus Hansen). Hedensberg, Tillberga, 23-28.8, som mest 15 r. 26.8 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman).

Sena (fr.o.m. 16.10) fynd:

Vä: 1 1K Askövikén, V.-Barkarö, 17-22.10 (Robert Ekberg m.fl.).

Thomas Pettersson

Blå kärrhök *Circus cyaneus* - NT/F1

(328 FD, 276 FD, 353 FD, 380 FD)

Sammanlagt 380 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (147), Hallstahammar (10), Köping (21), Kungsör (1), Arboga (15), Sala (101), Surahammar (39), Lindesberg (19), Nora (4), Norberg (1), Fagersta (4), Skinnskatteberg (16) och Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-mars (0), april (127), maj (7), juni (1), juli (2), augusti (32), september (69), oktober (84), november (53), december (5). Inget fynd gjordes under den första vinterperioden (1.1-28.2). Fynd i december:

Kö: 1 honf. Davids backe, Himmeta, 30.12 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 1 ad. m Näs, Fläckebo, 1.12 (Daniel Green). 1 ad. m Stjärnberg, Möklinta, 2.12 (Owe Andersson, Maud Andersson).

Su: 1 f Lisjö ängar, Sura, 29.12 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen).

No: 1 honf. Tolvsbörd, Järnboås, 22.12 (Håkan Lavebratt).

Sommarfynd (1.6-31.7) gjordes på tre lokaler, men inte i något fall under omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 f Hedensberg, Tillberga, 15.6 (Sten-Ove Sandell) och 17.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Sa: 1 ad. f Ösby, Sala, 22.7 (Krister Ekman).

Andelen adulta (3K+) hannar för respektive period: januari-februari (-), mars-maj 63/134=47%, juni-augusti (18/35=51%), september-november (79/206=38%), december (2/5=40%). Höga (minst 5 ex.) sträcksummor eller större ansamlingar:

Ar: 6 (1 m, 5 ff) Viby storäng, Arboga, 6.10 (Lars Karlsson, Lars Anmark).

Thomas Pettersson

Stäpphök *Circus macrourus* - F1

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 4 ex.)

Vä: 1 f Trådarängarna, Irsta, 18.4 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen)*. 1 2K+ m Rebbo, Tillberga, 7.8 (Joachim Karlsson)*. 1 3K m Törneberg, Hubbo, 11.8 (Markus Rehnberg)*. 1 3K m Hedensberg, Tillberga, 14-28.8 (Pentti J. Tatti m.fl.)*. 1 3K+ m str. (SV) Rudö, Rytterne, 31.8 (Åsa & Robert Ekberg, Jan Hellstrand)*.

Sa: 1 ad. m Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Berndt Söderlund)*.

Sex granskade och godkända fynd 2013, ett mer än rekordåret 2012, innebär att sammanlagt 37 fynd har gjorts i Västmanland genom tiderna. Fynden i Tillberga och Hubbo 7-28.8 rör sannolikt samma individ. Ytterligare tre fynd har rapporterats, men inte beskrivits så som sig bör. Stäpphöken är en sällsynt och generellt sett svårbestämbar art, varför det är motiverat att granska rapporterade fynd i särskild ordning före publicering.

Thomas Pettersson

Ängshök *Circus pygargus* - EN/F1

(0 h, 1 h, 0 h, 0 h)

Ett fåtal observationer under häckningstid, men som i vanlig ordning på senare år föreligger inga starkare misstankar om häckning. Dock särskilt många fynd i Västerås k:n i år. Fynden (2, 19, 16, 26):

Vä: 1 f Forsby, Skultuna, 29.4 (Daniel Green). 1 2K f Myrby, Badelunda, Västerås, 19.6 (Petter Haldén). 1 m Gesala, Romfartuna, 9.8 (Stefan Karlsson). 1 ad. m Skillsta, Dingtuna, 11.8 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 1 2K+ f Hedensberg, Tillberga, 18-26.8 (Elias Ervnik m.fl.). 1 ad. m L. Gesala, Romfartuna, 19.8 (Pontus Lindberg, Janne Virking). 1 honf. Dräggesta, Tortuna, 21.8 (Bengt Ottosson). 1 1K Bocksjön, Tortuna, 22-24.8 (Arvid Landgren m.fl.). 1 2K+ m Lövsta, Dingtuna, 24-25.8 (Jan Hellstrand m.fl.). 1 ad. f Ekeby, Tortuna, 24.8 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 1 m Rotsjön, Kolsva, 2.5 (Leo Mäkinen). 1 ad. m Norsa, Munktorp, 26-28.5 (Göran Nilsson). 1 1K str. (S) Ståholm, Munktorp, 5.9 (Per Lindh).

Ku: 1 ad. m Barkarövik, K. Barkarö, 4.6 (Patrik Rhönnsstad). 1 m Asphäll, K. Barkarö, 29.6 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström). 1 2K+ f Granhagen, Björskog, 4.7 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 1 ad. m str. (N) Hällsjön, Fläckebo, 26.5 (Johan Brenander, Joachim Karlsson). 1 ad. m Kila 14.6 (Bengt Ottosson). 1 honf. Fläcksjön, Fläckebo, 19.6 (Anders Carlberg, Torbjörn Arvidson). 1 m Strå, Sala, 21.7 (Kristen Ekman). 1 1K honf. str. (S) Gussjön, Fläckebo, 30.9 (Lennart Andersson).

Su: 1 3K+ m str. (N) Ramnäs 31.5 (Ralf Lundmark). 1 m Gnien, Ramnäs, 28.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 1 m Västvalla, Fellingsbro, 29.7 (Johan Wretenberg).

Fa: 1 ad. f Ävestbo ängar, Västanfors, 2.5 (Roland Narfström, Sören Emet).

No: 1 ad. m Älvhyttan, Viker, 25.5 (Per Stuge).

Thomas Pettersson

Duvhök *Accipiter gentilis*

(-, 3 H, 3 H, 4 H)

Fyra (4) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (1), Lindsberg (1), Ljusnarsberg (1). Därtill rapporterades adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) på ytterligare 11 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (5), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Fagersta (3). Det sammanlagda antalet fågeldagar var 397, vilket är klart lägre än vart och ett av åren 2009-2012. Fågeldagarna fördelade sig månadsvis under året enligt följande: januari (59), februari (33), mars (31), april (53), maj (18), juni (11), juli (13), augusti (34), september (36), oktober (41), november (40), december (28).

Thomas Pettersson

Sparvhök *Accipiter nisus*

Två (2) konstaterade häckningar rapporterades, kommunvis fördelade på Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Inga större (minst 10 ex.) ansamlingar eller sträcksummor rapporterades.

Thomas Pettersson

Ormvråk *Buteo buteo*

Från perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 30 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Hallstahammar (2), Köping (6), Arboga (2), Sala (1), Lindsberg (2), Fagersta (1). Från december rapporterades sammanlagt ca 30 ormvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (2), Köping (4), Sala (5), Surahammar (5), Lindsberg (3). Ljusa ormvråkar, s.k. "börringevråkar":

Vä: 1 ex. Frövi, Skultuna, 6.8 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 ex. Häggebäcken, Västerfärnebo, 30.3-7.9 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Höga (minst 25 ex.) sträcksummor och ansamlingar:

Vä: 35 r. (!) Hedensberg, Tillberga, 26.8 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman). 31 str. (S) Kvikksund, Rytterne, 13.10 (Pontus Lindberg m.fl.).

Su: 26 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 11.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Thomas Pettersson

Fjällvråk *Buteo lagopus* - NT

(-, 490 FD, 644 FD, 919 FD)

Sammanlagt 919 fågeldagar med följande månadsvisa

FJÄLLVRÅK

fördelning: januari (76), februari (55), mars (132), april (163), maj (7), juni (0), juli (1), augusti (7), september (50), oktober (112), november (164), december (152). Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 43 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (18), Hallstahammar (7), Köping (8), Kungsör (2), Arboga (4), Sala (4). Från december rapporterades ca 70 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (19), Hallstahammar (8), Köping (6), Kungsör (4), Arboga (2), Sala (19), Surahammar (5), Lindesberg (3), Örebro (1), Norberg (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Sommarfynd (16.5-15.8):

Sa: 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 28.5 (Berndt Söderlund). 1 ex. Gullvalla, Kila, 20.7 (Robert Stenmark).

Su: 1 ex. Lönnbromossen, Ramnäs, 23.5 (Sören Larsson).

Fa: 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors, 12.8 (Bo Persson).

Inga höga (minst 15 ex.) sträcksummor rapporterade 2013.

Thomas Pettersson

Större skrikörn *Aquila clanga* - F1

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä/Kö/Sa/Su/Li/No/Fa/Sk/Hä: 1 6K 7-8.5 samt 31.5-3.6 (gm rrk Vstm).

Tönn är den numera riksbekanta och satellitförsedda örn som varje år sedan år 2010 har valt att turnera runt på den skandinaviska halvön. Rutinerna har varit likartad varje år. Övervintringsområdet i Spanien lämnas i mars/april. Flytten går upp genom Europa, till Baltikum och vidare upp genom Finland. I månads-skiftet april/maj har Bottenviken rundats och gränsen mellan Finland och Sverige passerats. De flesta år har örnen flackat runt över i stort sett hela landet och varje år har Västmanland hamnat under dess vingar. Det är

således fjärde år i rad som landskapet har föräras besök. Under 2013 var dock passagen något mer omfattande än tidigare år. Efter att ha varit ner och vänt i södra Sverige närmar sig Tönn den 7 maj landskapet från söder. Sträckriktningen var nordostlig då örnen flyger in över västmanländskt territorium i trakten av Fellingsbro. Under färden passeras förutom Lindesbergs även Köpings och Skinnskattebergs k.r. I trakten av Tarmansbo i Gunnilbo skiftas färdriktningen åt ONO, in över gränslandet mellan Fagersta och Surahammar k.r. Resan tvärade den mellersta delen av Sala kommun, bl.a. över Höskovsmossen och Ljömsebo, innan landskapet lämnas i trakten av Skälby, nordost om Sala stad. Redan dagen därpå, efter att ha flugit en vända in över Uppland, återvänder Tönn för en snabb passage över nordöstra delen av Möklinta s.n. Några veckor hinner passera innan Tönn den 31 maj återigen knackar på den västmanländska porten. Denna gång antrades landskapet från NO, i trakten av Hallaren i Sala k:n. Riktningen var till en början sydvästlig men ändrades i trakten av Sund, Möklinta till en mer SSO riktning. Trakten av Skälby i Sala blev återigen resan där Tönn lämnade landskapet, men bara för att återkomma dagen därpå. Efter en vända in över Uppland flög Tönn in över Västmanland i trakten av Ransta i Sala k:n. I snabb takt avverkades därefter Västerås (Svanå), Surahammar (Ramnäs), Skinnskatteberg (Långsvan), Köping (Brattfors), Lindesberg (Bergshyttan & Gusseby), Nora (sjöarna Grecken & Fäsjön) och Hällefors, där resan fortsatte in över Värmland i trakten av Simbosossen, Grythyttan. Den 2 juni passerades landskapets allra nordvästligaste hörn, trakten av Stora Tomsjön i Hällefors. Efter en kortare sväng in över Dalarna närmade sig Tönn åter och landskapets motsatta hörn passerades den 3 juni. I trakten av Norra Heden antrades och i trakten av Jugansbo lämnades landskapet för denna gång. Återigen är värt enda bevis på Tönns irrfärder några satellitspår som kan beskådas på Internet (<http://birdmap.5dvision.ee/index.php?langen>). Vi får se om Tönn även under år 2014 kan bjuda på en västmanländsk visit. Vi får i så fall hoppas att någon skarpögd och kikarförsedd person står beredd att leverera värt första bevis på att örnen faktiskt existerar.

Efter årets passager har Tönn lyckats täcka in samtliga av landskapets kommuner utom Hallstahammar. Kanske blir det därför Ulf Carlsson eller någon annan hallstaskådare som blir först med att sikta örnen i Västmanland! Lycka till under 2014.

Markus Rehnberg

Kungsörn *Aquila chrysaetos* - NT/F1

(92 FD, 83 FD, 128 FD, 150 FD)

Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (32), Hallstahammar (5), Köping (5), Arboga (3), Sala (16), Surahammar (27), Lindesberg (11), Örebro (3), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (12),

Skinnskatteberg (12), Ljusnarsberg (4), Hällefors (16). Den månadsvisa fördelningen var: januari (28), februari (27), mars (38), april (13), maj-juni (0), juli (1), augusti (4), september (1), oktober (6), november (14), december (18). Särskilt anmärkningsvärda fynd:

Su: 1 2K+ Rössen, Ramnäs, 2.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Sk: 2 ad. Årsbäcken, Gunnilbo, 24-25.8 (Per Eriksson m.fl.).

Thomas Pettersson

Fiskgjuse *Pandion haliaetus* - F1

(-, 37 H, 30 H, 50 H)

Observerad 6.4-25.9. Femtio (50) konstaterade häckningar har rapporterats, fördelade kommunvis: Västerås (9), Hallstahammar (2), Köping (5), Kungsör (3), Sala (1), Surahammar (6), Lindesberg (5), Norberg (3), Fagersta (4), Skinnskatteberg (8), Ljusnarsberg (1), Hällefors (3). Se även figur 7.

Thomas Pettersson

Tornfalk *Falco tinnunculus*

(11 h, 26 h, 83 h, 148 h)

Sjuttionio (79) konstaterade häckningar och ytterligare 69 lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (15), Hallstahammar (3), Köping (22), Kungsör (9), Arboga (8), Sala (18), Surahammar (8), Lindesberg (15), Nora (6), Norberg (4), Fagersta (8), Skinnskatteberg (10), Ljusnarsberg (6), Ludvika (1), Hällefors (15). Under övriga året 540 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4; 134) respektive efteråret (1.8-31.12; 406), kommunvis: Västerås (26/132), Hallstahammar (7/16), Köping (7/16), Kungsör (0/1), Arboga (1/2), Sala (8/29), Surahammar (8/94), Lindesberg (12/15), Örebro (0/2), Nora (5/5), Norberg (4/4), Fagersta (15/5), Skinnskatteberg (13/7), Ljusnarsberg (9/1), Hällefors (19/77). Från perioden 1.1-28.2 rapporterades en (1) tornfalk:

Vä: 1 m Bocksjön, Tortuna, 4-12.1 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Fynd i december:

Vä: 1 ad. m Frövisjön, Skultuna, 29-30.12 (Bernt Larsson). 1 ex. Litsberga, Romfartuna, 30-31.12 (Markus Rehnberg). 1 ex. Ekeby, Tortuna, 30.12 (Markus Rehnberg).

Sa: 1 ex. Sala flygplats, Sala, 30.12 (Stefan Karlsson).

Thomas Pettersson

Aftonfalk *Falco vespertinus*

(0 ex., 2 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 f Asköviken, V.-Barkarö, 18.5 (Mikael Hedman). 1 ad. m Barkarö, V.-Barkarö, 12.6 (Niclas Lignell).

Thomas Pettersson

Stenfalk *Falco columbarius* - F1

(-, 97 FD, 122 FD, 142 FD)

Fynd under häckningstid (1.6-31.7):

Vä: 1 ad. f Krista, Lundby, Västerås, 4.7 (Henry Hedlund).

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (91) resp. efteråret (51): Västerås (33/19), Hallstahammar (7/4), Köping (4/9), Kungsör (1/0), Arboga (0/1), Sala (10/0), Surahammar (15/5), Lindesberg (4/2), Nora (3/3), Norberg (2/0), Fagersta (10/6), Ludvika (1/1), Hällefors (1/1). Månadsvis fördelning: januari (3), februari (0), mars (1), april (78), maj (9), juni (0), juli (1), augusti (19), september (19), oktober (11), november (1), december (0). Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: 1 ad. m Bocksjön, Tortuna, 6.1 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 f Svanå, Haraker, 19.1 (Daniel Green).

Sa: 1 m Färjebron, Fläckebo, 29.1 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Lärkfalk *Falco subbuteo*

(-, 53 h, 74 h, 92 h)

Observerad 27.4-5.10. Nittiotvå (92) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (18), Hallstahammar (3), Köping (5), Kungsör (2), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (9), Lindesberg (15), Nora (4), Norberg (1), Fagersta (7), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (10). Rekordstor ansamling:

Li: 13 ex. "i samlad grupp" Sjömosjön, Fellingsbro, 13.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* - VU/F1

(-, -, -, 91 FD)

Någon observation med någon tydlig indikation på häckning gjordes inte i år heller, och några riktigt heta ströfynd i det avseendet har inte rapporterats. Fjölårets ovanligt och överraskande rika skörd av vinterfynd följdes i år upp av ytterligare några:

Kö: 1 ad. Missionshuset, Himmata, 29.12 (Peter Ekelund). 1 ex. Malmön, Köping, 30.12 (Peter Ekelund). 1 ex. Norsa, Munktorp, 31.12 (Sören Björklind, Claes-Göran Carlsson).

Somrarna 2011-2013 har sammanlagt 16 handuppfödda årsungar satts ut i Västerås stad (Green 2011, Urby 2012, Anonym 2013). Dessa ledde till mängder av observationer under 2012 både inom Västerås stad och i de omgivningarna. Däremot var antalet fynd i år högst måttligt (91 FD, jämfört med fjölårets 220 FD), vilket tyder på att falkarna tämligen omgående gav sig av eller förolyckades. I förra årets rapport misslyckades vi

med att försöka bedöma antalet observerade individer sammanlagt med tanke på dels den stora mängden rapporter, dels svårigheten med att hålla isär de utplanterade fålkarna från spontant uppträdande fåglar. Om utsättningarna, tidigare gjorda och ev. kommande, avsätter så måttliga spår i fyndmaterialet som i år, kan det kanske ändå vara motiverat att göra ett nytt försök med 2012 års fyndmaterial, i syfte att få jämförbara värden under en längre period av år. Vi väljer dock att avvakta med detta ytterligare en säsong. Fågeldagarna (91) hade följande kommunvisa fördelning, fördelade på föråret (29; 2012:58) respektive efteråret (62; 2012:162): Västerås (15/38), Hallstahammar (3/4), Köping (1/7), Kungsör (0/1), Arboga (0/1), Sala (3/1), Surahammar (2/3), Lindesberg (0/3), Norberg (1/0), Skinnskatteberg (1/0), Hällefors (3/4). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (18), maj (10), juni (1), juli (6), augusti (15), september (25), oktober (12), november (1), december (3).

Thomas Pettersson

Vattenrall *Rallus aquaticus*

(-, 58 h, 67 h, 89 h)

Observerad (1.1-) 14.4-15.10 (-3.12). Konstaterade häckningar:

Vä: 1-3 1K Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 17-31.7 (Henry Hedlund m.fl.). 1 1K Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 19.7-1.8 (Torbjörn Hegedüs).

Sammanlagt 89 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterades från 61 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16 lokaler/25 ex.), Hallstahammar (6/6), Köping (2/2), Kungsör (1/9), Arboga (2/2), Sala (5/6), Surahammar (13/19), Lindesberg (8/10), Nora (3/3), Norberg (1/2), Fagersta (1/1), Ludvika (1/1), Hällefors (2/3). Vinterfynd:

Li: 1 ex. Hagabergs reningsdammar, Frövi, Näsby, 1-9.1 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 2 ex. Hagabergs reningsdammar 3.12 (Jan-Erik Malmstigen).

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* - VU/F1

(22 ex., 25 ex., 15 ex., 16 ex.)

En konstaterad häckning:

Vä: 1 1K Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 17-27.7 (Gunilla Hammarström m.fl.).

Övriga fynd:

Vä: 1-5 sj. Asköviken, V.-Barkarö, 16.4-17.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Freden vid Utån, Säby, 17.6 (Ulf Carlson).

Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp, 19.5 (Göran Nilsson).

Ar: 1 sj. Toftasjön vid Hallarö, Arboga, 31.5 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 1-9.6 (Stefan Hage, Kalle Källebrink).

Su: 1-3 sj. Gnien, Ramnäs, 11.5-6.7 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Lisjö ångar, Sura, 16.5-6.6 (Sören Larsson m.fl.). 1-2 sj. Turkiesjön, Ramnäs, 18-25.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.).

Återigen en låg årssumma som bekräftar den vikande tendensen sedan åtminstone 1990-talet.

Thomas Pettersson

Kornknarr *Crex crex* - NT/F1

(28 sj., 88 sj., 80 sj., 183 sj.)

Ingen konstaterad häckning rapporterades, men sammanlagt 183 revirhävdande fåglar hördes under perioden 13.5-22.7, kommunvis fördelade: Västerås (23), Hallstahammar (9), Köping (21), Kungsör (1), Arboga (5), Sala (28), Surahammar (12), Lindesberg (35), Örebro (1), Nora (4), Norberg (11), Fagersta (20), Skinnskatteberg (11), Ljusnarsberg (2). Årsumman är rekordhög! Det går onekligen bra för kornknarren i Västmanland, åtminstone att döma av antalet sjungande hannar som har ökat stadigt och markant sedan 1980-talet. Se även figur 8.

Thomas Pettersson

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Observerad 2.4-17.10. Fyra (4) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Västerås (3) och Köping (1). Därutöver iakttagen under häckningstid på ytterligare 3 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Lindesberg (1), Fagersta (1). Inget vinterfynd rapporterats 2013.

Thomas Pettersson

Sothöna *Fulica atra*

Observerad 31.3-23.10. Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från fyra (4) lokaler:

Vä: 60 ex. Asköviken vid Lövsta, Dingtuna, 16.4 (Robert Ekberg, Janne Virking). Asköviken, V.-Barkarö, 16.8-2.10, som mest 94 ex. 16.8 (Janne Virking). 50 ex. Frövisjön, Skultuna, 23-28.4 (Jan Lejdelin, Tommy Ryding). Frövisjön 31.7-9.8, som mest 60 ex. 31.7 (Zsombor Károlyi). 50 r. Djuphamnen, Västerås, 7.4 (Pontus Lindberg m.fl.).

Kö: 52 ex. Norsa, Munktorp, 17.4 (Staffan Ekelund, Göran Nilsson).

Inget vinterfynd rapporterats, vilket var fallet även 2012.

Thomas Pettersson

Trana *Grus grus* - F1

(-, 49 h, 85 h, 43 h)

Under året har fyrtiotre (43) häckningar, eller troliga häckningar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Köping (2), Arboga (1), Sala (4), Surahammar (11), Lindesberg (10), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2) och Hällefors (2).

Höga (minst 100 ex.) sträcksummor:

Vä: 146 str. (SV) Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 23.9 (Pontus Lindberg).

Kö: 110 str. (SV) Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilsson).

Sa: 107 str. (SV) Hassmyra, Fläckebo, 23.9 (Daniel Green).

Su: 131 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 15.4 (Sören Larsson). 503 str. (SV) Gnien 20.9 (Sören Larsson, Lennart Eriksson [Ramnäs]). 140 str. (SV) Suraslussen, Sura, 20.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

No: 101 str. (NO) Älvhyttan, Vikar, 16.4 (Roland Thuvander).

Fa: 116 str. (N) Brandbo, Västanfors, 15.4 (Roland Narfström). 180 str. (S) Brandbo, Västanfors, 20.9 (Roland Narfström).

Sk: 187 str. Gottland, Hed, 16.4 (Claes-Göran Carlsson). 100 str. (SO) Sundsbrotorp, Hed, 20.9 (Claes-Göran Carlsson).

Lillebror Hammarström

Strandskata *Haematopus ostralegus*

(49 FD, 93 FD, 156 FD, 221 FD)

En konstaterad häckning har rapporterats.

Kö: 1 pull. Vässman, Munktorp, 30.6 (Patrik Rhönnsstad m.fl.).

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (61), Hallstahammar (2), Köping (19), Kungsör (116), Arboga (11), Sala (4), Fagersta (2), Skinnskatteberg (6). Månadsvis fördelning: april (51), maj (36), juni (9), juli (25), augusti (98), september (2).

Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Ku: 5 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 16.4 (Börje Wennerström). 51 str. (SV) Kungsudden 9.8 (Patrik Rhönnsstad). 37+5 str. (V) Kungsudden 9.8 (Börje Wennerström).

Ar: 5 r. Arboga 23.5 (Ulf Eriksson). 5 förbif. Arboga 19.7 (Ulf Eriksson).

Sk: 5 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 23.4 (Leif Edberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

(32 h, 34 h, 23 h, 18 h)

Arton (18) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (8), Köping (2), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1) och Skinnskatteberg (1).

Utänför häckningstid föreligger 60 fågeldagar fördelade på perioderna 16.4-30.4 (45) och 1.8-23.8 (15) samt kommunvis: Västerås (9/11), Hallstahammar (1/0), Köping (16/3), Sala (2/0), Surahammar (3/0), Lindesberg

(10/1), Nora (3/0) och Fagersta (1/0).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

(135 FD, 214 FD, 324 FD, 1491 FD)

Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (1055), Hallstahammar (48), Köping (94), Sala (100), Surahammar (172), Lindesberg (12), Ludvika (8) och Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen är följande: januari-mars (0), april (3), maj (280), juni (10), juli (12), augusti (803), september (383) och oktober-december (0). Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 67 ex. Frövisjön, Skultuna, 12.8 (Robert Ekberg m.fl.). 63 ex. Frövisjön 13.8 (Markus Rehnberg m.fl.). 57 r. Frövisjön 18.8 (Torbjörn Hegedus m.fl.). 61 1K+ r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.) 59 1K+ r. Frövisjön 20.8 (Johan Karlsson m.fl.).

Sa: 64 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Jörgen Lindberg

Fjällpipare *Charadrius morinellus* - F1

(1, 1, 8, 3)

Vä: 1 ad. r. Hällby, Tillberga, 12.5 (Markus Rehnberg). 5 r. Rebo, Tillberga, 13.5 (Joachim Karlsson m.fl.). 17 r. Bocksjön, Tortuna, 14.5 (Johan Brenander m.fl.).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* - F1

(-, 9 h, 8 h, 6 h)

Sex (6) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats. Den kommunvisa fördelningen av dessa var: Surahammar (1), Fagersta (2), Nora (2) och Hällefors (1). Årets enda större (minst 100 ex.) ansamlingar noterades i Sala k:n.

Sa: 200 förbif. Lånstaåsen, Kila, 7.11 (Lasse Teveborg).

Jörgen Lindberg

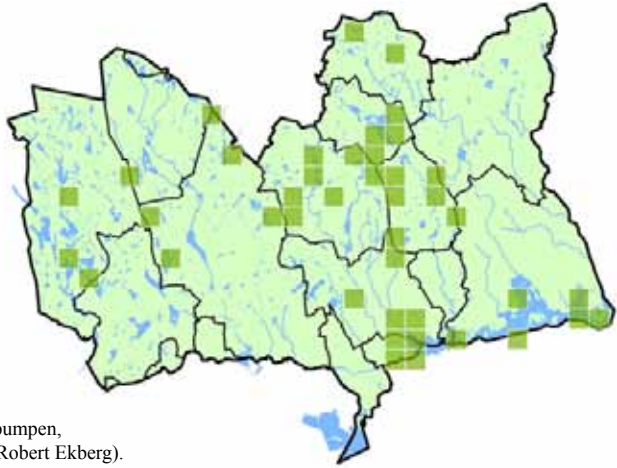
Kustpipare *Pluvialis squatarola*

(-, 11, 39, 62)

Vä: Två vårfynd (29.5) samt 61 höstfynd (29.7-13.10). 200 str. (O) Frövisjön, Skultuna, 29.5 (Pentti J. Tatti). 3 str. Hässlö elevenboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg). Vid Frövisjön gjordes mellan 29.7 och 13.10 28 fynd om minst 24 ex. I övrigt noterad enligt följande: 9 ad. str. (SV) Kvikksund, Rytterne, 4.8 (Pontus Lindberg). 1 ex. lockläte Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 13.9 (Lars Ström). 1 ex. förbif. Stenarna, Asköviken, V.-Barkarö, 15.9 (Markus Rehnberg, Tor-

Figur 7. Häckningsfynd av fiskgjusen i Västmanland 2013.
Fynden har i kartan fördelats på 5x5 km rutor. I vissa fall kan fler än en häckningsuppgift dölja sig under en och samma ruta.

björn Hegedüs). 1 str. (SV) Lövsta-pumpen, Askövikén, 20.9 (Pontus Lindberg, Robert Ekberg).

Ha: 2 str. (N) Lagårdssjön, Kolbäck, 29.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp, 21.9 (Göran Nilsson).

Ku: 1 ex. förbifl. Kungsörstorp, Kungs Barkarö, 10.10 (Göran Nilsson).

Sa: 21 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 1 ex. Näs, Fläckebo, 6.8 (Berndt Söderlund). 1 ex. lockläte Åkra, Sala, 14.9 (Kalle Källebrink). 2 1K str. (S) Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark).

Su: Vid Gnien noterad vid 10 tillfällen om minst 166 ex, 23.7-15.10. Störst antal: 110 ad. str. (SV) 12.8 (Ralf Lundmark). I övrigt: 1 ex. Stormossen, Ramnäs, 12.8 (Sören Larsson). 1 str. (SV) Lisjö ängar, Sura, 15.9 (Sören Larsson, Seppo Leppälampi).

Li: 2 förbifl. Laggars, Ramsberg, 14.9 (Johan Månsson).

No: 17 ad. str. (SV) Södra Ås våtmark, Nora, 18.8 (Anders Carlberg).

Nb: 1 r. Gatjärnen, Norberg, 17.9 (Torbjörn Jansson).

Fa: 50 str. (SO) Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Leif Lejdelin). 6+6+2 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 2 str. (SV) Brandbo, Västansfors, 31.7 (Roland Narfström). 1 str. (S) Brandbo 25.8 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

(-, 57 FD100, 291 FD100, 107 FD100)

Kommunvis fördelning av 107 FD100: Västerås (50), Hallstahammar (11), Köping (11), Kungsör (10), Arboga (2), Sala (16), Surahammar (4), Lindesberg (3). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (4), maj-juni (1), juli (2), augusti (28), september (44), oktober

(23), november (5), december (0).

Den största ansamlingen:

Vä: 500 r. Askövikén, V.-Barkarö, 20.9 (Janne Virking).
Jörgen Lindberg

Kustsnäppa *Calidris canutus*

(9, 7, 9, 26)

Vä: 1 str. Hässlö eleyboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg). 84 str. (V) Kvikksund, Rytterne, 25.7 (Viktor Eriksson). 2 ad. str. (SV) Kvikksund 4.8 (Pontus Lindberg). 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 13.8 (Henry Hedlund, Lars Österberg). 8 ad. r. Frövisjön 17.8 (Markus Rehnberg m.fl.). 3 ad. r. Frövisjön 18.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 6 ad. r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 3 ad. r. Frövisjön 20.8 (Johan Karlsson m.fl.). 2 ad. r. Frövisjön 21.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 3 ad. Frövisjön 23.8 (Bjarne Eriksson, Jesper Andersson).

Kö: 2 ad. r. Norsa, Munktorp, 18.8 (Sören Emet m.fl.)

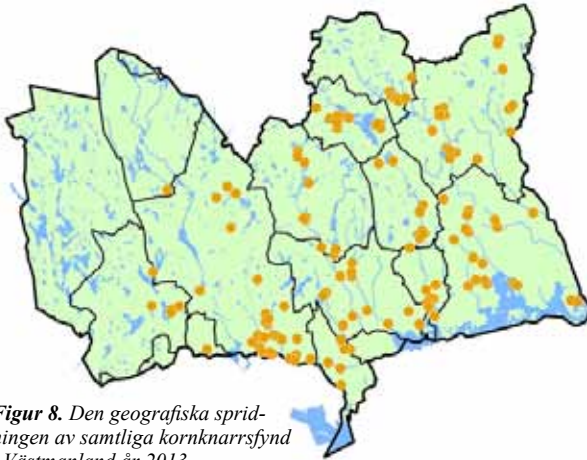
2 ad. r. Norsa 20.8 (Staffan Ekelund). 2 ad. r. Norsa 21.8 (Per Jonsson m.fl.). 1 1K r. Norsa 29.8 (Staffan Ekelund, Göran Nilsson). 1 1K r. Norsa 30.8 (Staffan Ekelund). 1 1K r. Norsa 31.8 (Staffan Ekelund).

Ku: 26 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönnsstad).

Su: 8 str. (SV) Virsbo bruk, Ramnäs, 31.7 (Mikael Mälberg). 15 str. (SV) Ramnäs 10.8 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (SV) Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark). 48 str. (SV) Högbymaden, Gnien, 17.8 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Högbymaden 17.8 (Greta Larsson m.fl.).

Fa: 1 str. (SO) Bockmurholmen, Västervåla, 31.7 (Leif Lejdelin). 65 str. (SV) Brandbo, Västansfors, 31.7 (Roland Narfström). 8 str. (SV) Bockmurholmen, 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 1 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Figur 8. Den geografiska spridningen av samtliga kornknarrsfynd i Västmanland år 2013.

Småsnäppa *Calidris minuta* - F1

(21 FD, 62 FD, 34 FD, 52 FD)

Vä: Vid Frövisjön, Skultuna, noterad mellan 29.7 och 22.9. Totalt bokfördes 31 FD. Störst antal (4 ex.) noterades både 5 och 7.9 (Bernt Larsson m.fl.). 1 1K r. Skultunasågen, Skultuna, 8.9 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Ha: 1 str. (SV) Strömsvik, Kolbäck, 5.9 (Ulf Carlson).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 17.5 (Göran Nilsson). 1 r. Norsa 31.8 (Staffan Ekelund).

Su: Vid Gnien, Ramnäs, noterad mellan 9.8 och 5.9. Totalt bokfördes 13 FD. I samtliga fall rörde det sig om 1-2 individer. (Mikael Mälberg).

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 26.7 (Anders Carlberg).

Lu: 3 r. Hötjärn 16.5 (Dan Thunberg, Elisabeth von Knorring).

Jörgen Lindberg

Mosnäppa *Calidris temminckii*

(86 FD, 228 FD, 226 FD, 141 FD)

Vä: Uppträdandet inföll mellan 9.5 och 2.6 under våren (85 FD) samt mellan 22.7 och 8.9 under hösten (8 FD). Antalet fågeldagarna fördelade sig på följande lokaler: Askövik (72), Skultunasågen, Skultuna (14), Frövisjön, Skultuna (7). Störst antal: 17 r. Rastholmen, Askövik, 17.5 (Henry Hedlund m.fl.).

Ha: 7 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 13.5 (Ulf Carlson). 1 r. Lagårdssjön 14.5 (Ulf Carlson). 2 r. Lagårdssjön 15.5 (Ulf Carlson).

Kö: Vid Norsa, Munktorp, 18 FD fördelat på perioderna 17-18.5 (5 FD) samt 25.7-21.8 (13 FD). Vid samtliga obstillfällen rörde det sig om 1-2 individer (fl. obs.).

Ku: 1 r. Kungsudden, K. Barkarö, 22.5 (Patrik Rhönnsstad). 1 r. Kungsudden 11.8 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 5 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 16.5 (Berndt Söderlund).

Su: 2 r. Lisjö ångar, Sura, 13.5 (Mikael Mälberg). 2 r. Gnien, Ramnäs, 20.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 5 r. Gnien 22.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 r. Gnien 24.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 1 r. Sotarön, Stor-Väringen, Väringen, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).

Hä: 2 r. Grythyttvik, Grythyttan, 13.5 (Gunde Persson).

Jörgen Lindberg

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

(24 FD, 25 FD, 50 FD, 108 FD)

Vä: Enbart noterad vid Frövisjön i Skultuna: 2 ad. + 1 1K r. 11.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ad. r. 12-14.8 (Robert Ekberg m.fl.). 6 ad+6 1K r. 17.8 (Sören Emet m.fl.). 13 r. 18.8 (Markus Rehner m.fl.). 7 1K r. 19.8 (Janne Virking m.fl.). 1 ad.+3 1K r. 20.8 (Johan Karlsson m.fl.). 2 ad. + 5 1K r. 21.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ad+3 1K r. 22.8 (Lennart Andersson, Torbjörn Jansson). 1 1K r. 24.8 (Ingrid Åkerberg, Ulf Johansson).

Kö: Enbart noterad vid Norsa i Munktorp: 5 r. 17.8 (Göran Nilsson m.fl.). 3 ad. r. 18-19.8-(Staffan Ekelund m.fl.). 2 ad. r. 20.8 (Staffan Ekelund). 1 1K r. 31.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 1 1K r. 1-2.9 (Peter Ekelund). 1 1K r. 4.9 (Staffan Ekelund). 1 r. 6.9 (Jörgen Lindberg).

Su: Enbart noterad vid Högbymaden, Gnien i Ramnäs: 2 r. 13-14.8 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.). 1 ad + 1 1K r. 15.8 (Bo Persson m.fl.). 2 r. 16.8 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 2 ad. r. 17.8 (Greta Larsson m.fl.). 8 str. (SV) 17.8 (Ralf Lundmark). 3 r. 18-19.8 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 2 r. 15-17.9 (Ralf Lundmark m.fl.). 2 r. Högbymaden, 19-21.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs] m.fl.).

Jörgen Lindberg

Kärrensäppa *Calidris alpina*

(7 FD10, 24 FD10, 44 FD10, 116 FD10)

Fyra större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Vä: 87 (3 ad. + 84 1K) r. Frövisjön, 16.9 (Pentti J. Tatti). 96 (4 ad. + 92 1K) r. Frövisjön, Skultuna, 17.9 (Pentti J. Tatti).

Sa: 68 r. Prästgården, Västerfärnebo, 29.5 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Fa: 130 (!) ad. Brandbo, Västanfors, 28.5 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

(2 ex., 8 ex., 11 ex., 11 ex.)

Vä: 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 22.5 (Pentti J. Tatti).

Kö: 2 r. Norsa, Munktorp, 12-14.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 3 r. Norsa 15.8 (Göran Nilsson m.fl.). 1 r. Norsa 16.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 2 r. Norsa 17-18.8 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 r. Norsa 19.8 (Per Jonsson).

Su: 1 ex. lockläte Gnien, Ramnäs, 12.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Jörgen Lindberg

Brushane *Calidris pugnax* - **VU/F1**

(33 FD50, 42 FD50, 14 FD50, 11 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 55 r. Asköbäcken, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Anders Carlberg). 50 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 13.5 (Pentti J. Tatti). 50 r. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 16.5 (Pontus Lindberg). 60 r. Frövisjön, Skultuna, 9.8 (Mats Magnussen). 50 r. Frövisjön 11.8 (Staffan Ekelund m.fl.). 80 r. Frövisjön 13.8 (Leif Godin, Nils-Erik Ewers). 57 r. Asköviken 7.9 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 85 r.t Norsa, Munktorp, 15.9 (Staffan Ekelund m.fl.).

Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

(28 FD, 31 FD, 54 FD, 34 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (19), Köping (2), Arboga (1), Surahammar (6), Nora (4), Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (7), maj (11), juni-juli (0), augusti (2), september (2), oktober (9), november (3), december (0). Inget vinterfynd finns rapporterat.

Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

(-, 9 FD50, 6 FD50, 9 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 50 r. Rudö, Rytterne, 18.4 (Pentti J. Tatti). 50 r. Frövisjön, Skultuna, 20.9 (Johan Södercrantz, Per Lif). 116 r. Frövisjön 19.10 (Bernt Larsson). 86 r. Frövisjön 20.10 (Bernt Larsson). 100 r. Frövisjön 21.10 (Bernt Larsson).

Su: 64 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark).

Inga vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12) finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin *Gallinago media* - **NT/F1**

(9 ex., 11 ex., 11 ex., 17 ex.)

Vä: 1 sp. Frövisjön, Skultuna, 10.5 (Tommy Karlström). 1 sp. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 10.5 (Pontus Lindberg). 1 sp. Frövisjön 11.5 (Markus Rehnberg). 1 sp. Trådarängarna, Irsta, 13.5 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). 1 sp. Frövisjön 13-14.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 sp. Skultunasågen, Skultuna, 13.5 (Lars Österberg).

Ha: 1 sp. Freden, Säby, 13.5 (Ulf Carlsson).

Sa: 1 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark).

Su: 1 sp. Gnien, Ramnäs, 5.5 (Ralf Lundmark). 1 sp. Gnien 7.5 (Tommy Ryding m.fl.). 1 sp. Gnien 9.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 3 sp. Gnien 11.5 (Sören Larsson m.fl.). 1 sp. Gnien 12.5 (Anne-Marie Lindgren m.fl.).

Jörgen Lindberg

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ad. r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 28.4-6.5 (Niclas Lignell m.fl.)**.

Första fyndet i Västmanland! Den större beckasinsnäppan är en i Sverige sparsam besökare. Sedan tidigare finns endast 19 godkända fynd. Arten häckar i nordöstra Sibirien, Alaska och nordvästra Kanada och övervintringen sker från de västra och södra delarna av USA och vidare ner genom Centralamerika. Arten är en tämligen regelbunden gäst i Europa, framför allt på Brittiska öarna.

Markus Rehnberg

Morkulla *Scolopax rusticola*

Inga vinterfynd finns rapporterade.

Jörgen Lindberg

Rödspov *Limosa limosa* - **CR**

(4 ex., 5 ex., 7 ex., 6 ex.)

Vä: 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 17-30.5 (Benjamin Rodling m.fl.). 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 5.6 (Åsa och Robert Ekberg). 1 ad. Frövisjön, Skultuna, 28.7 (Lars Österberg).

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs, 5.5 (Sören Larsson). 1 1K r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 27.8-5.9 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Under året har det även gjorts ett fynd av en rödspov uppvisande karaktärer för rasen *Limosa limosa islandica*, s.k. "isländsk" rödspov (0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 3.5 (Göran Nilsson).

Jörgen Lindberg

Myrspov *Limosa lapponica* - VU/F1

(243 ex., 322 ex., 457 ex., 647 ex.)

Vårfynd:

Vä: 2 r. Bocksjön, Tortuna, 23-26.4 (Joanna Ryding m.fl.). 1 r. Askövik, V.-Barkarö, 4.5 (Torbjörn Ebenhard). 32 str. Hässlö elevboende, Västerås, 29.5 (Marcus Teveborg).

Ha: 60 str. (N) Lagårdssjön, Kolbäck, 29.5 (Ulf Carlson).

Sa: 3 r. Svedboäng, Västerfärnebo, 29.4 (Johan Södercrantz, David Hammarberg).

Lu: 3 r. Hötjärn 7.5 (Sten-Erik Bohlin).

Höstfynd:

Vä: 2 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 17.7 (Pontus Lindberg, Kjell Ingeström). 16 str. (V) Kvicksund 31.7 (Pontus Lindberg). 3 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 12.8 (Henry Hedlund m.fl.). 20 str. (V) Rebro, Tillberga, 17.8 (Elias Ernvik, Jan Hellstrand). 7 r. Frövisjön 17.8 (Pentti J. Tatti). 14 str. (S) Frövisjön 17.8 (Markus Rehnberg). 1 r. Frövisjön 19.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ad. str. (SV) Rudö, Rytterne, 19.8 (Åsa och Robert Ekberg). 2 ad. r. Frövisjön 20.8 (Arvid Landgren). 2 ex. locklåte Hässlö flygplats, 27.8 (Marcus Teveborg).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 8.8 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund). 1 1K r. Norsa 21.9 (Göran Nilsson m.fl.). 1 1K r. Norsa 27.9-13.10 (Per Jonsson m.fl)

Ku: 1 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 9.8 (Patrik Rhönnsad). 8 str. (SV) Kungsudden, 10.8 (Patrik Rhönnsad). 1 str. (SV) Kungsudden, 24.8 (Patrik Rhönnsad).

Su: 4 str. (SV) Virsbo bruk, Ramnäs, 31.7 (Mikael Målberg). 6 str. (SV) Ramnäs 9.8 (Ralf Lundmark). 62 ad. str. (SV) Gnien, Ramnäs, 12.8 (Ralf Lundmark). 9 str. (SV) Ramnäs 16.8 (Ralf Lundmark). 72 str. (SV) Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 17.8 (Ralf Lundmark).

Li: 1 str. (SV) Sällingsjön, Fellingsbro, 18.8 (Mattias Rudenvall).

No: 25 str. (SV) Pershyttan, Nora, 4.7 (Lennart Andersson). 2 str. (SV) Södra Ås våtmark, 18.8 (Anders Carlberg).

Fa: 30 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla, 28.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 25 ad. str. (SV) Bockmurholmen 28.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 4 str. (SO) Bockmurholmen 31.7 (Leif Lejdelin). 50 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 45 str. (SV) Brandbo, Västanfors, 31.7 (Roland Narfström). 12 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 4 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström). 25 str. (SV) Bockmurholmen 31.7 (Sören Emet, Jan Hellström). 55 str. (SV) Brandbo 31.7 (Roland Narfström). 10 str. (SV) Brandbo 11.8 (Roland Narfström). 11 str. (S) Brandbo 21.8 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Småspov *Numenius phaeopus*

(-, 104 FD, 151 FD, 84 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (47), Hallstahammar (5), Köping (7), Kungsör (3), Sala (2), Surahammar (5), Lindesberg (2), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (4), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1), Hällefors (3). Månadsvis fördelning: april (6), maj (23), juni (3), juli (45), augusti (7).

Större (minst 10 ex.) flockar:

Vä: 42 str. (S) Barkarö, V.-Barkarö, 4.7 (Mats Magnusson).

Jörgen Lindberg

Storspov *Numenius arquata* - NT

(-, 36 h, 23 h, 10 h)

Tio (10) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Kungsör (1), Sala (4), Surahammar (4), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos* - NT

Årets första observationer gjordes vid Ekeby damm i Sala, 16.4 (David Lundqvist). Den sista observationen gjordes vid Brandbo i Västanfors, 18.9 (Roland Narfström).

Fynd som rör en större ansamling (minst 10 ex.):

Sa: 12 r. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo, 12.5 (Jan Fahlström).

Jörgen Lindberg

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

(-, 1 FD10, 12 FD10, 14 FD10)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 17 r. Rastholmen, Askövik, V.-Barkarö, 20.4 (Bengt Johansson, Jan Bergman). 19 r. Rudö, Rytterne, 20.4 (Åsa och Robert Ekberg). 15 ex. Rastholmen 21.4 (Gunilla Virking m.fl.).

Ku: 10 r. Barkarövik, K. Barkarö, 17.4 (Börje Wennerström).

Sa: 10 r. Lyxmyrholm, Möklinta, 17.4 (Maud Andersson, Owe Andersson). 10 ex. Lyxmyrholm 20.4 (Jerry Wiklund).

Su: 11 r. Storängen, Ramnäs, 14.4 (Solweig Wadelius, Kjell Wadelius). 10 ex. Lönnbrosjön, Ramnäs, 17.4 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 10 str. (NO) Gnien, Ramnäs, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Hä: 12 ex. Grythyttvik, Grythyttan, 15.4 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

(14 FD10, 33 FD10, 29 FD10, 44 FD10)

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 30 r. Frövisjön, Skultuna, 16,6 (Johan Karlsson). 20 ex. Frövisjön 7,8 (Nils Arvidsson m.fl.). 20 r. Frövisjön 13,8 (Leif Godin m.fl.). 20 r. Frövisjön 18,8 (Karin Sandberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

(24 FD10, 54 FD10, 45 FD10, 82 FD10)

Månadsvis fördelning av FD10: maj (18), juli (13), augusti (51).

Större (minst 40 ex.) ansamlingar:

Vä: 40 r. Frövisjön, Skultuna, 30,7 (Robert Ekberg). 62 r. Frövisjön 31,7 (Pontus Lindberg m.fl.). 58 r. Frövisjön 4,8 (Åsa och Robert Ekberg). 100 ex. Frövisjön 5,8 (Joachim Karlsson, Markus Rehnberg).

40 ex. Frövisjön 8,8 (Leif Östman m.fl.). 40 r. Frövisjön 12,8 (Henry Hedlund m.fl.).

Jörgen Lindberg

Grönbena *Tringa glareola*

(12 FD50, 88 FD50, 84 FD50, 46 FD50)

Sex (6) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Sala (1), Surahammar (2), Lindsberg (1), Fagersta (2). Månadsvis fördelning av 46 FD50: april (3), maj (35), juni (3), juli (4), aug (1). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Vä: 100 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 3,5 (Janne Virking m.fl.). 100 r. Rudö, Rytterne, 4,5 (Åsa och Robert Ekberg). 120 r. Lövsta-pumpen 5,5 (Matthis Kaby m.fl.). 150 r. Lövsta-pumpen 7,5 (Thomas Strid). 100 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 10,5 (Lars Ström). 115 ex. Rastholmen 11,5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 100 r. Frövisjön, Skultuna, 29,7 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Jörgen Lindberg

Rödbena *Tringa totanus*

(3 h, 6 h, 7 h, 3 h)

Tre (3) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (2) resp. Surahammars (1) k.r. Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 10 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 19,4 (Lars Ström). 10 ex. Lövsta-pumpen 1,5 (Marianne Sundqvist m.fl.). 10 ad. Lövsta-pumpen 3,5 (Niclas Ahlberg). 10 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 4,5 (Torbjörn Ebenhard). 20 ex. Lövsta-pumpen 5,5 (Matthis Kaby). 15 r. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 9,5 (Arvid Landgren). 10 ex. Frövisjön, Skultuna, 8,8 (Arvid Landgren).

Jörgen Lindberg

Roskarl *Arenaria interpres* - VU

(9 ex., 7 ex., 5 ex., 4 ex.)

Vä: 2 1K r. Frövisjön, Skultuna, 10-12,8 (Magnus Eriksson m.fl.). Den ena av fåglarna fanns därefter kvar t.o.m. 19,8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Fa: 2 r. Brandbo, Västanfors, 22,5 (Roland Narfström, Leif Lejdelin, Sören Emet).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus* - F1

(16 ex., 14 ex., 11 ex., 4 ex.)

Vä: 1 f r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 16,5 (Esbjörn Nordlund m.fl.). 1 ex. Lövsta-pumpen 22,5 (Kurt Östberg). 1 r. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 10,6 (Pontus Lindberg, Robert Ekberg).

Kö: 1 1K r. Norsa, Munktorp, 27,8 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

Jörgen Lindberg

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

(2 ex., 1 ex., 3 ex., 3 ex.)

Vä: 1 ad. (mörk fas) str. (N) Barkarö, V.-Barkarö, 10,5 (Niclas Lignell).

Kö: 2 (färgfas ej uppgiven) förbifl. Norsa, Munktorp, 19,5 (Göran Nilsson).

Markus Rehnberg

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

(-, -, 18 h, 23 h)

Årets uppträdande inföll mellan 19,4 och 15,9. Vid Asköviken, där arten är etablerad sedan 2005, genomfördes i år 22 häckningar. Dessa resulterade i att minst 20 ungar kläcktes fram (Niclas Lignell m.fl.). I övrigt finns endast en rapport som indikerar att häckningsförsök även gjorts vid annan lokal:

Sa: 2 ad. upprörd, varnande Fläcksjön, Fläckebo, 25,6 (Lennart Eriksson [Rammås]).

I övrigt är dvärgmås noterad enligt följande:

Vä: 28,4-15,9. Tot. 34 fynd á 154 ex. Arten är utöver Asköviken noterad vid följande lokaler; Frövisjön, Skultuna (8 fynd/59 ex.), Granfjärden, Ängsö (8/20),

Kvicksund, Rytterne (7/16), Österängan, Tidö-Lindö, Rytterne (3/3), Gräggen, Rytterne (1/24), Blacken, Rytterne (1/12), Namnlös holme 450 m SSO Lilla Jungfrun, Rytterne (1/10), Hässlösundet, Irsta (1/3), Stora Jungfrun, Blacken, Rytterne (1/3), Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne (1/1), Nybynäs, Kärrbo (1/1), Ridöfjärden, V.-Barkarö (1/2).

Ha: 1 ad. Lagårdssjön, Kolbäck, 1.6 (Ulf Carlsson).

Kö: Enbart noterad vid Norsa, Munktorp, 6-9.5 med som mest 8 r. 6.5 (Daniel Brehmer m.fl.).

Ku: 6 2K+ str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 22.7 (Patrik Rhönnstad), 6 str. (SV) Kungsudden, 10.8 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 2 r. Sjölundamaden, Arboga, 12.5 (Seppo Leppälampi).

Sa: 5.5-25.6. Noterad vid Fläcksjön, Fläckebo (5 fynd/8 ex.) samt vid Hällby, Västerfärnebo (4/19).

Su: 2 r. Stora Nadden, Ramnäs, 16.5 (Sören Larsson). 3 r. Gnien, Ramnäs, 19.5 (Sören Larsson). 1 r. Gnien, Ramnäs, 3.6 (Mikael Mälberg).

No: 4 ad. str. Nora sjön, Nora, 9.5 (Håkan Lavebratt).

Fa: 1 1K förbifl. Brandbo, Västanfors, 18.8 (Roland Narfström). Max 3 1K Brandbo, 25-28.8 (Leif Lejdelin m.fl.). 1 1K r. Backgården, Västanfors, 3.9 (Sören Emet).

Lu: 2 1K Hörksbyn, Grängesberg, 9.8 (Bertil Rahm).

Markus Rehnberg

Skrattmås *Larus ridibundus*

Ett kallt avslut på föregående år och en fortsatt kall inledning på 2013 bidrog till att inga skratmmåsar noterades i landskapet förrän den 27.3, då en individ noterades vid Djuphamnen i Västerås (Pentti J. Tatti). Ytterligare några få fynd hade gjorts i landskapet då mars avrundades. Därefter fylldes antalet på snabbt i Västerås hamn, där som mest 1000 ex. inräknades både 9.4 och 12.4 (Pentti J. Tatti). Även vid Bocksjön i Tortuna, Gnien i Ramnäs, Lagårdssjön i Kolbäck, Norasjön i Nora, Stora Aspen i Västanfors samt vid Östersjön i Sura noterades tämligen stora antal under mitten av april.

Häckning har rapporterats från 15 lokaler om minst 740 häckande par (2676 h, 2748 h, 1896 h, 740 h). Det kan förmodligen dölja sig ytterligare någon häckning bland de fynd som har rapporterats med häckningskriterier. En bristande uppföljning av fynden gör det dock svårt att bedöma om dessa verkligen rör häckande fåglar. Resultatet bör därför betraktas som bristfälligt. Antalet häckningslokaler samt häckande par fördelade sig enligt följande: Vä (5/474), Kö (1/5), Sa (3/18), Su (2/75), No (1/15), Fa (1/20), Lj (1/100) och Hä (1/33). Efter häckningssäsong finns några få fynd som berättar om större sträckrörelser förbi Kvicksund i Rytterne.

Under hela december fanns det gott om skratmmåsar kvar i Västerås hamnområde. Som mest noterades 50 ex både den 8 och 28.12 (Johan Brenander, Janne Virking m.fl.). Det enda övriga fyndet i december rörde 3 ex. vid Tidö-Lindö i Rytterne den 17.12 (Henrik Dahl).

Markus Rehnberg

Fiskmås *Larus canus*

Likt många andra måsfåglar bidrog årets kalla inledning till att mycket få fynd gjordes. Endast tre observationer gjordes i Västerås (2) och Fagersta (1) i inledningen av januari. Om början var bister så blev slutet desto mildare. En mild vinter brukar också betyda att måsar och trutar stannar kvar lite längre i landskapet. I december föreligger ett antal fynd från några spridda lokaler i Västerås (3 lokaler), Lindesberg (2), Nora (1) och Fagersta (1) k.r. Störst antal (10) noterades vid Västeråsfjärden den 2.12 (Jesper Andersson, Henrik Hamrefors).

Markus Rehnberg

Silltrut *Larus fuscus* - NT

(50 FD, 25 FD, 37 FD, 47 FD)

Vä: 1 ad. (ssp. fuscus) r. Djuphamnen, Västerås, 13.4 (Barbara Leibiger). 1 ad. (ssp. fuscus) r. Frövisjön, Skultuna, 26.4 (Lars Österberg m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön 30.4 (Katarina Boström). 2 ad. (ssp. fuscus) r. Frövisjön 10.5 (Tommy Ryding). 2 ad. (ssp. fuscus) r. Lögarängen, Västerås, 11.5 (Johan Brenander m.fl.). 2 ad. (ssp. fuscus) r. Färjkajen, Västerås 12.5 (Ingrid Åkerberg). 1 3K (ssp. fuscus) r. Färjkajen 2.6 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 2 ad Färjkajen Västerås, 5.6 (Anders Dahllöv). 2 ad. (ssp. fuscus) Färjkajen 10.6 (Johan Karlsson). 1 ad. r. Kvicksund, Rytterne, 24.6 (Lars-Erik Collin). 2 ad. (ssp. fuscus) r. Färjkajen 2.7 (Daniel Hedenbo). 1 ad. (ssp. fuscus) förbifl. Erikslund, Västerås, 2.7 (Daniel Hedenbo). 1 4K+ str. (V) Kvicksund 10.7 (Viktor Eriksson m.fl.). 1 ex. Frövisjön 7.8 (Lars Ström). 1 3K+ str. (O) Kvicksund 10.8 (Viktor Eriksson). 1 ad. (ssp. fuscus) str. (SV) Hedensberg, Tillberga, 28.8 (Magnus Liljefors m.fl.).

Hä: 2 ad. str. (N) Åby, Hallstahammar, 21.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ad. r. Vitön, Köping, 14.4 (Göran Nilsson, Peter Ekelund). 1 ad. förbifl. Norså 17.4 (Fredrik Backlund). 1 ad. r. Vitön 17.4 (Staffan Ekelund). 1 ad. r. Malmö, Köping, 19.5 (Peter Ekelund). 1 r. Norså 27.5 (Peter Ekelund). 1 3K r. Norså 11.8 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Norså 17.8 (Bernt Gustin).

Sa: 1 ad. + 1 3K r. Gussjön, Fläckebo, 28.4 (Jan Fahlström).

Su: 1 str. (NO) Virsbo bruk, Ramnäs 16.4 (Mikael Mälberg). 1 ad. (ssp. fuscus) r. Västersjön, Sura, 24.4 (Jan Fahlström). 1 ad. (ssp. fuscus) r. Storängen, Ramnäs, 13.5 (Sören Larsson).

Li: 1 ad. r. Råsvalen, Lindes, 30.4 (Mats Andersson). 1 3K+ r. Fänninge, Fellingsbro, 19.5 (Tomas Axén Haraldsson). 1 r. Vagnshäll, Näsby, 30.5 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg). 1 ad. förbifl. Sällingsjön, Fellingsbro, 9.8 (Mattias Rudenvall).

No: 1 ad. r. Bergsmanshyttan, Nora, 20.5 (Claes Dyst).

Fa: 1 ad. (ssp. fuscus) str. (N) Ävestbo ängar, Väst-anfors, 14.4 (Staffan Liljeqvist). 2 ad. r. Brandbo, Väst-anfors, 31.5 (Roland Narfström). 1 ad. r. Brandbo 20.7 (Roland Narfström).

Sk: 1 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 23.4 (Leif Edberg)

Följande fynd av silltrutar som har betecknats som ljusmantlade har gjorts under året. I begreppet ljusmantlade klumpas raserna L. f. intermedius, L. f. graellsii och L. f. heuglini som oftast är mycket svåra att skilja från varandra. (0 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.):

Vä: 1 3K+ r. Färjkajen, Västerås, 12.8 (Markus Rehnberg).

Li: 1 r. Gröna skär, Näsby, 31.5 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg, Lennart Sandberg).

Av årets fynd har fyndet vid Gröna skär rapporterats som L. f. intermedius medan fyndet vid Färjkajen har lämnats obestämd till ras.

Markus Rehnberg

Gråtrut *Larus argentatus* - NT

Större antal (fler än 300 ex.) har i år endast rapporterats från två lokaler; Västeråsfjärden (700 ex.) och Köpings hamn (600 ex.)

Markus Rehnberg

Havstrut *Larus marinus*

(1 H, 4 H, 1 H, 2 H)

Häckningsfynd har i år rapporterats från två lokaler (med ett par vardera) i Mälaren; Stora Skorven, Blacken, Rytterne samt Tallgås, Kärrbo (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). I övrigt gjordes några

få observationer i januari samt några fler i december. Samtliga vinterfynd gjordes i anslutning till Mälaren.

Markus Rehnberg

Skräntärna *Hydroprogne caspia* - VU/F1

(117 FD, 32 FD, 23 FD, 26 FD)

Vä: 1 förbifl. Halsen, Björnön, Västerås, 4.5 (Marcus Teveborg). 1 ad. förbifl. Askövikens, V.-Barkarö, 20.6 (Torbjörn Hegedüs). Vid Kvikvsund i Rytterne noterades skräntärnor mellan 4.7 och 24.8. Totalt rörde det sig om åtta fynd å tio individer (Pontus Lindberg m.fl.).

Ku: 1 str. (SV) Kungsudden, Kungs Barkarö, 2.8 (Patrik Rhönnsstad). 1 str. (SV) Kungsudden 4.8 (Patrik Rhönnsstad).

Ar: 9 r. Nyckelgrundet, Arboga, 10.8 (Mats Axbrink).

Su: 1 ad.+1 1K str. (SV) Norrsjön, Sura, 16.8 (Mikael Mälberg).

Hä: 1 str. (SO) Grythytttevikens, Grythyttan, 5.8 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

Sett till det västmanländska uppträdandet är det svårt att se någon ljusning för skräntärnan. Antalet fynd ligger kvar på en mycket låg nivå och det känns i dagsläget mycket avlägset till de stora ansamlingar som förr kunde ses både i Mälaren och Hjälmaren.

Markus Rehnberg

Svarttärna *Chlidonias niger* - VU/F1

(43 H, 50 H, 48 H, 63 H)

Svarttärnan är en av landskapets mer exklusiva häckfåglar. Sedan de första häckningsfynden gjordes i landskapet i början av 1940-talet har arten hört till vår häckfågelfauna. Inledningsvis var Askövikens artens enda tillhåll, men från och med 1960-talet har den även häckat vid ett flertal andra slättsjöar i landskapets östra kommuner. Från landskapets västra delar finns fortsatt väldigt få häckningsfynd och arten uppträder inte ens årligen i denna del. Detta är en bild som förövrigt håller i sig då 2013 års uppträdande summeras. Tidsmässigt inföll årets uppträdande mellan 1 maj och 8 augusti. Häckningsfynd har rapporterats från Askövikens (30), Fläcksjön (30) och Gnien (3), vilka samtliga numera hör till de klassiska lokalerna. I övrigt är svarttärnor noterade enligt följande:

Vä: Max 27 ex. Frövisjön, Skultuna, 8-18.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Hällsjön, Haraker, 12.5 (Jörgen Fritzon). 10 ex. Gräggen, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 2 ex. St. Skorven, Blacken, Rytterne, 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 1 ex. Frövisjön, 14.6 (Janne Virking). 2 ad. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 28.6 (Thomas Pettersson). 2 ex. Holmaviken, V.-Barkarö, 30.6 (Richard Lager). 3 ex. Måsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 1.7 (Henrik Dahl). 2 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 3.7 (Thomas Pettersson). 2 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 7.7 (Thomas Pettersson). 1 3K+ Klock-

argårdsviken, Tidö-Lindö, 11.7 (Thomas Pettersson).
1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 12.7 (Lars Ström). 2
3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, 12.7 (Thomas
Pettersson). 1 3K+ Klockargårdsviken, Tidö-Lindö,
13.7 (Thomas Pettersson). 1 1K str. (V) Kvicksund,
Rytterne, 4.8 (Pontus Lindberg).

Ha: 1 r. Klovstenen, Kolbäck, 6.5 (Ulf Carlsson). Max
16 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 10-23.5 (Johan Brenander
m.fl.). 2 ex. Lagårdssjön 27.6 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ad. Norsa, Munktorp, 12.5 (Jörgen Lindberg).

Su: 1 r. Sägdammen, Ramnäs, 9.5 (Pentti Korhonen).
2 ex. Lisjö ångar, Sura, 16.5 (Lennart Eriksson [Ram-
näs]). 1 ex. St. Nadden, Ramnäs, 16.5 (Sören Larsson).
2 ex. Glåpen, Sura, 16.5 (Sören Larsson).

Markus Rehnberg

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ad. Asköviken 8-9.5 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.).

Tionde fyndet av arten i Västmanland. Åtta av tio fynd
har nu antingen gjorts i Svartöområdet (Fläcksjön,
Gussjön och Nötmyran) eller vid Asköviken. De båda
övriga har noterats vid Sällingsjön i Fellingsbro samt
vid Glåpen i Sura.

Markus Rehnberg

Silvertärna *Sterna paradisaea* - F1

(-, 28, 54, 42)

I samband med vårflytten noterad vid 31 tillfällen om
minst 184 ex. Tidsmässigt inföll sträcket mellan den 4.5
och 1.6. Höststräcket inföll mellan 17.7 och 9.8 under
vilken tid arten noterades vid tio (10) tillfällen om 32
ex. Därtill kommer ytterligare ett fynd (1 ex.) i juni som
faller något mellan sträckperioderna.

Vä: Tolv (12) fynd fördelat på våren (8 fynd å 52 ex.
4.5-1.6) och hösten (4 fynd å 8 ex. 17.7-9.8; samtliga
vid Kvicksund). Därutöver ett fynd som faller något
utanför ramarna: 1 ex. Spången, Asköviken, Rytterne,
15.6 (Johan Karlsson).

Ha: 5 str. (N) Sävholmen, Kolbäck, 6.5 (Ulf Carlsson). 5
str. (N) Klovstenen, Kolbäck, 15.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 12.5 (Peter Ekelund m.fl.).

Ku: 11 str. (SV) K. Barkarö 1.8 (Patrik Rhönnstad). 2
str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 2.8 (Patrik Rhönn-
stad). 6 str. (SV) Kungsudden 9.8 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 12.5 (Seppo Leppä-
lampi).

Sa: 5 fynd å 12 ex. Samtliga fynd gjorda vid Fläcksjön,
Fläckebo, 7-26.5 (fl.obs.).

Su: 6 fynd å 23 ex. 12-24.5 (fl.obs.).

No: 60 str. (N) Kvarnbron, Nora, 19.5 (Anders Carl-
berg, Peter Bernövall).

Nb: 2 ex. Bågen, Karbenning, 29.7 (Kristofer Larsson).

Fa: 5 fynd å 11 ex. 6-9.5 (fl.obs.). Därtill två fynd (3
ex.) i juli.

1 str. Brandbo, Västanfors, 20.7 (Roland Narfström).

2 ad. str. (S) Björksta, Fagersta, Västanfors, 26.7 (Jan
Hellström).

Lu: 12 ex. Hörksbyn, Grängesberg, 11.5 (Bertil Rahm).

Hä: 2 r. Grythyttreviken, Grythyttan, 11.5 (Gunde Pers-
son).

Markus Rehnberg

Fisktärna *Sterna hirundo* - F1

Årets uppträdande inföll mellan 14 april och 15 septem-
ber och den första fisktärnan noterades vid Djupham-
nen i Västerås den 14.4 (Torbjörn Jansson m.fl.). Totalt
har under året har 300 häckande par rapporterats från
19 lokaler (-, 159 h, 153 h, 300 h). Antalet häckningar
är högre än året innan. I Mälaren har vi förmodligen
ganska bra koll på vart tärnorna häckar, men så är nog
inte fallet för övriga delar av landskapet. Här finns
förmodligen luckor att fylla. Antalet häckningslokaler
och par fördelar sig enligt följande: Vä (9/280), Kö
(1/3), Sa (2/6), Su (1/1), Li (2/4), No (1/1), Sk (1/1) och
Hä (2/4).

Från slutet av juli och början av augusti har några större
sträckesiffror rapporterats från Kvicksund i Rytterne
och Kungsudden i K. Barkarö. Högst dagsnotering
lämnades från Kvicksund den 9.8, då 659 sträckande
fisktärnor inräknades. I september gjordes 6 fynd om 14
ex. varav den sista noterades vid Granfjärden, Ångsö,
den 15.9 (Markus Rehnberg).

Markus Rehnberg

Tamduva *Columba livia*

Två större ansamlingar har rapporterats under året.

Vä: 110 ex. Munkängen, Västerås, 10.11 (Bjarne Eriks-
son).

Kö: 100 ex. r. Köpings hamn 26.10 (Staffan Ekelund).

Markus Rehnberg

Skogsduva *Columba oenas*

Årets första skogsduvor dök upp i Ångsö s:n den 2.3
(Kenneth Olausson, Annika Johansson). Därefter fyll-
des landskapet i maklig takt fram till mitten av mars,
då ett större inflöde tycks ha skett. I den andra änden
av året brukar det normala vara att de flesta skogsduvor
har lämnat landskapet då året går in i november. I år
gjordes dock två fynd den månaden.

No: 1 r. Alntorp, Nora, 17.11 (Anders Carlberg).

Fa: 5 str. Åvestbo, Västanfors, 6.11 (Roland Narfström)

I övrigt har inga anmärkningsvärda observationer gjorts
under året.

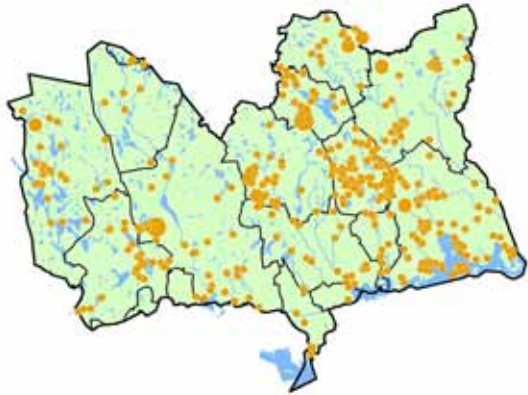
Markus Rehnberg

Ringduva *Columba palumbus*

Ringduvan är i januari och februari rapporterad från Västerås (8 ex./7 ex.), Hallstahammar (0/3), Köping (0/1), Lindesberg (1/0) och Nora (2/0). Antalet duvor är, inte minst i Västerås, betydligt lägre än året innan. Den enda större ansamlingen under våren har rapporterats från Bergsmanshyttan i Nora där 750 ex. inräknades den 24.4 (Anders Carlberg). I september och oktober förmedlades 6 fynd som rörde ansamlingar större än 500 ex. Dessa fördelade sig på Västerås (5) och Köpings (1) k.r. I december fanns ringduvor i Västerås (30 ex.) och Köpings (2 ex.) k.r.

Markus Rehnberg

Figur 9. Den geografiska spridningen av samtliga fynd av ropande gök i Västmanland under 2013. Cirkelns storlek är satt i relation till antalet ropande gökar. Från 1 (liten) till 5 ex. (stor cirkel)

Turkduva *Streptopelia decaocto* - NT

Turkduvans framtid i landskapet känns fortsatt mycket osäker. I allt mindre antal förekommer arten fortsatt i Västerås, Hallstahammar, Köping och Sala tätorter. I Köping tycks nedgången ha stagnerat något, medan det i Västerås är allt svårare att lokalisera de fåtaliga duvorna.

Vä: En lyckad häckning har rapporterats från Vega i Västerås (Bjarne Eriksson m.fl.). I övrigt har fåtaliga duvor rapporterats från Blåsbo (1), Framnäs (2), Munkängen (3), Nordanby (1), Nordanby gårde (2), Norra Malmaberget (2) och Viksäng (1). Utanför stadens gränser har ensama turkduvor noterats i Dingtuna 12.1 och 5.4 (Elisabeth Evjen m.fl.) samt i Tortuna 12.7 (Markus Rehnberg) och 20.8 (Thomas Johansson).

Ha: Inne i Hallstahammar har troliga häckningar rapporterats från Barnängen och Lövboås. Utanför samhället har följande fynd rapporterats: 1 ex. Utnäslöt, Säby, 1.4 (Kaj Engberg). 1 ex. Valstalund, Hallstahammar, 22.4 (Per Hagström). 2 ex. Kvalsta, Berg, 17.5 (Ulf Carlsson).

Kö: En lyckad häckning har rapporterats från Ringvägen i Köping. Ytterligare någon häckning kan ha genomförts, bl.a. i Östanås där parning noterades i juli. I övrigt är turkduvan rapporterad från följande områden: Byjorden (1), Elund (12), Gamla stan (1), Hushagen (1), Marieberg (1), Tunadal (1) och Östanås (7). Endast ett fynd har gjorts utanför staden; 7 r. Fantetorp, Köping, 3-11.9 (Per Lindh).

Su: 1 sj. Åsen, Ramnäs, 18-19.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. Ramnäs 31.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sura bruk, Sura, 5.6 (Mikael Mälberg). 1 sj. Surahammar, Sura, 5.7 (Joakim Wallström).

Li: 1 sj. Åbyhammar, Fellingsbro, 7.5 (Mattias Rudenvall).

Fa: 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors, 1.1-2.3 (Leif Lejdin m.fl.).

Markus Rehnberg

Turturduva *Streptopelia turtur*

(2 ex., 0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Sa: 1 r. Örsingsbo, Västerfärnebo, 26.6 (Maud & Owe Andersson m.fl.).

Markus Rehnberg

Gök *Cuculus canorus*

Det tidsmässiga uppträdandet inföll i år mellan 1.5 och 15.9. Årets tre första gökar ropade vid Jäxbo (2 sj.) i Kolsva (Bernt Bergsten) samt vid Österhammarsjön i Fellingsbro (Sven Larsson). Totalt bokfördes 468 revirhävande gökar fördelade på Västerås (81), Hallstahammar (14), Köping (26), Kungsör (2), Arboga (7), Sala (42), Surahammar (79), Lindesberg (46), Örebro (1), Nora (26), Norberg (24), Fagersta (38), Skinnskatteberg (39), Ljusnarsberg (6), Ludvika (4) och Hällefors (33). En geografisk bild över fyndens spridning i landskapet ges i figur 9. I vissa områden ligger fyndplatserna tätt och det är därmed inte uteslutet att ett visst inslag av dubbelräkning förekommer i materialet.

Markus Rehnberg

Berguv *Bubo bubo* - NT/F1

(1 h, 6 h, 12 h, 9 h)

Två säkra häckningar rapporterades från Sala k:n. Därutöver sju (7) möjliga eller troliga häckningar fördelade på Västerås (1), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Lindesberg (1), Nora (1) och Fagersta (1) k.r.

Övriga observationer:

Nb: 1 ex. Hampusberget, Norberg, 25.10 (Bengt Lindberg, Torbjörn Jansson).

Roland Thuvander

Hökuggla *Surnia ulula* - F1

(23 ex., 4 ex., 3 ex., 86 ex.).

I likhet med året innan noterades ovanligt många hökugglor i landskapet under 2013. Under året har en häckning samt ett häckningsförsök rapporterats. I Hällefors fotograferades en ung hökuggla i början av juli, vilket indikerar att en häckning har genomförts i närheten och i Ljusnarsberg skedde ett förmodat häckningsförsök. Här hittades dock den ena fågeln död efter en tid. Därutöver har ytterligare 12 hökugglor beskådats inom perioden 1.3-31.8. Dessa fördelade sig på Västerås (1 ex.), Sala (2), Surahammar (2), Köping (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (3) kr. I övrigt påträffades 71 hökugglor fördelat på Västerås (1), Hallstahammar (1), Surahammar (13), Sala (10), Köping (4), Lindesberg (5), Örebro (1), Nora (1), Fagersta (1), Norberg (8), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (17). Hökugglornas tidsmässiga uppträdande i landskapet under 2013 fördelade sig enligt följande: januari (28), februari (22), mars (9), april (2), maj-juni (0), juli (1), augusti (1), september (1), oktober (11), november (16) och december (14).

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Sparvuggla *Glaucidium passerinum* - F1

(-, 28 h, 74 h, 77 h)

En häckning konstaterad i Ljusnarsbergs kommun. I övrigt 77 revirhävande fåglar fördelade på följande kommuner: Västerås (12), Hallstahammar (4), Köping (1), Sala (13), Surahammar (13), Lindesberg (5), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (3), Skinnskatteberg (10), Ljusnarsberg (1), Hällefors (12). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 47 ex., fördelade på augusti (4), september (15), oktober (11), november (5) och december (12).

Roland Thuvander

Kattuggla *Strix aluco*

(19 H, 31 H, 39 H, 21 H)

Trehundra sjutton (317) lokaler med ropande kattugglor under häckningstid, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (53), Hallstahammar (11), Köping (28), Kungsör (4), Arboga (1), Sala (26), Surahammar (19), Lindesberg (24), Örebro (2), Nora (17), Norberg (20), Fagersta (20), Skinnskatteberg (70), Ljusnarsberg (1), Hällefors (23). I 21 fall konstaterades häckning, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (5), Sala (2), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (4), Norberg (3), Hällefors (2).

Roland Thuvander

Slaguggla *Strix uralensis* - F1

(3 H, 9 H, 10 H, 20 H)

Tjugo (20) konstaterade häckningar har rapporterats,

kommunvis fördelade: Sala (9), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (4), Hällefors (4). Kommunvis fördelning av observerade slagugglor: Västerås (11), Surahammar (14), Sala (39), Norberg (6), Fagersta (7), Skinnskatteberg (12), Ljusnarsberg (8), Hällefors (10). Månadsvis fördelning: januari (6), februari (6), mars (48), april (28), maj (20), juni (23), juli (5), augusti (1), september (0), oktober (2), november (3), december (2).

Roland Thuvander

Lappuggla *Strix nebulosa* - NT/F1

(1 ex., 3 ex., 12 ex., 34 ex.)

(- h, - h, 14 h, 18 h)

Numera hör lappugglan till landskapets regelbundna häckfåglar och det är framför allt i landskapets centrala skogslandskap som arten har sin regelbundna hemvist. Under året påträffades sex häckningar och observationer som indikerar häckning gjordes vid ytterligare 12 lokaler. Häckningar (H) och troliga häckningar (h) fördelade sig på följande kommuner: Västerås (0 H + 2 h), Köping (2 H + 1 h), Sala (0 H + 1 h), Surahammar (0 H + 3 h), Lindesberg (0 H + 1 h), Norberg (2 H + 1 h), Fagersta (0 H + 1 h), Skinnskatteberg (2 H + 1 h) och Hällefors (0 H + 1 h). I övrigt noterad vid ytterligare 10 lokaler fördelat på Västerås (2), Sala (3), Lindesberg (2) och Skinnskatteberg (3). Med andra ord ett för senare år normalt uppträdande i landskapet.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Hornuggla *Asio otus*

(26 H, 27 H, 49 H, 67 H)

Sextiosju (67) häckningar konstaterade, vilka fördelade sig på följande kommuner: Västerås (9), Hallstahammar (1), Köping (3), Arboga (1), Sala (25), Surahammar (8), Lindesberg (2), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (1), Hällefors (4).

Vinterfynd (1.1-28.2, 1-31.12):

Kö: 1 ex. Ullvi, Köping, 13.2 (Anton Suontausta).

Su: 1 ex. Holmtorpet, Sura 31.1 (Mikael Mälberg).

Roland Thuvander

Jorduggla *Asio flammeus* - NT/F1

(18 FD, 5 FD, 17 FD, 35 FD)

Antalet fågeldagar (35) fördelade per månad: januari-februari (0), mars (1), april (3), maj (5), juni (20), juli (2), augusti (3), september-november (0) och december (1). Årets uppträdande involverade minst 25 ex. vilka fördelade sig enligt följande: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (3), Lindesberg (2), Fagersta (1). Ingen häckning men väl observerad både vid Askövik och Hällby i Väster-

fårnebo under omständigheter som åtminstone skulle kunna indikera att häckningsförsök genomfördes.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Päruggla *Aegolius funereus* - F1

(52 h, 48 h, 98 h, 169 h)

Sex häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Nora (1), Fagersta (2), Ljusnarsbergs (2) och Ludvika (1) k:r. Dessutom har minst 165 ropande hanar rapporterades från Västerås (8), Köping (15), Arboga (1), Sala (12), Surahammar (18), Lindesberg (11), Nora (10), Norberg (17), Fagersta (4), Skinnskatteberg (39), Ljusnarsberg (5), och Hällefors (23) k:r.

Roland Thuvander, Markus Rehnberg

Nattskärna *Caprimulgus europaeus* - VU/F1

(45 ex., 40 ex., 83., 131 ex.)

Det tidsmässiga uppträdandet inföll mellan 16.5 och 21.7. Under året har 123 revirhävdande nattskärnor rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (5), Surahammar (37), Lindesberg (26), Nora (4), Norberg (5), Fagersta (14), Skinnskatteberg (21), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (7). Koncentrationer med fler än tre revirhävdande hanar har rapporterats från flera lokaler. Flest inräknades utmed Svartjärnsvägen i Ramsberg där hela 9 individer hävdade revir den 7.6 (Johan Andersson).

Övriga fynd:

Kö: 1 förbifl. Otjärn, Odensvi, 5.6 (Kenneth Nordberg, Tina Nordberg).

Su: 1 f L. Gräsgården, Ramnäs, 18.5 (Sören Larsson). 1 ex. Storängen, Ramnäs, 31.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Högbyaden, Gnien, Ramnäs, 6.6 (Sören Larsson, Greta Larsson). 1 ex. Lisjö ångar, Sura, 16.6 (Ralf Lundmark).

Li: 1 förbifl. Lövsäter, SO Storå, Lindes, 18.7 (Jan-Erik Malmstigen, Sven Larsson).

Nb: 1 f Bogårdet, Norberg, 1.7 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 förbifl. Kulflyten, Västanfors, 21.5 (Lennart Andersson).

Markus Rehnberg

Tornseglare *Apus apus* - NT

Årets första tornseglare (2 ex.) noterades över Trångfors i Hallstahammar den 2.5 (Kaj Engberg). Därefter gjordes ytterligare 20 fynd fram till och med den 10.5. Under övrig tid fram till dess att årets sista fynd noterades gjordes inga anmärkningsvärda fynd. Årets tre sista tornseglare noterades vid Solingstorp i Romfartuna den 23.9 (Gunnar Lignell).

Enligt de trendberäkningar som har gjorts på genomförda punkt- och standardrutiter i Västmanlands län,

så är tornseglaren en av de arter som har minskat allra mest i länet sedan slutet av 1990-talet (Hedenbo & Green 2013).

Markus Rehnberg

Kungsfiskare *Alcedo atthis* - VU/F1

(3 h, 7 h, 5 h, 0 h)

Inga häckningar eller misstänkta häckningar har rapporterats under året, men det finns dock ett fåtal fynd som har gjorts på lämpliga platser under häckningstid. Samtliga fynd:

Ha: 1 ex. Herrevad, Kolbäck, 26.5 (Stefan Johansson).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, 1.1 (Mikael Rhönnsstad). 1 ex. locklåte Kolsva, 12.1 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 ex. Bergslagsgårdet, Kolsva, 20.5 (Leo Mäkinen). 1 ex. Malmön, Köping, 27.9 (Anders Hutter).

Li: 1 ad. förbifl. Västvalla, Fellingsbro, 12.5 (Johan Wretenberg). 1 ex. Oppboga, Fellingsbro, 22.8 (Lars Wetterström).

No: 1 förbifl. Järnvägsstationen, Nora, 6.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Törningsdal, Nora, 23.6 (Albin Lundkvist). 1 r. Gyttopps reningsdamm, Nora, 6.9 (Anders Carlberg).

Sk: 1 ad. Bernshammar, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg). 1 ad. Karmansbo, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg). 1 förbifl. Bäckshammar, Hed, 18.5 (Tobias Hammarberg).

Återigen ett mycket mediokert år för kungsfiskaren. Senare års stränga vintrar har gjort sitt för att decimera stammen. Vi får hoppas på en räcka av milda vintrar igen!

Markus Rehnberg

Biätare *Merops apiaster*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Lu: 1 förbifl. Hörksbyn, Grängesberg, 25.5 (Bertil Rahm)*.

Blott det fjärde fyndet i Västmanland. Tidigare fynd är gjorda i Hallstahammar (juni 1987), Köping (juli 1990) samt i Västerås (juni 2000). Därtill finns ett fynd av en till arten obestämd biätare i Hällefors (augusti 1985).

Markus Rehnberg

Härfågel *Upupa epops* - CR

(2 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

Vä: 1 ex. Viksäng, Västerås, 4-9.9 (Håkan & Karin Korske m.fl.).

Denna härfågel gladdes många under några dagar i början av september. Villaträdgårdar samt en lekplats längs Bajonett- och Infanterigatan i stadsdelen Viksäng var dess favoritmiljö under vistelsen.

Markus Rehnberg

Göktyta *Jynx torquilla* - NT

(-, 88 ex., 165 ex., 203 ex.)

Nio (9) häckningar fördelade kommunvis: Köping (3), Arboga (2), Surahammar (2), Nora (1), Hällefors (1). Sammanlagt har 203 ex. rapporterats under tiden 17.4-1.8 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (62), Hallstahammar (9), Köping (13), Kungsör (5), Arboga (4), Sala (14), Surahammar (25), Lindsberg (15), Nora (13), Norberg (4), Fagersta (11), Skinnkatteberg (5), Ljusnarsberg (6) och Hällefors (7).

Roland Thuvander

Gråspett *Picus canus* - F1

(5 ex., 26 ex., 88 ex., 195 ex.)

Ingen konstaterad häckning under året. Dock har trettiofyra fynd gjorts under häckningstid (1.4-31.7). Dessa fördelade sig på följande kommuner: Köping (1), Sala (4), Surahammar (1), Lindsberg (2), Nora (2), Norberg (7), Fagersta (7), Skinnkatteberg (6), Hällefors (4).

Under övriga året inräknades 347 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 231) respektive efteråret (31.7-31.12; 116), kommunvis: Västerås (1/4), Hallstahammar (1/1), Köping (2/13), Sala (9/3), Surahammar (42/24), Lindsberg (25/2), Nora (24/13), Norberg (22/4), Fagersta (15/10), Skinnkatteberg (25/12), Ljusnarsberg (1/1), Hällefors (63/19), Ludvika (1/0).

Roland Thuvander

Gröngöling *Picus viridis*

(-, 6 H, 11 H, 7 H)

Sju (7) konstaterade häckningar fördelade kommunvis: Västerås (1), Hallstahammar (2), Surahammar (3) och Nora (1).

Roland Thuvander

Spillkråka *Dryocopus martius* - F1

(-, 6 H, 5 H, 9 H)

Nio (9) konstaterade häckningar har rapporterats från: Hallstahammar (1), Surahammar (1), Lindsberg (1), Fagersta (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (2) kr.

Roland Thuvander

Större hackspett *Dendrocopos major*

Ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Roland Thuvander

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* - NT

(73 h, 66 h, 101 h, 87 h)

Åttiosju (87) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i tre (3) fall med konstaterad häckning. Fyndens kommunvisa fördelning: Västerås (20), Hallstahammar

(5), Köping (5), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (10), Lindsberg (14), Nora (8), Fagersta (7), Skinnkatteberg (5), Ljusnarsberg (1), Hällefors (5).

Under övriga året 180 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 109) respektive efteråret (1.7-31.12; 71), kommunvis: Västerås (10/25), Hallstahammar (2/2), Köping (4/7), Sala (3/3), Surahammar (15/10), Lindsberg (7/7), Nora (1/6), Norberg (1/1), Fagersta (8/4), Skinnkatteberg (54/3), Ljusnarsberg (1/1), Hällefors (3/2).

Roland Thuvander

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* - NT/F1

(1 H, 2 H, 3 H, 1 H)

En häckning rapporterades från Skinnkatteberg. Fynd under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning har i övrigt rapporterats från 9 lokaler, vilka fördelade sig på Västerås (2), Surahammar (1), Lindsberg (1), Skinnkatteberg (4) och Hällefors (1) kr.

Under övriga året 191 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 171) respektive efteråret (1.7-31.12; 20), kommunvis: Köping (3/1), Surahammar (3/2), Lindsberg (2/2), Nora (2/4), Fagersta (0/1), Skinnkatteberg (161/8), Hällefors (0/2). Merparten av observationerna i Skinnkatteberg är från en välbevakad lokal.

Roland Thuvander

Trädläarka *Lullula arborea* - F1

(22 h, 23 h, 45 h, 5 5h).

Observerad 31.3-3.10. Första fynd för året gjordes vid Solingstorp, Romfartuna, 31.3 (Gunnar Lignell). Det sista fyndet för året gjordes vid Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark).

Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelade: Västerås (20), Hallstahammar (2), Köping (1), Sala (4), Surahammar (17), Lindsberg (9), Nora (1), Fagersta (1). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 12 ex. under sträcktider, månadsvis fördelade: mars (1), april (9), augusti (1), oktober (1).

Roland Thuvander

Sångläarka *Alauda arvensis* - NT

Observerades 6.3-26.10. Stora ansamlingar och höga sträcksummor (minst 50 ex.):

Vä: 50 r. Bocksjön, Tortuna 11.10 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 50 r. Davids backe, Himmeta 29.9 (Staffan Ekelund).

Su: 50 str. (N) Hovgårdsgårde, Sura 2.4 (Mikael Målberg).

Roland Thuvander

Backsvala *Riparia riparia* - NT

(-, 598 H, 141 H, 87 H)

Årets första observation (2 ex.) gjordes vid Kvistberga, Kungsåra, 2.5 (Pentti J. Tatti).

Årets sista backsvala (1 ex.) noterades vid Askövikens, V.-Barkarö, 22.9 (Mona Löfgren, Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Häckningar har rapporterats från tre (3) lokaler med sammanlagt ca 87 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Sala (2/61), Lindesberg (1/26). Kanske föreligger bristande rapportering av antalet häckningar men de rapporter som finns visar på en fortsatt mycket stor minskning i landskapet.

Roland Thuvander

Ladusvala *Hirundo rustica*

Årets första ladusvalor (6 ex.) noterades vid Grythytteviken, Grythyttan, 15.4 (Gunde Persson m.fl.). Årets sista (4 ex.) sågs vid Hässlö flygplats, Västerås, 8.10 (Marcus Teveborg).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar rapporterade under året:

Vä: 3000 ex. Måsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 28.8 (Henrik Dahl). 600 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 31.8 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.). 2600 ex. Tidö-Lindö 4.9 (Lars Ström). 1500 ex. Askövikens 10.9 (Robert Ekberg). 600 ex. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna, 13.9 (Lars Ström). 1500 ex. Askövikens 15.9 (Torbjörn Hegedüs). 1600 ex. Askövikens 19.9 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 500 ex. Rallsta, Berg, 16.8 (Ulf Carlson). 500 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 31.8 (Daniel Hedenbo, Per Hedenbo), 1000 ex. Lagårdssjön 14.9 (Ulf Carlson, Kaj Engberg).

Su: 500 ex. Lisjö ångar, Sura, 14.8 (Sören Larsson, Greta Larsson).

No: 1500 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 28.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Hussvala *Delichon urbicum*

Observerad 16.4-14.9. Årets två första hussvalor iaktogs vid Grythyttan 16.4 (Gunde Persson, Sara Bergh) och årets sista vid Södra Ås, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 145 ex. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 100 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 26.8 (Marcus Teveborg). 134 ex. Hässlö flygplats 27.8 (Marcus Teveborg).

Li: 200 ex. Frövifors, Näsby, 8.8 (Mats Andersson). 55 ex. Grindtorp, Linde 18.8 (Hans Norelius).

Roland Thuvander

Större piplärka *Anthus richardii*

(0 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 förbifl. Dyvikskvarn, Ängsö, 2.11 (Niclas Lignell)*.

Fynd nummer 16 i landskapet och den första att bli dokumenterad i Västerås kommun. Samtliga västmanländska fynd har gjorts inom tidsperioden 10.9 och 5.11, dock kan en liten topp skjönas från mitten till slutet av september.

Markus Rehnberg

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Observerad 16.4-13.11. Första fynden för året:

Vä: 1 ex. Rudö, Rytterne, 16.4 (Robert Ekberg). 1 ex. Bjurhovda, Västerås, 16.4 (Arvid Landgren).

Kö: 1 ex. Tveta, Himmeta, 16.4 (Arvid Landgren).

Sista fynd för året:

Vä: 1 ex. Råmarbo, Irsta, 13.11 (Janne Virking, Gunilla Virking).

Större ansamling eller sträckande antal:

Vä: 115 str. (SV) Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg).

Roland Thuvander

Ängspiplärka *Anthus pratensis*

Observerad 3.4-28.10.

Det första vårfyndet gjordes vid Kullen, Nederby, Fellingsbro, 3.4 (Sven-Olof Eriksson) och det sista höstfyndet vid Magsjömaden, Ramnäs, 28.10 (Tom Sävström).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummer:

Vä: 100 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 20.9 (Marcus Teveborg). 100 ex. Stenarna, Askövikens, V.-Barkarö, 22.9 (Daniel Andersson).

Sa: 120 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 17.9 (Ralf Lundmark). 200 ex. Nötmyran 9.10 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark).

Su: 150 ex. Hästlösa, Sura, 18.4 (Sören Larsson, Greta Larsson). 150 ex. Storgärde, Virsbo, 28.9 (Sören Larsson).

No: 100 ex. Bergsmanshyttan, Nora, 12.9 (Anders Carlberg).

Fa: 100 ex. Backgården, Västanfors, 16.4 (Jonas Hietala, Jan Hellström, Sören Emet).

Roland Thuvander

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* - VU/F1

(23 FD, 35 FD, 27 FD, 144 FD)

Inget vårfynd (1, 3, 3, 0) gjordes under 2013.

Under hösten noterades arten mellan 17.8 (Frövijön,

Skultuna) och 9.10 (Nötmyran, Västerfärnebo). Sammanlagt uppgick antalet fågeldagar till 144, vilka fördelade sig kommunvis på Västerås (50), Hallstahammar (3), Köping (1), Sala (8), Surahammar (24), Lindesberg (3), Nora (46), Fagersta (3), Hällefors (5), Ludvika (1). Ovanligt många höstfynd. En större ansamling:

No: 15 ex. Bergsmanshyttan, Nora, 31.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

(8 FD, 8 FD, 11 FD, 2 FD)

Endast två höstfynd gjordes under året:

Kö: 1 ex. Rågsäcken, Munktorp 17.9 (Mikael Rhönnsstad). 1 ex. Norså, Munktorp, 19.9 (Lillebror Hammarström m.fl.).

Om det var ovanligt många fynd av rödstrupig piplärka var det ovanligt få fynd av skärpiplärka under året.

Roland Thuvander

Gulärila *Motacilla flava* - **VU**

(-, -, 36 h, 34 h).

Observerad 20.4-6.10. Tidigaste vårfynd:

Hä: 5 ex. Högborn, Grythyttan, 20.4 (Nils Hultman).

Årets sista fynd:

Vä: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 6.10 (Johan Karlsson).

Tjugonio (29) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (12), Hallstahammar (1), Köping (4), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (8), Lindesberg (1).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträckssummor:

Vä: 100 ex. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna, 15.5 (Johan Brenander, Joachim Karlsson). 200 ex. Hedensberg, Tillberga, 20.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 210 ex. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 130 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg).

Su: 150 ex. Lisjö ängar, Sura 11.5 (Sören Larsson). 100 ex. Lisjö ängar 13.5 (Mikael Mälberg, Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 200 ex. Rynninge, Fellingsbro, 17.8 (Bo Runesson).

No: 200 ex. Södra Ås, Nora, 31.8 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Forsärila *Motacilla cinerea*

(1 h, 6 h, 62 h, 63h)

Observerad 17.3-18.11. Första vårfyndet:

Li: 1 f Nedre dammen, Frövifors, Näsby, 17.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Sista höstfyndet:

Li: 1 f Museet, Frövifors, Näsby, 18.11 (Bo Dahlström).

Sextiotre (63) häckningar eller troliga häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (4), Hallstahammar (2), Köping (4), Arboga (4), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (12), Nora (7), Norberg (5), Fagersta (4), Skinnkatteberg (6), Ljusnarsberg (2), Hällefors (8).

Roland Thuvander

Sädesärila *Motacilla alba*

Årets första fynd: Li: 7 ex. Gammelbo, Ramsberg 3.4 (Anders Hjerling).

Vinterfynd (1.11-31.12), tillika årets sista fynd:

Vä: 1 ex. Björnöbron, Västerås, 17.11 (Torbjörn Hegedus). 1 ex. Björnön, Västerås, 26.11 (Torbjörn Jansson).

Su: 1 ex. Hedvallsbron, Sura, 2.11 (Katarina Boström).

No: 1 ex. Järnboås kyrka, Järnboås, 2.12 (Lars Jansson).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträckssummor:

Vä: 200 str. Hässlö elevboende, Västerås, 20.8 (Marcus Teveborg). 100 r. Hässlö flygplats, Västerås, 27.8 (Marcus Teveborg). 445 str. (SV) Hässlö flygplats 27.8 (Marcus Teveborg). 60 r. Hässlö flygplats 30.8 (Marcus Teveborg). 50 ex. Stenarna, Askövikens, V.-Barkarö, 1.9 (Johan Karlsson, Joachim Karlsson). 120 str. (SV) Hässlö flygplats 3.9 (Marcus Teveborg). 60 r. Hässlö flygplats 3.9 (Marcus Teveborg). 100 ex. Brunnby, Irsta 13.9 (Petter Haldén).

Sa: 50 r. Lyxmyrholm, Möklinta, 17.4 (Maud Andersson, Owe Andersson).

Su: 94 r. Fiskartorp, Sura, 17.4 (Sören Larsson, Greta Larsson).

Li: 50 r. Vreten, Lindes, 24.4 (Mats Andersson).

Sk: 100 ex. Skommarbyn, Skinnkatteberg, 15.4 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Roland Thuvander

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Antal dagar med minst 50 ex. rapporterade, fördelat per månad: januari (9), februari (11), mars (1), april (1), maj-september (0), oktober (12), november (25), december (27).

Sista vårfyndet:

Vä: 1 ex. Hässlö flygplats, Västerås, 8.5 (Marcus Teveborg).

Första höstfynden:

Vä: 48 ex. Skälby, Västerås, 27.9 (Lennart Gladh).

No: 20 ex. Born, Nora, 27.9 (Anders Carlberg).

Större (minst 250 ex.) ansamlingar:

Vä: 355 ex. Skälby, Lundby, Västerås, 30.11 (Torbjörn Hegedüs, Henry Hedlund).

300 ex. Herrgårdet, Västerås, 15.12 (Daniel Green).

365 ex. Bäckby, Lundby, Västerås, 25.12 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 300 ex. Hallstahammar 8.11 (Gudrun Eriksson-Lindgren), 250 ex. Tunagärde, Hallstahammar, 20.11 (Stefan Johansson). 300 ex. Tunagärde 24.12 (Ulf Carlsson).

Kö: 300 ex. Centrum, Köping, 11.12 (Göran Nilsson).

Su: 250 ex. Surahammar 26.10 (Inger-Marie Carlsen, Robert Carlsen).

Li: 380 ex. Björkhammar, Linde, 25.12 (Jan Myhlback).

No: 250 ex. Nora Bangård, Nora, 10.11 (Erik Marcusson). 250 ex. Gunnarbergsvägen, Nora, 4.12 (Peter Bernövall).

Roland Thuvander

Strömstare *Cinclus cinclus*

(2 h, 5 h, 13 h, 12 h)

Tolv (12) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från: Västerås (1), Surahammar (1), (Nora (3), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (3).

Roland Thuvander

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Sjuttiofem (75) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 47, februari 13, december 15), med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (6, 4, 5), Köping (3, 2, 2), Arboga (0, 0, 1), Sala (1, 0, 0), Surahammar (4, 0, 0), Lindesberg (13, 3, 2), Nora (10, 2, 4), Norberg (2, 0, 0), Fagersta (1, 0, 0), Skinnskatteberg (5, 1, 1), Hällefors (2, 1, 0).

Roland Thuvander

Järnsparv *Prunella modularis*

Observerad 9.4-15.10.

Första vårfyndet:

Ar: 1 ex. Arboga 9.4 (Ulf Eriksson).

Sista höstfyndet:

No: 1 ex. Bergsäng, Nora, 15.10 (Anders Carlberg).

Stor ansamling:

Vä: 18 r. Hässlö flygplats, Västerås, 3.9 (Marcus Teveborg).

Roland Thuvander

Rödhake *Erithacus rubecula*

Vinterfynd (1.1-28.2) Kommunvis fördelade enligt följande:

Vä: 1 ex. Lindsnäs, Dingtuna, 15-24.1 och 4-9.2 (Henry och Inger Hedlund). 1 ex. Steneborg, V.-Barkarö,

15.1 (Richard Lager). 1 ex. Södra Gryta, Västerås, 7.2 (Inger Lindberg). 1 ex. Åkesta, Skultuna, 17.2 (Nils Arvidsson).

Ha: 1 ex. Skanssjön, Hallstahammar, 1-28.1 och 6-14.2 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 ex. Åsby, Berg, 5-12.1 (Christina Bredin m.fl.).

Kö: 1 ex. Köping 27.1 (Fredrik Backlund).

Hä: 1 ex. Saxhyttan, Grythyttan, 5-12.1 (Anders Johansson, Nils Hultman).

Under mars månad, som var ovanligt kall, föreligger endast ett fynd:

Ar: 1 ex. Nästkvamsgatan, Arboga 24.3 (Ulf Eriksson).

Det dröjde ända till mitten av april innan flyttande rödhakar började anlända till Västmanland.

Vinterfynd (1-31.12):

Vä: 1 ex. Långholms brygga, Ångsö, 9.12 (Robert Ekberg).

Li: 1 ex. Hedvägen, Frövi, Näsby, 24.12 (Johan Andersson).

Anders Carlberg

Näktergal *Luscinia luscinia*

Sena fynd (efter 15.8):

Kö: 1 ex. födosökte i druvfläder Östanås, Köping, 5.9 (Gunilla och Lillebror Hammarström).

Detta är det näst senaste fyndet i Västmanland, endast slaget av 2012 års fynd, som gjordes den 15.9. I övrigt rapporterad mellan 1.5-13.7. Noterbart är att det bara finns två julifynd detta år, vilket kan tyda på dålig häckningssäsong.

Anders Carlberg

Blåhake *Luscinia svecica* - F1

Upptärdandet under året blev tämligen normalt med två vårfynd (2 ex., 3 ex., 3 ex., 2 ex.) och inget sommarfynd (1 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.). Vårfynden presenteras i sin helhet nedan:

Kö: 1 ad. m Lagårdssjön, Kolbäck, 10.5 (Johan Brenander, Anders Fridström).

Hä: 1 r. Trösvattnet, Grythyttan, 11.5 (Hanna Taylor).

Alla höstfynd gjordes mellan 14.8-22.9, dvs, inga sena höstfynd (efter 1.10) gjordes.

Anders Carlberg

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

(5 h, 2 h, 5 h, 11 h)

Sju (7) konstaterade häckningar har rapporterats enligt följande:

Kö: 3 olika par fick ut ungar, varav minst två kullar blev flygga. Bona högt placerade. Juni-juli Yara, Sjötul-

len, Köping, (Magnus Nyström). Fåglar har setts i omgivningarna mellan 18.5-12.10 (många observatörer).

Fa: 1 par föda åt ungar Rudgruvan, Västanfors, 21.4-17.8 (Pentti Korhonen m.fl.) 3 pulli Gamla bruksområdet, Fagersta, Västanfors, 24.4-15.6 (Pentti Korhonen m.fl.). 1 par föda åt ungar Gamla kallverket, Fagersta, Västanfors, 25.6 (Pentti Korhonen).

Hä: 1 par föda åt ungar Hällefors vid Ovako 14-19.7 (Nils Hultman m.fl.).

Fyra (4) troliga häckningar har rapporterats:

Li: 1 f troligt bobesök Museet, Frövifors, Näsby, 8.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 1 m permanent revir Semla, Västanfors, 25.4 (Jan Hellström). 1 m permanent revir Södra station, Fagersta, Västanfors, 9.6 (Jan Hellström m.fl.).

Sk: 1 ad. upprörd varnande Industriområdet, Skinnskatteberg, 27.6 (Leif Johansson)

Övriga fynd:

Vä: 1 m Munkängen, Västerås, 20.4-25.6 och 12.10 (Anders Dahllöv m.fl.).

Ha: 1 ex. Rallsta, Hallstahammar, 25.10 (Per Eriksson).

Sa: 1 m sj. Rådhuset, Sala stad, 17.5-10.6 (David Lundqvist m.fl.). 2 honf. Sala stad, 16.8 (Yngve Wiklund).

Li: 1 m MSK-byggnaden, Frövifors, Näsby, 24.4 (Mats Andersson).

Nb: 1 m Davidsbo, Norberg, 20.5 (Torbjörn Jansson). 1 f Rönningen, Norberg, 1.5 (Hans Fahlström). 1 m Spännarhyttan, Norberg, 7-13.6 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 ex. Sänkmossen, Västanfors, 13.5 (Albin Liljeqvist).

Anders Carlberg

Rödstart *Phoenicurus phoenicurus*

(-, 20 H, 8 H, 14 H)

Fjorton (14) konstaterade häckningar från följande kommuner: Västerås (3), Hallstahammar (2), Köping (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). Totalt 27 tidiga fynd (t.o.m. 30.4). Årets första röststart blev:

Vä: 1 ad. m Lövudden, Västerås, 22.4 (Nicklas Elfving).

Inget fynd föreligger efter 1.10.

Anders Carlberg

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Årets första buskskvätta blev en hane som noterades den 22.4 vid Ävestbo ängar i Västanfors, (Staffan Liljeqvist). Sedan följer ytterligare 17 fynd av 22 fåglar mellan 24-30.4. Årets sista buskskvätta rapporteras från Bergsmanshyttan, Nora, 18.9 (Roland Thuvander).

Anders Carlberg

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från tio (10) olika platser.

Årets två första stenskvättor anlände ovanligt sent p.g.a. den kalla våren. Den 15.4 upptäcktes 1 f Plantskolan, Hällefors, (Nils Hultman m.fl.) och 1 m Morskogasjön, Ramsberg, (Jonas Kling).

Sena fynd (fr.o.m. 1.10):

Li: 1 ex. Stackerud, Lindes, 17.10 (Mats Andersson).

Anders Carlberg

Ringtrast *Turdus torquatus*

(16 FD, 21 FD, 31 FD, 35 FD)

Tjugosex (26) fynd av 30 rastande fåglar. Samtliga är vårfynd och gjorda inom en relativt kort period, mellan 16.4-4.5.

Vä: 1 m Lövudden, Västerås, 22.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 m Slagårda, Lillhärad, 3.5 (Nicklas Elfving).

Ha: 1 ad. m Skidbacken, Hallstahammar, 19.4 (Ulf Carlson m.fl.). 1 ex. Duvhällarna, Hallstahammar, 20.4 (Thomas Norrman gm Stefan Johansson).

Su: 1 m Elingbo, Sura, 18.4 (Sören Larsson). 1 m Tåkten, Sura, 19.4 (Mikael Mälberg). 1 m Ramnäs kyrka, Ramnäs, 28.4 (Ralf Lundmark). 1 m Annehill, Ramnäs, 29.4-1.5 (Jan Fahlström m.fl.). 1 ex. Ramnäs, 1.5 (Torgny Magnusson).

Li: 1 m Finnäckersjön, Fellingsbro, 20.4 (Sven Larsson).

Ör: 1 ex. Avdala, Ervalla, 26.4 (Kate Dahlgren).

No: 1 ad. m Norra Äs, Nora, 20-21.4 (Kerstin Blennholt). 1 ad. m Skolparken, Nora, 21.4. 1 f Hyttfallet, Nora, 21.4 (Anders Carlberg). 1 f Skrikarhyttan, Vikar, 4.5 (Roland Thuvander, Anders Carlberg).

Fa: 2 mm Backgården, Västanfors, 16.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 1 m Uggebo, Västanfors, 17.4 (Bo Persson). 1 ex. Andra sidan, Västanfors, 30.4-1.5 (Lennart Andersson m.fl.).

Sk: 1 m Skommarbyn, Skinnskatteberg, 16-17.4 (Leif Edberg).

Lj: 1 m Hörken, Ljusnarsberg, 20.4 (Sten-Erik Bohlin).

Lu: 1 m Hörksbyn, Grängesberg, 17.4 (Bertil Rahm).

Hä: Max. 2 ex. Bredsjö, Hjulsjö, 20-21.4 (Maria Flykt m.fl.). 2 ex. Björskogsås, Grythyttan, 25.4 (Lars Jansson). 1 par Silvergruvan, Hällefors, 29.4 (Bo Jansson). 1 ex. Älvestorp, Grythyttan, 1.5 (Leena Zander). 1 par Bovik, Grythyttan, 3.5 (Nils Hultman m.fl.).

Anders Carlberg

Koltrast *Turdus merula*

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar eller andra anmärkningsvärda fynd av arten rapporterades.

Anders Carlberg

Björkrast *Turdus pilaris*

Från föråret finns rapporter om större (minst 300 ex.) ansamlingar från följande lokal:

Su: 300 ex. Baståsen, Sura, 15.4 (Sören och Greta Larsson).

Från efteråret finns arton (18) rapporter om större (minst 200 ex.) ansamlingar, varav fem där antalet är 500 ex. eller fler:

Vä: 600 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 24.10 (Robert Ekberg). 500 ex. Frövisjön, Skultuna, 20.10 (Bernt Larsson). 500 ex. Brandthovda, Västerås, 6.11 (Joachim Karlsson).

Kö: 1000 ex. Davids backe, Himmeta, 30.12 (Patrik Rhönstad).

Li: 500 ex. Fänninge, Fellingsbro, 27.10 (Anders och Anita Hutter).

Anders Carlberg

Taltrast *Turdus philomelos*

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3) saknas. Taltrastarna började strömma in i landskapet från 14.4 och framåt. Den kalla våren gjorde att de första taltrastarna anlände rekordsent.

Sena fynd (f. o. m. 1.11):

Fa: 1 r. Bondfallet, Västervåla, 5.11 (Staffan Liljeqvist).

Anders Carlberg

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3):

Fa: 1 ex. Björksta, Västanfors, 13.3 (Tommy Persson gm Jan Hellström) och säkerligen samma fågel 18.3 (Jan Hellström).

Rapporter om större ansamlingar och sträcksummor samt vinterfynd saknas detta år.

Den sista rapporten för året rör 1 ex. och kommer från Djupebo, Ramnäs, 10.11 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Anders Carlberg

Dubbelrast *Turdus viscivorus*

Vinterfynd (1.1-28.2) om sammanlagt 34 ex. finns rapporterade. Antalet rapporterade individer fördelade sig delområdesvis enligt följande:

Vä: Västerås (3), V.-Barkarö (6), Rytterne (25).

I december rapporterades 22 dubbeltrastar enligt följande:

Vä: Västerås (12), Rytterne (4).

Ku: Kungs Barkarö (6).

Anders Carlberg

Gräshoppsångare *Locustella naevia* - NT

(-, 142 ex., 176 ex., 116 ex.)

Observerad 7.5-2.8. Sammanlagt 109 sjungande individer under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (25), Hallstahammar (20), Köping (5), Kungsör (3), Arboga (5), Sala (15), Surahammar (8), Lindesberg (16), Norberg (1), Fagersta (5), Skinnskatteberg (6).

Nedgången fortsätter! Årets årssumma är den lägsta sedan sekelskiftet (figur 10).

Thomas Pettersson

Flodsångare *Locustella fluviatilis* - NT

(17 ex., 18 ex., 16 ex., 75 ex.)

Sammanlagt rapporterades 74 sjungande fåglar 20.5-30.7, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (3), Köping (4), Arboga (3), Sala (10), Surahammar (7), Lindesberg (19), Nora (5), Norberg (2), Fagersta (4), Skinnskatteberg (10), Hällefors (2). Övriga fynd:

Sk: 1 f Krabovägen, Skinnskatteberg, 25.5 (Leif Edberg m.fl.).

Årssumman är rekordhög och följer ett mycket högt antal (40) även förra året. Tidigare högsta årssumma nåddes 1993 med 58 ex. (figur 10). Fyndet av en hona redan i slutet av maj är förstas intressant och kan indikera häckning. På samma lokal sjöng också upp till 3 hannar. Intressanta är också fynden av på året sent sjungande hannar, något som är ovanligt efter mitten av juli:

Su: 1 sj. Lisjöviken, Sura, 21.7 (Gudrun Eriksson-Lindgren).

Li: 1 sj. Rynninge, Fellingsbro, 30.7 (Tomas Axén Haraldsson).

Thomas Pettersson

Vassångare *Locustella luscinioides* - NT

(0 ex, 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 sj. Hässlösundet, Irsta/Västerås, 9.5-27.6 (Joachim Karlsson m.fl.).

Su: 1 sj. Lisjöviken, Sura, 24.5-8.6 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.).

Fjärde året i följd med fynd i landskapet och andra året i följd med fynd vid Hässlösundet. Vassångaren är annars förvånansvärt sparsamt uppträdande i Västmanland med sammanlagt blott 35 fynd genom tiderna. I södra Sverige, framför allt i Götaland, görs numera årligen 40-50 fynd.

Thomas Pettersson

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Observerad (24.4) 1.5-14.9 (29.9). Tidigt fynd (före 1.5):

Ku: 1 sj. Barkarövikens, K. Barkarö, 24.4 (Börje Wennerström).

Sent fynd, det senaste någonsin i Västmanland:

Vä: 1 IK Askövik vid Harholmen, Rytterne, 29.9 (Markus Rehnberg).

Thomas Pettersson

Buksångare *Acrocephalus dumetorum* - NT

(2 ex., 4 ex., 5 ex., 13 ex.)

Vä: 1 sj. Väsby, Kungsåra, 31.5-1.6 (Torbjörn Hegedus m.fl.), 1 sj. Fågelvik, Västerås, 3.6 (Janne Virking). 1 sj. Hässlö, Västerås, 4.6 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 sj. Saltängen, Västerås, 19.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Hagggholmen, Kolbäck, 31.5-15.6 (Ulf Carlsson m.fl.).

Sa: 1 sj. Kappakällan, Fläckebo, 19.6 (Kalle Källebrink).

Su: 1 sj. Lisjö ängar, Sura, 24.5-8.6 (Sören Larsson, Gudrun Eriksson-Lindgren). 1 sj. Sägdammen, Ramnäs, 2-4.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Långsjön, Sura, 25.6 (Thomas Forsberg).

Li: 1 sj. Grimsö, Ramsberg, 29.5 (Johan Månsson). 1 sj. Storbron, Arbogaån, Fellingsbro, 8-12.6 (Sven-Olof Eriksson, Bo Runesson).

Nb: 1 sj. Livsdal, Norberg, 5.6 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 sj. Hjortbo, Västanfors, 9-14.6 (Leif Lejdelin m.fl.).

Återigen en mycket hög årssumma, den näst högsta efter fjolårets rekord på 14 ex. Intressant är också de fyra tidiga fynden, dvs. före 1 juni, vilket är mycket ovanligt och har noterats endast tre gånger tidigare.

Thomas Pettersson

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

(46 ex., 39 ex., 76 ex., 92 ex.)

Observerad 18.5-12.8. Antalet individer, det stora flertalet sjungande, fördelades på följande kommuner: Västerås (20), Hallstahammar (12), Köping (9), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (6), Lindesberg (18), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (5), Ludvika (1), Hällefors (5).

Thomas Pettersson

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Observerad 1.5-29.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* - NT

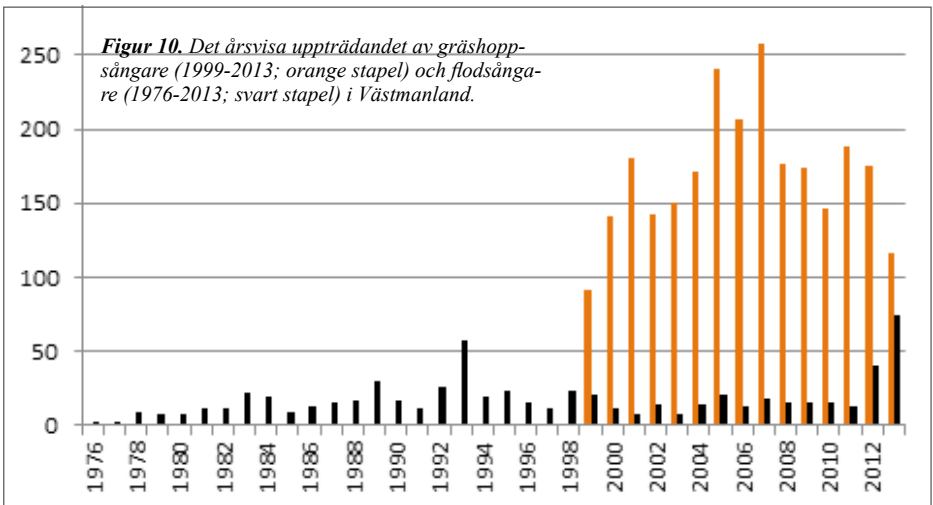
(15 ex., 16 ex., 12 ex., 17 ex.)

Vä: 1-2 sj. Hässlösundet, Irsta/Västerås, 8.5-29.6 (Marcus Teveberg m.fl.). 1 sj. Askövik, V.-Barkarö, 25.5-8.6 (Jan Henriksson m.fl.). 1 sj. Frövisjön, Skultuna, 2.6 (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson).

Ha: 1 sj. Freden, Säby, 31.5-12.6 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Ar: 1-3 sj. Findlaviken, Arboga, 6.5-18.6 (Seppo Leppälampi). 1 sj. Arbogaån vid Skansen, Arboga, 31.5-20.6 (Seppo Leppälampi m.fl.). 1 sj. Hjälmarsvik, Arboga, 6.6 (Michael Andersson, Kent Evertsson). 1 sj. Karsnäs, Ekebergsviken, Hjälmaren, Arboga, 6.6 (Michael Andersson, Kent Evertsson).

Sa: 1 sj. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 1-11.6 (Stefan Hage m.fl.). 1 sj. Gammelbysjön, Möklinta, 12.6 (Kalle

Källebrink, Eva Johansson).

Su: 1 sj. Gnien, Ramnäs, 22.5 (Sören Larsson). 1 sj. Djupen, Ramnäs, 2-22.6 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.).

Nb: 1 sj. Trätten, Norberg, 29-31.5 (Kristofer Larsson m.fl.).

Sk: 1 sj. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 28.5 (Hans-örjan Nohrstedt).

Sjutton (17) sjungande innebär en svag ökning jämfört med förra året, men sett i ett längre perspektiv, dvs. de tre senaste decennierna, är det en medioker siffra. Det är numera endast Hjälmaren som uppvisar en stabil förekomst.

Thomas Pettersson

Härmsångare *Hippolais icterina*

Observerad 8.5-6.8. Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Vä: 1 r. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 6.8 (Lars Ström).

Fa: 1 r. Andra sidan, Västanfors, 1.8 (Lennart Andersson).

Thomas Pettersson

Höksångare *Sylvia nisoria* - **VU/F1**

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Li: 1 1K Näset, Finnåkerssjön, Fellingsbro, 29.8 (Sven Larsson).

Fyndet faller väl in i artens tidigare fyndbild i Västmanland. Av landskapets sexton fynd har samtliga utom två noterats inom tidsperioden 12 augusti och 12 september. Tio höksångare har rapporterats som ungfåglar (1K) och sju har ertappats i samband med ringmärkning.

Markus Rehnberg

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Observerad 25.4-20.9. De tidigaste (t.o.m. 30.4) fynden:

Vä: 1 r. Hässlö, Västerås, 25.4 (Marcus Teveborg). 1 sj. Talltorp, Västerås, 28.4 (Kjetil Jensen).

Li: 1 sj. Hagabergsliden, Lindsberg, Linds, 29.4 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Thomas Pettersson

Törnsångare *Sylvia communis*

Observerad 3.5-10.9. Ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Observerad 4.5-15.9. De tidigaste (t.o.m. 10.5) vårfynd:

Vä: 1 sj. Askövikén, V.-Barkarö, 4.5 (Johan Karlsson).

Ha: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 10.5 (Johan Brenander).

Kö: 1 sj. Östanås, Köping, 8.5 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Su: 1 sj. Virsbo bruk, Ramnäs, 9.5 (Mikael Mälberg). 1 sj. Sätten, Sura, 10.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Sena höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 ex. Hässlö, Västerås, 3.9 (Marcus Teveborg).

Kö: 1 1K Malmön, Köping, 15.9 (Mikael Rhönnsstad, Gunnar Niklasson).

No: 1 ex. Gyttores reningsdamm, Nora, 1.9 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Under "ordinarie" tid observerad 17.4-13.10. Fynd under vinterhalvåret (1.11-31.3):

Vä: 1 m Jakobsberg, Västerås, 15.1-20.2 (Bo Askerin m.fl.). 1 m Vega, Västerås, 30.12 (Bjarne Eriksson).

Ar: 1 f Ekbacken, Arboga, 29.11-3.12 (Johan Brenander).

No: 1 m Dalsta, Nora, 7-8.11 (Anders Carlberg, Berit Ragné). 1 f Nora 26.12 (Håkan Lavebratt).

Fa: 1 m Andra sidan, Västanfors, 5.11 (Lennart Andersson).

Thomas Pettersson

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* - **VU**

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 2 ex.)

Li: 1 sj. Åbyhammar, Fellingsbro, 12.7 (Mattias Rudenvall).

Su: 1 sj. Skogsmuren, Muren, Ramnäs, 25.5 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Fynd nr. 37-38 i Västmanland.

Thomas Pettersson

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

FOTO TOMMY NORDBSTRÖM

Ar: 1 ex. Emaus, Arboga, 17.9 (Seppo Leppälampi).

Detta är det tionde fyndet för landskapet samt det första för Arboga. Åtta av de västmanländska fynden har gjorts under hösten (16.9-7.10) och två under våren (1-12.5).

Markus Rehnberg

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Observerad 30.4-20.8). Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 15.8 (Edwin Sahlin, Zsombor Károlyi).

Fa: 1 ex. Backgården, Västanfors, 17.8 (Pentti Korhonen).

Hä: 1 ex. Knuthöjdsmossen, Hällefors, 20.8 (Gunde Persson, Gunilla Steinman).

I övrigt inga särskilt anmärkningsvärda observationer.

Thomas Pettersson

Gransångare *Phylloscopus collybita*

(8 h, 6 h, 9 h, 20 h)

Observerad 16.4-13.10 (29.12). Antalet fågeldagar (397) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-mars (0), april (126), maj (65), juni (14), juli (2), augusti (1), september (161), oktober (27), november (0), december (1). Sommarfynd (16.5-31.7):

Vä: 1 sj. Hässlö, Västerås, 17.5-29.6 (Bjarne Eriksson m.fl.). 1 sj. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 17.5 (Janne Virking). 1 sj. Mamrelund, Romfartuna, 18.5 (Markus Rehnberg). 1 sj. Knekttorpet, V.-Barkarö, 19.5 (Johan Karlsson). 1 sj. Malma, Badelunda, Västerås, 21.5 (Tommy Ryding, Joanna Ryding). 1 sj. Södra Björnö, Västerås, 25.5 (Marcus Teveborg).

Li: 1 sj. Hägernäs, Ramsberg, 1.6 (Mattias Rudenvall, Johan Månsson). 1 sj. Guldsmedshyttan, Lindes, 18.6 (Bernt Larsson).

No: 1 sj. Dalhem, Pershyttan, Nora, 17.5 (Erik Marcus-

son). 1 sj. Gyttorps reningsdamm, Nora, 18.5-1.6 (Anders Carlberg m.fl.). 1 sj. Roparhällen, Gyttorp, Nora, 18.5-18.7 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 1 sj. Sjölundsvik, Nora, 28-30.5 (Anders Carlberg). 1 sj. Dalkarlsberg, Viker, 30.5 (Camilla Pettersson). 1 sj. Törningsdal, Nora, 23.6 (Albin Lundkvist). 1 sj. Pershyttan, Nora, 6.7 (Erik Marcusson).

Fa: 2 sj. Sundbo, Västanfors, 25.5 (Bo Hallman).

Sk: 1 sj. Hålsbo, Gunnilbo, 20.6 (Arne Reldin).

Lj: 1 sj. Rällen 24.5-29.6 (Stefan Risberg).

Hä: 1 sj. Kvastbo, Hällefors, 18.5 (Nils Hultman).

Vinterfynd:

Ar: 1 ex. Hamre, Arboga, 29.12 (Ulf Eriksson).

Thomas Pettersson

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Observerad 16.4-21.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Kungsfågel *Regulus regulus*

Ansamlingar (minst 10 ex.) rapporterade vid 8 tillfällen, månadsvis fördelade: januari (1), februari-augusti (0), september (1), oktober (4), november (2), december (0). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

De fyra första fynden rapporterades alla den 8.5:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp och 1 ex. Energiskogen, Malmö, Köping, (Peter Ekelund).

Li: 1 ex. Frövifors, Näsby, (Mats Andersson).

Sk: 3 ex. Abborrtjärnen, Gunnilbo, 8.5 (Hans Norelius).

Efter dessa fåglar rapporterades arten med hela 66 fynd av 103 individer fram till 15.5.

Inga sena höstfynd (fr.o.m. 1.10) rapporterade. Det sista fyndet av grå flugsnappare härrör från Fagersta: 1 ex. Rudgruvan, Västanfors, 21.9 (Pentti Korhonen).

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* - NT/F1

(12 ex., 9 ex., 7 ex., 9 ex.)

Vår- och sommarfynd:

Vä: 1 ad. sj. Paradiset, V.-Barkarö, 15.5 (Niclas Lignell, Sara Wändell). 1 ad. sj. Södra Björnö, Västerås, 20-25.5 (Markus Rehnberg m.fl.).

Su: 1 sj. Gläpbadet, Sura, 23.5 (Lennart Eriksson R, Sören Larsson). 1 2K sj. Myrskogen, Ramnäs, 28.5-6.6 (Sören Larsson m.fl.).

Li: 1 sj. Norrbyhammar, Fellingsbro, 30.5 (Leo Mäkinen). 1 sj. Pikkrog, Fellingsbro, 1-2.6 (Johan Andersson)

m.fl.). 1 sj. Liaskogen, Näsby 5.6 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson).

Fa: 1 sj. Silvbergslid, Västanfors, 3-9.6 (Roland Narfström, Sören Emet m.fl.). 1 sj. Kråkstenstrakten, Västanfors, 4.6 (Roland Narfström).

Nio sjungande hanar är tämligen normalt och betydligt fler än året innan då endast fyra sjungande fåglar noterades. Av årets sjungande fåglar observerades två i mer än en dag.

Höstfynd saknas även detta år.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Årets första svartvita flugsnappare rapporterades den 20.4 från Berghamra, Västerås, (Gunnar Lignell). Under den efterföljande perioden av april (21-30.4) gjordes hela 70 fynd av 77 fåglar.

Höstfynd (fr.o.m. 15.8): Det rapporterades åtta fynd av sammanlagt nio fåglar under den sista halvan av augusti och två fynd i september varav det sista blev:

Su: 1 ex. Blåbärsvägen, Sura 8.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Anders Carlberg

Skägges *Panurus biarmicus*

Inga konstaterade häckningar eller rapporterade ungfåglar under 2013.

Funnen på fem (5) lokaler (Askövikens räknas som en lokal) under häckningstid (1.4-31.8):

Vä: 2 par Hässlö, Västerås, 15.4-13.5 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). 1 sj. Trådarängarna, Irsta, 12.5 (Tommy Ryding m.fl.). Max 7 ex. på olika platser i Askövikens mellan 21.4-23.7 (Robert Ekberg m.fl.).

Kö: Max 2 ex. Norsa, Munktorp 4.5 och 16.8 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Ku: Max 2 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, vid fyra tillfällen mellan 17.4-4.6 (Börje Wennerström m.fl.).

Under hösten noterades skäggesar allmänt från Askövikens och den största flocken blev 35 ex. som gjorde sträckförsök vid Rudö, Rytterne, 29.9 (Torbjörn Hegedus m.fl.). Med största sannolikhet skedde flera häckningar i Askövikens vassar. Årets sista observation blev 10 ex. vid Askövikens den 8.11. (Leif Östman m.fl.). Efter det saknas märkligt nog rapporter av arten.

Det verkar som om skäggesar endast funnits i Mälarens vassar detta år. Det saknas helt rapporter utanför detta område.

Anders Carlberg

Stjærtmes *Aegithalos caudatus*

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (20), februari (1), mars (3), april (0),

maj (0), juni (1), juli (2), augusti (1), september (7), oktober (16), november (16), december (15). Detta ger sammanlagt 82 rapporter med flockar med minst 10 ex., vilket är ett normalt antal, jämfört med tidigare år, sett över hela året. Största flock: Su: 26 ex. Norrby, Rammäs, 9.9 (Sören och Greta Larsson).

Anders Carlberg

Blåmes *Cyanistes caeruleus*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Svartmes *Periparus ater*

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Sommargylling *Oriolus oriolus* - EN (3 ex., 2 ex., 1 ex., 4 ex.)

Fyra observationer under året:

Vä: 1 sj. Valborgs rädd, Ängsö, 2.6 (Åsa och Robert Ekberg m.fl.).

Ku: 1 sj. Södra Hästhagen, Björskog, 8-11.6 (Patrik Rhönnsstad m.fl.).

Ar: 1 sj. Nästkvam, Arboga, 31.5 (Ulf Eriksson).

Hä: 1 sj. Södra Hyttan, Hjulsjö, 3.6 (Christina Lindström).

Roland Thuvander

Isabellatörnskata *Lanius isabellinus*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 0 ex.)

Tillägg: Vid Norsa i Munktorp noterades i oktober 2011 en isabellatörnskata. Fyndet som är det enda av arten i landskapet blev dock aldrig rasbestämt. När man nu har valt att dela upp isabellatörnskatan i två arter – isabellatörnskata (*Lanius isabellinus*) och turkestantörnskata (*Lanius phoenicuroides*) – blir konsekvensen att det västmanländska fyndet i framtiden kommer att betraktas som obestämd, dvs. antingen isabella- eller turkestantörnskata.

Markus Rehnberg

Törnskata *Lanius collurio* - F1

(-, 20 H, 33 H, 32 H).

Observerad 9.5-4.10. Årets första fynd:

Vä: 1 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 9.5 (Kenneth Olausson, Annika Johansson). 2 ex. Norra Björnö, Västerås, 9.5 (Pentti J. Tatti). 2 ex. Hässlö, Västerås, 9.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 9.5 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Backgården, Västanfors, 9.5 (Roland Narfström).

Årets sista fynd:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 4.10 (Staffan Ekelund).

Tretiotvå (32) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Köping (2), Kungsör (1), Sala (6), Surahammar (3), Lindsberg (1), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (2), Ludvika (1).

Roland Thuvander

Varfågel *Lanius excubitor*

(-, 184 FD, 311 FD, 521 FD)

En häckning konstaterad i Hällefors kommun samt fyra ytterligare sommarfynd:

Kö: 1 ex. Märmossen, Kolsva, 20.6 (Kjell Ekelund), 1 ex. Lisslemossen, V. Skedvi, 25-28.6 (Kjell Ekelund).

Nb: 1 ex. Nyhyttan, Karbenning, 4.8 (Petter Lindholm).

Sk: 1 ex. Silverhöjden, Ljusnarsberg, 20.7 (Lennart Andersson).

Sista vårfyndet:

Hä: 1 sj. Smaltorp, Hällefors, 17.5 (Karin Bergh).

Första höstfyndet:

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Sammanlagt 157 vinterrevir har rapporterats inom perioderna 1.1-28.2 (111 ex.) respektive 1-31.12 (46 ex.), med följande kommunvisa fördelning: Västerås (22/8), Hallstahammar (12/4), Köping (9/1), Kungsör (2/1), Arboga (1/0), Örebro (0/1), Sala (19/6), Surahammar (21/11), Lindsberg (15/4), Nora (3/2), Norberg (1/3), Fagersta (5/0), Hällefors (0/5), Ludvika (1/0).

Roland Thuvander

Nötskrika *Garrulus glandarius*

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Su: 30 ex. Storgårde, Virsbo, 28.9 (Sören Larsson).

No: 25 ex. Södra Ås, Nora, 14.9 (Anders Carlberg).

Nb: 30 ex. Norberg, 30.10 (Leif Johansson, Stefan Morell).

Roland Thuvander

Lavskrika *Perisoreus infaustus* - NT

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Ett fynd under året:

Sk: 1 ex. Övre Skärsjön, Skinnskatteberg, 7.2 (Mikael Rhönnsstad, Leif Edberg).

Lavskrikan börjar bli årlig i nordvästra delen av landskapet.

Roland Thuvander

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* - NT

(-, 6 h, 12 h, 13 h)

Under häckningstid (1.2-30.6) föreligger rapporter från elva lokaler med sammanlagt ca 13 par, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (2), Lindsberg (1), Skinnskatteberg (1). Fågeldagarna (-, 71 FD, 208 FD, 425 FD) fördelade sig på årets månader enligt följande: januari (73), februari (98), mars (30), april (4), maj (1), juni (1), juli (25), augusti (58), september (45), oktober (29), november (32), december (29). Av årets 425 fågeldagar är 187 från matningen vid Skillberg, Fläckebo. Här noterades som mest 11 exemplar under föråret och 6 under efteråret.

Av årets 425 fågeldagar är 13 rapporterade som smalnåbbade, ingen som tjocknåbbad och resten till ras obestämda.

Följande fynd av nötkräkor rapporterades som hörande till rasen *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* (s.k. smalnåbbad nötkråka) har rapporterats under året:

Ha: 2 ex. Barnängen, Hallstahammar, 4-21.8 (Per Hedenbo m.fl.), 3 ex. Tunagårde, Hallstahammar, 15-16.8 (Ulf Carlsson).

Sa: 6 ex. Skillberg, Fläckebo, 11.2 (Raul Vicente, Fredrik Ström, Niclas Ahlberg).

Li: 2 ex. Frövi, Näsby, 3.9 (Sven-Olof Eriksson m.fl.), 1 ex. Ålsång, Fellingsbro, 9.9 (Seppo Leppälampi), 1 ex. Karlslund, Ullersätter, Fellingsbro, 30.9 (Bo Dahlström).

Fa: 2 ex. Västanfors kyrka, Västanfors, 6-10.10 (Pentti Korhonen), 1 ex. Uggebo, Västanfors, 19.10-30.12 (Jan Hellström m.fl.).

Hä: 2 ex. Hällefors 6-7.9 (Gunilla Steinman, Gunde Persson).

Roland Thuvander

Kaja *Corvus monedula*

Sex (6) större ansamlingar (minst 1 000 ex.) har rapporterats:

Vä: 1000 ex. Munkängen, Västerås, 10.1 (Janne Virking), 1000 ex. Hallingen, Ängsö, 3.2 (Leif Carlsson), 3065 str. (SV) Kvikvsund, Rytterne, 13.10 (Pontus Lindberg m.fl.), 1000 ex. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Kö: 2500 ex. Nibble backe, Köping, 2.11 (Göran Nilsson, Carina Bergh).

Ku: 3000 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 10.2 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 1450 ex. Bysjön, Västerfärnebo, 11.10 (Yngve Hareland).

Roland Thuvander

Råka *Corvus frugilegus*

(-, 113 FD, 232 FD, 214 FD)

Under hela året rapporterades sammanlagt 214 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari - februari (0), mars (75), april (71), maj (2), juni (1), juli (2), augusti (16), september (3), oktober (42), november (1), december (1). Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8) samt vinterfynd:

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna, 30.7-27.8 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ad. r. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 7.5 (Daniel Brehmer).

Sa: 1 ex. Hällby, Västerfärnebo, 15.6 (Berndt Söderlund). 1 ex. Hullberget, Fläckebo, 7.8 (Eva Johansson).

Fa: 1 ex. Sänkmossen, Västanfors, 7.5 (Albin Liljeqvist).

Roland Thuvander

Kråka *Corvus corone*

En större ansamling (minst 500 ex.) har rapporterats under året.

Vä: 500 ex. Gryta soptipp, Västerås, 31.12 (Markus Rehnberg).

Roland Thuvander

Korp *Corvus corax*

Två (2) större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats

under året:

Fa: 50 ex. Sänkmossen, Västanfors, 1.5 (Leif Lejdelin) och 17.8 (Pentti Korhonen).

Roland Thuvander

Stare *Sturnus vulgaris*

Femtiosju (57) fågeldagar (FD) rapporterades från vintermånaderna (januari 42, februari 13, december 2) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Hallstahammar (2, 0, 0), Köping (28, 0, 0), Sala (12, 13, 0), Surahammar (2, 0, 0), Lindesberg (0, 0, 2).

Större (minst 400 ex.) ansamlingar:

Vä: 400 ex. Trådarön, Irsta, 17.6 (Gunnar Lignell). 800 ex. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 23.7 (Robert Ekberg). 500 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 26.7 (Robert Ekberg m.fl.). 400 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, 27.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 400 ex. Frövisjön, Skultuna, 31.7 (Zsombor Károlyi). 600 ex. Frövisjön 9.8 (Mats Magnussen). 500 ex. Boda, Dingtuna, 22.8 (Robert Ekberg).

Ha: 600 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 14.9 (Ulf Carlsson, Kaj Engberg).

Kö: 550 ex. Norsa, Munktorp, 5.8 (Peter Ekelund). 800 ex. Norsa 15.8 (Göran Nilsson). 500 ex. Köpingsön, Köping, 2.9 (Staffan Ekelund). 600 ex. Koldammen, Malmön, 1.10 (Staffan Ekelund).

Sa: 400 ex. Kilboslättan, Västerfärnebo, 31.8 (Yngve Hareland).

Roland Thuvander

Bofink *Fringilla coelebs*

Sammanlagt 385 bofinkar rapporterades från vintermånaderna (januari 238, februari 118, december 29) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (110, 57, 9), Hallstahammar (19, 1, 1), Köping (16, 14, 1), Arboga (1, 0, 4), Sala (30, 14, 2), Surahammar (29, 17, 11), Lindesberg (11, 7, 0), Örebro (1, 0, 0), Nora (6, 2, 1), Norberg (10, 0, 0), Fagersta (1, 2, 0) och

Hällefors (4, 3, 0).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Su: 500 r. Lisjö ångar, Sura, 19.9 (Sören Larsson).

Sk: 1000 ex. Hed 22.9 (Per Eriksson, Lena Öling).

Gunilla Hammarström

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Sammanlagt 3105 fåglar rapporterades från vintermånaderna (januari 1938, februari 1162, december 5) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning:

Västerås (274, 250, 1), Hallstahammar (71, 30, 0), Köping (171, 99, 0), Arboga (10, 5, 0), Sala (13, 8, 0), Surahammar (851, 527, 4), Lindesberg (127, 29, 0), Örebro (2, 0, 0), Nora (102, 4, 0), Fagersta (125, 176, 0), Skinnskatteberg (189, 34, 0) och Hällefors (3, 0, 0).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor:

Kö: 800 r. Davids backe, Himmeta, 29.9 (Staffan Ekelund).

Vä: 500 ex. Rudö, Rytterne, 5.10 (Joachim Karlsson).

Gunilla Hammarström

Grönfink *Carduelis chloris*

Inga rapporter om större ansamlingar föreligger.

Gunilla Hammarström

Steglits *Carduelis carduelis*

Fyra (4) konstaterade häckningar har rapporterats:

Vä: 1 pull. Skälby, Västerås, 22.6 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 3 pulli Vega, Västerås, 24-27.6 (Bjarne Eriksson). 2 pulli Korsberga, Lundby, Västerås, 28-30.7 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ha: 1 pull. Trångfors, Hallstahammar, 23.7 (Kaj Engberg).

Kö: 2 ad. föda åt ungar Norsa, Munktorp, 30.8 (Staffan Ekelund).

Li: 2 pulli Hagabergsliden, Lindesberg, 21.6 (Mats

Andersson m.fl.). 1 pull. Grindtorp, Linde, 18.8 (Hans Norelius).

No: 4 pulli Gunnarsbergsvägen, Nora, 29.6 (Peter Bernövall).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 500 ex. Färdsjär, Haraker, 1-31.1 (Johan Karlsson m.fl.). Max 200 ex. Svanå, Haraker, 2-22.1 (Pentti J. Tatti m.fl.). 200 ex. Lyckmans, Haraker, 12.1 (Johan Brenander m.fl.). Max 500 ex. Lyckmans 2-25.2 (Johan Brenander m.fl.). Max 450 r. Färdsjär 10-27.2 (Inger Hedlund m.fl.). Max 350 ex. Svanå 18-27.2 (Lennart Eriksson R. m.fl.). 150 ex. Hällby, Tillberga, 5.9 (Sten-Ove Sandell). 150 ex. Stenarna, Askövikens, V-Barkarö, 20.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 200 ex. Blåbandsbacken, Rytterne, 24.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 100 r. Löt, Rytterne, 30.9 (Pentti J. Tatti). 100 ex. Tornudden, Askövikens, V-Barkarö, 8.10 (Janne Virking). 100 ex. Löt 8.10 (Pontus Lindberg).

Ha: 150 ex. Saxtorp, Kolbäck, 9.12 (Johan Bergkvist).

Ar: 300 r. Viby, Arboga, 30.9 (Kjell Ekelund).

Su: Max 360 ex. Ståltorp, Sura, 4-26.1 (Seppo Leppälampi m.fl.). Max 300 ex. Ståltorp 8-25.2 (Gudrun Eriksson-Lindgren m.fl.). 300 ex. Framnäs, Sura, 21.2 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 100 ex. Ståltorp 5.3 (Mikael Mälberg).

Från vintermånaderna (januari 2861, februari 2240, december 865) har 5966 fåglar rapporterades med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Vä (1184, 1370, 203), Ha (112, 2, 151), Kö (147, 29, 31), Ku (35, 0, 0), Ar (0, 3, 0), Sa (193, 61, 21), Su (886, 621, 48), Li (111, 63, 355), Ör (5, 0, 16), No (30, 42, 37), Nb (5, 0, 3), Fa (89, 25, 0), Sk (63, 24, 0), Hä (1, 0, 0).

Gunilla Hammarström

Grönsiska *Carduelis spinus*

Rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar föreligger från april (1) och september (1).

No: 200 ex. Venakärret, Vikar, 20.9 (Roland Thuvander).

Sk: 103 ex. Krabovägen, Skinnskatteberg, 15.4 (Sören Björklind).

Gunilla Hammarström

Hämpling *Carduelis cannabina* - **VU**

Nio (9) vinterfynd (1.1-31.3) är rapporterade:

Vä: Max 40 ex. Svanå, Haraker, 5.1-27.2 (Eva Johansson m.fl.). 30 ex. Färdsjär, Haraker, 21.1 (Pentti J. Tatti). Max 25 ex. Lyckmans, Haraker, 2-25.2 (Johan Brenander m.fl.). 1 ex. Färdsjär 27.2 (Pentti J. Tatti).

Ha: 1 ex. Årby, Hallstahammar, 1.1 (Stefan Johansson,

Ulf Carlson).

Su: 12 ex. Ståltorp, Sura, 5.1 (Ralf Lundmark). 14 ex. Ståltorp 14.1 (Ralf Lundmark). Max 16 ex. Ståltorp 24.1-25.2 (Ralf Lundmark m.fl.). 2 ex. Framnäs, Sura, 21.2 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Utöver ovan redovisade vinterfynd har följande större (minst 20 ex) ansamlingar och sträcksummor rapporterats:

Vä: 20 ex. Lövsta-pumpen, Askövikens, Dingtuna, 20-21.9 (Pontus Lindberg m.fl.). 20 ex. Bovallsbäcken, Skultuna, 6.10 (Anette och Rune Berglinn). 25 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 19.10 (Edwin Sahlén).

Ha: 25 ex. Ärby, Hallstahammar, 21.9 (Stefan Johansson).

Gunilla Hammarström

Vinterhämling *Carduelis flavirostris* - EN

(535 FD, 1003 FD, 753 FD, 1346 FD)

Fågeldagarna hade följande månadsvisa fördelning: januari (141), februari (341), mars (50), april (73), maj-augusti (0), september (30), oktober (66), november (82), december (72).

De största ansamlingarna:

Vä: Max 40 ex. Gryta soptipp, Västerås, 10-24.2 (Johan Karlsson m.fl.). 40 ex. Hälla, Västerås, 16.11 (Niclas Lignell, Hannes Lignell).

Su: 30 ex. Gnien, Ramnäs, 28.9 (Sören Larsson).

Hä: 35 ex. Västerås-mossen, Hällefors, 2.2 (Anders Johansson m.fl.).

Gunilla Hammarström

Gråsiska *Carduelis flammea*

Inget (0) fynd under häckningstid (16.5-15.7) har rapporterats:

Från föråret (1.1-31.3) föreligger inga rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.).

Från efteråret (1.9-31.12) föreligger tolv (12) rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.). Största ansamlingarna (300 ex.):

No:300 ex. Venakärret, Vikar, 20.9 (Roland Thuvander).

FOTO LENNART WAARA

Fa: 300 ex. Smittsbo, Västanfors, 1.11 (Sören Emet, Jan Hellström).

Under året har det rapporterats 36 ex. av gråsiskor uppvisande karaktärer för rasen *Carduelis flammea cabaret*, s.k. brunsisikor (0 ex., 27 ex., 85 ex. 36 ex.). Samtliga noterades under januari månad och den kommunvisa fördelningen var: Ar (3), Su (28), Li (1), Fa (2), Sk (2).

Gunilla Hammarström

Snösiska *Carduelis hornemanni*

(22 FD, 58 FD, 78 FD, 61 FD)

FOTO LENNART WAARA

Fågeldagarna fördelades kommunvis på föråret (13) resp. efteråret (48): Västerås (2/7), Hallstahammar (0/6), Köping (1/2), Sala (0/2), Surahammar (1/12), Nora (1/3), Norberg (0/1), Fagersta (1/3), Skinnskatteberg (3/0), Ludvika (2/12), Hällefors (2/0). Den månadsvisa fördelningen var: januari (2), februari (5), mars (6), april- augusti (0), september (3), oktober (18), november (9), december (18).

Gunilla Hammarström

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

(5 ex., 14 ex., 18 ex., 114 ex.)

Vä: 1 ex. Bergbo, Romfartuna, 15.7 (Markus Rehnberg). 3 ex. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 30.7 (Lars Ström). 1 str. Bjurhovda, Västerås, 1.8 (Arvid Landgren). 2 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 3.8 (Lars Ström). 2 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 31.8 (Lars Ström). 2 ex. Erikslund, Västerås, 2.9 (Johan Karlsson). 1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 4.9 (Lars Ström). 1 ex. Norra Malmaberg, Västerås, 6.9 (Johan Karlsson). 1 ex. Österängen, Tidö-Lindö, 13.9 (Lars Ström). 4 honf. r. Galttegen, Lundby, Västerås, 14.9 (Richard Lager). 1 ex. Norra Malmaberg 14.9 (Benjamin Rodling). 1 ex. Erikslund 1.10 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 5 (3 1K+2) r. Hökäsengropen, Hubbo, 3.10 (Markus Rehnberg, Bengt Johansson). 2 honf. Hökåsen, Hubbo, 6.10 (Pentti J. Tatti). 2 ex. Hökåsen 7.10 (Stefan Karlsson). 2 honf. Paradiset, V.-Barkarö, 10.10 (Torbjörn Hegedüs, Jesper Andersson). 1 ex. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 12.10 (Thomas Pettersson). Max

3 ex. Löt, Rytterne, 14.10 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ex. Rastholmen, Askövikén, V.-Barkarö, 16.10 (Torbjörn Hegedüs). 1 m + 1 f Löt 18.10 (Robert Ekberg). 1 ex. Djäkneberget, Västerås, 5.11 (Nicklas Elfving). 1 ex. Hasslö, Västerås, 30.11 (Fredrik Engström).

Ha: 1 ex. Barnängen, Hallstahammar, 8.8 (Daniel Hedenbo). 2 r. Fastön, Hallstahammar, 15.9 (Christer Andersson). 1 ex. Åsby, Berg, 12.10 (Ulf Carlson).

Kö: 1 ex. Gisslarbo, Kolsva, 27.8 (Mikael Rhönnsad).

Ku: 1 ex. K. Barkarö, 1.8 (Patrik Rhönnsad). 2 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 11.8 (Patrik Rhönnsad). 2 ex. Kungssudden 16.11 (Patrik Rhönnsad).

Ar: 1 ex. Emaus, Arboga, 4.8 (Seppo Leppälampi).

Sa: 1 str. (SO) Fräksmossen, Fläckebo, 14.7 (Sören Larsson). 2 ex. Ekeby äng, Sala, 27.7 (Anders Paulsrud).

Su: 1 str. (S) Stora Gräsgården, Ramnäs, 8.7 (Sören Larsson). 1 str. (S) Torgvägen, Ramnäs, 29.7 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sura k:a, Sura, 14.8 (Mikael Mälberg). 3 r. Surahammar, Sura, 22.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. Åsenlund, Ramnäs, 28.8 (Lennart Eriksson [Ramnäs]). 1 ex. Annehill, Ramnäs, 15.9 (Ralf Lundmark). 1 f r. Surahammar 30.9 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 str. (SV) Snickarberget, Sura, 3.10 (Ralf Lundmark). 2 ex. Ramnäs 5.10 (Ralf Lundmark). 2 str. (SV) Sörby, Ramnäs, 11.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ex. Ramnäs 14.10 (Ralf Lundmark). 1 ex. Tordyveln, Ramnäs, 4.11 (Lennart Eriksson [Ramnäs]).

Li: 3 ex. Morskoga, Ramsberg, 20.7 (Lennart Andersson). 1 ex. Hagabergsliden, Lindesberg, 24.8 (Mats Andersson m.fl.). 2 ex. Munkaboda, Näsby, 18.9 (Sven-Olof Eriksson). 1 ex. Torshällsmossen, Fellingsbro, 11.10 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 ex. Frövi, Näsby, 20.10 (Johan Andersson).

No: 7 ex. Klacka-Lerberg, Nora, 1.8 (Staffan Åkeby). 1 ex. Bergsäng, Nora, 5.8 (Anders Carlberg). 1 ex. Södra Ås, Nora, 28.8 (Anders Carlberg). 2 ex. Södra Ås 17.9 (Anders Carlberg). 1 m r. Älvhyttan, Viker, 25.9 (Roland Thuvander). 1 ex. Älvhyttan 17.11 (Roland Thuvander).

Fa: 4 ex. Björksta, Fagersta, Västanfors, 12.7 (Jan Hellström). 4 ex. Floda, Ängelsberg, Västervåla, 14.9 (Staffan Liljeqvist).

Sk: 3 ex. Kramptjärnen, Hed, 23.8 (Mikael Rhönnsad). 1 ex. Skinnskatteberg 28.8 (Mikael Rhönnsad).

Lu: 2 str. (S) Hörksbyn, Grängesberg, 19.8 (Bertil Rahm).

Hä: 2 ex. Knuthöjdsmossen, Hällefors, 3.8 (Christina, Jonny Kvist). 1 ex. Kullberget, Hällefors, 20.9 (Nils Hultman). 4 ex. Grythyttveiken, Grythyttan, 27.12 (Gunde Persson).

Guilla Hammarström

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Åttiotvå (82) fynd av flockar på minst 15 fåglar, månadsvis fördelade: januari (0), februari (1), mars-april (0), maj (5), juni 28), juli (31), augusti (5), september (5), oktober (3), november (3), december (1). Större (minst 60) ansamlingar:

Su: 65 str. (SO) Norra Kilbäcken, Ramnäs, 23.6 (Sören Larsson). 60 ex. Lilla Gräsgården, Ramnäs, 2.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 72 str. (S) Stora Gräsgården, Ramnäs, 8.7 (Sören Larsson).

Li: 60 ex. Västra Bor, Linde, 23.6 (Johan Månsson). 70 str. (S) Grindtorp, Lindes, 18.8 (Hans Norelius).

Nb: 70 ex. Bjursfall, Norberg, 4.7 (Magnus Larsson, Thomas Liebig).

Guilla Hammarström

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

(-, 21, 87, 126)

Inga häckningar har konstaterats. Etthundraätjugosex (126) observationer i övrigt, månadsvis fördelade: januari (11), februari (6), mars (13), april (8), maj (3), juni (6), juli (5), augusti (11), september (8), oktober (27), november (19), december (9).

Guilla Hammarström

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* - **VU**

(- ex. 76 ex. 91 ex., 140 ex.)

Observerad 11.5-23.7. Ingen häckning eller trolig häckning har rapporterats.

Etthundrafyrtio (140) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (2), Köping (11), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (13), Surahammar (5), Lindesberg (60), Nora (18), Norberg (7), Fagersta (17), Skinnskatteberg (6), Ludvika (2), Hällefors (9).

Guilla Hammarström

Tallbit *Pinicola enucleator* - **NT**

(- FD, 777 FD, 61 FD, 1381 FD)

Fynd i januari-mars kommunvis fördelade på Västerås (6, 20, 0), Hallstahammar (3, 0, 1), Köping (2, 0, 0), Sala (6, 5, 0), Surahammar (288, 170, 0), Lindesberg

(0, 0, 3), Nora (6, 2, 0), Norberg (0, 30, 0), Fagersta (112, 50, 4) och Hällefors (3, 0, 0). Fynd oktober-december kommunvis fördelade på Västerås (0, 15, 0), Köping (0, 20, 0), Arboga (0, 2, 0), Surahammar (3, 38, 1), Lindesberg (1, 0, 0), Nora (0, 6, 0), Fagersta (0, 6, 0) och Skinnskatteberg (0, 2, 0).

Större flockar:

Su: Max 40 ex. Lisjö bruk, Sura, 2-26.1 (Leif Östman m.fl.). 38 ex. Lisjö bruk 16.2 (Sören Larsson).

Nb: 30 ex. Boten, Norberg, 16.2 (Torbjörn Jansson).

Fa: Max 100 ex. Silverborgslid, Västanfors, 4-30.1 (Leif Lejdin m.fl.). Max 50 ex. Silverborgslid 1-28.2 (Stefan Hage m.fl.)

Gunilla Hammarström

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*

Sexton (16) fynd med minst 25 fåglar har rapporterats:

Vä: 30 ex. Södra Gryta, Västerås, 26.1 (Lars Sahlin).

Ha: 25 ex. Trångfors, Hallstahammar, 10.2 (Kaj Engberg).

Kö: 25 ex. Nibble backe, Köping, 4.2 (Leif Edberg, Sören Björklind).

Sa: 35 ex. Bysjön, Västerfärnebo, 11.10 (Yngve Hareland).

Su: 31 ex. Annehill, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark). 26 ex. Djupebo, Ramnäs, 6.1 (Gudrun Eriksson-Lindgren). 28 ex. Surahammar, Sura, 16.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 25 r. Lisjö bruk, Sura, 27.1 (Joachim Karlsson). 32 ex. Dammgården, Virsbo, Ramnäs, 9.2 (Inge Larsson). 25 ex. Dammgården, Virsbo, 13.2 (Inge Larsson). 28 ex. Surahammar 21.11 (Mikael Mälberg). 32 ex. Surahammar 8.12 (Mikael Mälberg).

Li: 28 ex. Grindtorp, Lindes, 29.1 (Hans Norelius).

No: 25 ex. Dalhem, Pershyttan, Nora, 9.1 (Erik Marcusson).

Sk: 30 ex. Grisenäs, Skinnskatteberg, 9.11 (Claes-Göran Carlsson).

Hä: 27 ex. Björkhult, Grythyttan, 29.11 (Nils Hultman).

Gunilla Hammarström

Stenkäck *Coccothraustes coccothraustes*

Fyra (4) häckningar har rapporterats:

Vä: 1 pull. Dyudden, Irsta, 2.7 (Bengt Stridh). 3 pulli Vega, Västerås, 4.7 (Bjarne Eriksson). 2 pulli Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 17-18.7 (Thomas Pettersson).

No: 2 pulli Hyttfallet, Hammarbyån, Nora, 16.7 (Anders Carlberg).

Sammanlagt tvåhundrastruttiofem (275) fåglar rapporteras under vintermånaderna (januari, februari, december) med följande kommunvisa respektive månadsvisa

fördelning: Västerås (32, 21, 47), Hallstahammar (11, 2, 4), Köping (27, 5, 2), Arboga (2, 5, 0), Surahammar (20, 6, 6), Lindesberg (50, 2, 0), Nora (2, 2, 1), Fagersta (26, 19, 0), Skinnskatteberg (3, 2, 1).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: Max 10 r. Ekliden, Skerike, Västerås, 1-27.1 (Leif Östman m.fl.). 18 ex. Hökåsen, Hubbo, 13.4 (Stefan Karlsson). Max 12 ex. Ekliden, Skerike, 3-28.12 (Anders Dahllöv m.fl.).

Ha: 10 ex. Barnängen, Hallstahammar, 1.10 (Daniel Hedenbo).

Li: 10 ex. Lindesberg, Lindes, 21.1 (Jan Myhlback). 14 ex. Lindesberg 25.1 (Jan Myhlback).

Fa: 10 ex. Centrum, Fagersta, Västanfors, 15.4 (Staffan Liljeqvist).

Gunilla Hammarström

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

(114 FD, 31 FD, 35 FD, 27 FD)

Fågeldagar fördelade kommunvis på föråret (7) resp. efteråret (20).

Västerås (0, 6), Hallstahammar (0, 3), Sala (0, 1), Surahammar (1, 8), Nora (3, 0), Norberg (1, 0), Fagersta (1, 0), Ludvika (1, 0), Hällefors (0, 2). Den månadsvisa fördelningen var april (6), maj (1), september (14), oktober (6).

Lillebror Hammarström

Snösparv *Plectrophenax nivalis*

(94 FD50, 7 FD50, 9 FD50, 16 FD50)

Antal dagar med minst 50 ex., fördelade kommunvis på föråret (8) resp. efteråret (1).

Vä: 200 ex. Färdskär, Haraker, 20.1 (Richard Lager).

Sa: 80 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 4-9.3 (Berndt Söderlund m.fl.). Max 75 ex. Holstensboda, Västerfärnebo, 10.3 (Kjetil Jensen, Pentti J. Tatti m.fl.). Samma lokal 50 ex. 11.3 (Yngve Wiklund). Max 86 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 16-17.3 (Berndt Söderlund m.fl.).

Senaste vårfyndet var den 25 april och tidigaste höstfyndet var den 13 oktober.

Lillebror Hammarström

Gulsparv *Emberiza citrinella*

Större (minst 100 ex.) ansamlingar.

Vä: 200 ex. Kåpplinge, Romfartuna, 20.1 (Richard Lager). 100 r. Julpa, Romfartuna, 23.2 (Markus Rehnberg). 300 ex. födosökande Olsta, Dingtuna, 10.12 (Lennart Gladh).

Ha: 300 ex. Bolunda, Kolbäck, 28.1 (Ulf Carlson).

Kö: 100 ex. Köpings hamn 24.2 (Peter Ekelund).

Sa: 100 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo, 3.1 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). Samma lokal 400 ex. 23.2 (Kalle Källebrink, Eva Johansson). 200 ex. Svedboäng, Västerfärnebo, 26.11 (Berndt Söderlund). Samma lokal 100 ex. 29.11 (Berndt Söderlund).

Su: 100 ex. Lisjö, Sura, 1.1 (Bengt Johansson, Jan Bergman). 100 ex. Hovgårdsgårde, Sura, 5.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 125 ex. Lisjö 9.1 (Inger Hedlund, Henry Hedlund). 400 ex. Hovgården, Sura, 10.1 (Sören Larsson). 250 r. Kungshammaren, Ramnäs, 12.1 (Sören Larsson, Seppo Leppälampi). 400 ex. Hovgårdsgårde 17.1 (Tom Sävström, Gunnel Sävström). 600 ex. Hovgården 20.1 (Sören Larsson, Greta Larsson). 200 ex. Hovgårdsgårde 22.1 (Mikael Mälberg). 100 ex. Sätten, Sura, 29.1 (Otto Lindgren). 100 ex. Turkie ängar, Ramnäs, 1.11 (Tom Sävström).

Li: 150 ex. Nävsta, Fellingsbro, 26.11 (Bo Runesson).

No: 150 ex. Järle kvarn, Nora, 12.1 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 100 ex. Alntorp, Nora, 12.1 (Anders Carlberg, Roland Thuvander).

Lillebror Hammarström

Ortolansparv *Emberiza hortulana* - **VU/F1**

(102 sj., 46 sj., 31 sj., 43 sj.)

Fyrtiotre (43) sjungande hanar har rapporterats under häckningstid med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (4), Kungsör (25), Arboga (6), Sala (1).

I övrigt har inga andra fynd än från de platser där hanar har hörts sjunga rapporterats.

Inga konstaterade häckningar, men 2 par upprörda/varnade i Uknö, Björskog. Glädjande är att antalet sjungande hanar har ökat sedan bottennoteringen 2011 och inventeringsåret 2012!

Lillebror Hammarström

Sävspurv *Emberiza schoeniclus*

Vinterfynd.

Under vintermånaderna har 7 fynd rapporterats.

Vä: 1 ex. Kraftvärmeverket, Västerås, 12.1 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. Korsberga, Lundby, Västerås, 12.2 (Torbjörn Hegedüs). Max 4 honf. Östra hamnen, Västerås, 9-31.12 (Anders Dahllöv, Jesper Andersson).

Sa: 3 ex. Gorgen, Västerfärnebo, 24.1 (Jan Fahlström).

Su: 1 r. Stenbryggan, Kolbäcksås, Ramnäs, 4.1 (Ralf Lundmark).

1 ex. Ståltorp, Sura, 14.1

(Ralf Lundmark). 1 ex. Lisjö ängar, Sura, 1.2 (Ralf Lundmark).

Lillebror Hammarström

Kategori D

Arter/taxa som skulle ha placerats i kategori A eller B, om det inte förelegat ett visst tvivel om de med säkerhet har uppträtt spontant, t.ex. snögås och gulkindad kricka.

Gulkindad kricka *Anas formosa*

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 m r. Frövisjön, Skultuna, 23-30.4 (Pentti J. Tatti, Jan Bergman m.fl.)**.

Detta är det andra fyndet av denna ostasiatiska and i Västmanland. Tidigare fynd rör en hona noterad vid Askövik i maj 2000. Ursprunget för denna individ lär vi aldrig få veta. Fågeln visade dock inga synliga tecken på ett tidigare liv i fångenskap, t.ex. genom att bära ring eller onormalt sliten fjäderdräkt. Det är dock mer regel än undantag att fynd av denna art placeras i kategori D. Arten lär dock inte vara särskilt vanlig i fångenskap och man har på senare tid, med hjälp av stabila isotoper, lyckats spåra ursprunget för två europeiska individer till östra Asien. I dessa fall har man tolkat resultatet som att fåglarna för egen maskin har tagit sig till Europa.

Markus Rehnberg

Kategori E

Arter/taxa vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet, men som inte uppnått ett självreproducerande bestånd (t.ex. mandarinand). Arter som tillhör kategori D eller E anses inte vara fullvärdiga medlemmar av den västmanländska fågelfaunan.

Mandarinand *Aix galericulata*

(0 ex., 1 ex., 1 ex., 1 ex.)

Vä: 1 f Svartån vid Bryggargården, Västerås, 1.5 (Nicklas Elfving, Fredrik Engström).

Fynd nr. 33 i Västmanland.

Thomas Pettersson

Referenser

Anonym. 2013. Nu väntar vi på första pilgrimsfalks-häckningen. Fåglar i Västmanland 44 [4]: 24-25.

Breife, B., Hirschfeld, E., Kjellén, N. & Ullman, M. 2003. Sällsynta fåglar i Sverige. 2:a upplagan. Stockholm.

Green, D. 2011. Projekt Pilgrimsfalk. Fåglar i Västmanland 42 [4]: 16-19.

Gärdenfors, U. (red.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hedenbo, P. & Green, M. 2013. Hur går det för fåglarna i Västmanland? Länstrender 1998-2011 för arter och miljöindikatorer baserade på data från häckfågelrut-ter. Länsstyrelsens rapportserie. Rapport 2013:23. <http://www.lansstyrelsen.se/vastmanland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/rapportserie/2013/>

Rapport2013-23-Faglar-i-Vastmanlandr.pdf

Lettstrand, G. & SOF 2011. Raritetskatalogen. <http://www.sofnet.org/rk/raritetskatalogen>

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.

Pettersson, Th. 2003-2014. Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu. En levande publikation på webben, ständigt utvecklad och aktualiserad. <http://hem.bredband.net/thomaspettersson/VF.htm>

Urby, L. 2012. Pilgrimsfalkar på stan. Fåglar i Västmanland 43 [4]: 18-21. ■

Tack för att ni rapporterar!

Fler och fler väljer att registrera sina fågelobservationer i Artportalen, vilket är mycket glädjande. Rapportmängden har ökat från några tusen inrapporterade fynd årligen under 1990-talet till uppemot 100 000 under 2013. En stor del av dessa kontrolleras och kvalitetsgranskas i enlighet med VOF:s rapporteringsmall. Arbetet som helt sker på ideell basis börjar dock bli allt mer tidskrävande.

För att underlätta rapportkommitténs (Rrk) hantering av den, som det verkar, aldrig sinande strömmen av fågelrapporter önskar Rrk att ni som rapporterar följer följande rekommendationer;

1. Rapportera så noggrant som möjligt. Det minsta som bör anges är korrekt art, antal, aktivitet, lokal och datum.
2. Tänk på att det är fågelns geografiska placering som är intressant, inte rapportörens (om det skiljer sig). Här kan ni också underlätta genom att rapportera uppenbart samma fåglar från samma lokal som tidigare rapportör(er).
3. Dela upp och rapportera hannar och honor, unga och gamla (där så är möjligt) var för sig.
4. Vid fynd där flera observatörer är delaktiga kan ni underlätta genom att en observatör rapporterar fyndet med övriga observatörer som medobservatörer. Vi slipper då gissa om

huruvida två eller flera fynd utgör samma observation eller inte.

5. Slutligen rapportera hellre lite för mycket än alldeles för lite. Använd kommentarsfältet!

Röda kryss som irriterar

Har du fått ett ”rött kryss” av rrk? Du är då långt ifrån ensam! Det betyder **INTE** att fyndet är underkänt utan att vi behöver kompletterande uppgifter. Så vi ber dig att inte bli irriterad utan hjälpa oss med fler uppgifter.

Vi kan sakna köns- eller åldersuppgifter, häckningskriterier eller ser uppenbart felaktigt återgivna lokaler. För en del anmärkningsvärda observationer (t.ex. onormalt stora flockar) kan vi ibland önska någon form av feedback som verifierar fyndets riktighet (det är lätt gjort att helt enkelt skriva fel).

Så snart du kompletterat uppgifterna, så klarmarkeras fyndet av rrk och är därmed ur världen.

Vi kommer fortsätta att eftersträva ett så fullständigt material som möjligt. Det är därför högst troligt att fler röda kryss kommer att delas ut i framtiden.

Markus Rehnberg

Rrk